

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Č. j.: MPSV-2018/216887-401/1

**Věc: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti
v 1. pololetí 2018**

Obsah:

- I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- II. Zaměstnanost
- III. Nezaměstnanost
- IV. Politika zaměstnanosti
- V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Listopad 2018

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v 1. pololetí 2018

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti	2
II. Zaměstnanost	7
1. STAV A VÝVOJ ZAMĚSTNANOSTI	7
2. STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI V SEKTORECH, ODVĚTVÍCH A PODLE KLASIFIKACE ZAMĚSTNÁNÍ.....	14
3. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI.....	16
4. REGIONÁLNÍ ZAMĚSTNANOST	17
5. INSOLVENCE	22
III. Nezaměstnanost	25
1. STAV A VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI.....	25
2. TOKY NEZAMĚSTNANOSTI	33
3. STRUKTURA UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ	35
4. REGIONÁLNÍ NEZAMĚSTNANOST	46
IV. Politika zaměstnanosti	51
1. ZAMĚŘENÍ POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI.....	51
2. VÝDAJE NA POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI	52
3. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI REALIZOVANÁ ÚP ČR.....	53
4. SYSTÉM INVESTIČNÍCH POBÍDEK.....	69
5. PROJEKTY FINANCOVANÉ Z PROSTŘEDKŮ EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU	70
V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti	92
VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	99

Metodické poznámky
Seznam použitých zkratk

Přílohy

Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)
Údaje platné k 10. říjnu 2018

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- V 1. pololetí 2018 dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ (VŠPS) průměrný počet zaměstnaných ve všech sférách národního hospodářství **5 273,7 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně **o 90,5 tis.**, v relativním vyjádření **o 1,7 %**. Podle výsledků za jednotlivá čtvrtletí představoval meziroční nárůst v 1. čtvrtletí 1,7 %, ve 2. čtvrtletí nepatrně zrychlil na 1,8 %.
- Na **zvýšení zaměstnanosti** se podílely stejně jako před rokem nepatrně více **ženy**, jejich počet **se zvýšil** o 48,9 tis. na **2 334,4 tis.**, počet zaměstnaných **mužů se zvýšil** o 41,6 tis. na **2 939,4 tis.** **Zastoupení žen** mezi zaměstnanými se **zvýšilo** ze 44,1 % na **44,3 %**.
- Zaměstnanost v **primárním sektoru** v meziročním srovnání nepatrně vzrostla. V tomto sektoru pracovalo **148,6 tis. osob**. Jeho **podíl** na celkové zaměstnanosti zůstal na hodnotě **2,8 %**.
- K celkovému nárůstu zaměstnanosti přispěl **sekundární sektor** (průmysl a stavebnictví) pouze nepatrně, **zaměstnanost meziročně vzrostla** jen o 4,5 tis. na **1 977,3 tis. osob**. **Podíl** tohoto sektoru **klesl** (o 0,6 p. b.) na **37,5 %**. Na **nárůstu** se podílel **průmysl**, kde se **zvýšil** počet zaměstnaných osob na **1 591,1 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti **se snížil** (o 0,4 p. b.) na **30,2 %**. Zaměstnanost ve **stavebnictví stagnovala**. **Zůstala** na hodnotě **386,2 tis. osob**. **Podíl** stavebnictví na celkové zaměstnanosti se snížil (o 0,2 p. b.) na **7,3 %**.
- **Významnou roli** na vývoji zaměstnanosti sehrál **terciární sektor služeb**, kde se zaměstnanost zvýšila o 83,2 tis. na **3 147,4 tis. osob**. **Podíl terciárního sektoru** na celkové zaměstnanosti se zvýšil (o 0,6 p. b.) na **59,7 %**.
- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných** (83,0 %), se zvýšil o 90,3 tis. na **4 378,0 tis.**, **vyšší byl nárůst počtu žen** (o 57,0 tis. na 2 041,1 tis.), nárůst **počtu mužů byl mírnější** (o 33,3 tis. na 2 336,9 tis.).
- **Celkový počet podnikatelů se téměř nezměnil** a dosáhl **895,3 tis.**, nepatrně **vzrostl počet podnikatelů bez zaměstnanců**, a to na **705,3 tis.** Počet

podnikatelů **se zaměstnanci** poklesl na 164,3 tis.). **Podíl podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně snížil (o 0,3 p. b.) na **17,0 %**.

- Počet **osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel) **se zvýšil** o 116,9 tis. na **4 872,2 tis. osob**. Počet **osob pracujících na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) se **snížil** o 27,9 tis. na **398,8 tis.**
- **Vzrostl** počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu**, a to o 66,2 tis. na **4 875,8 tis.**, zároveň o 24,1 tis. na **397,7 tis. osob** vzrostl počet pracujících **na kratší dobu** (nepatrně nižší byl počet žen, zvýšil se o 11,7 tis. na 286,9 tis.).
- Zaměstnanost se meziročně zvýšila ve všech krajích. **Největší nárůst** byl zaznamenán u pracujících s bydlištěm **ve Středočeském** (o 19,7 tis.), **Moravskoslezském kraji** (o 13,6 tis.) a v **hl. m. Praze** (o 11,2 tis. osob).
- S absolutním nárůstem zaměstnanosti **rostla i míra zaměstnanosti (MZ)** Celková **MZ** osob ve věku **15+** **se zvýšila** o 0,9 p. b. na **59,0 %**, osob ve věku **15–64 let** o 1,3 p. b. na **74,4 %**.
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** do roku 2020 stanovila jako **národní cíle v oblasti zaměstnanosti** zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55–64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v 1. pololetí 2018 meziročně **zvýšila** o 1,6 p. b. na **79,5 %**, MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 1,8 p. b. na **71,4 %**, MZ ve věkové skupině **55-64 let** **vzrostla** o 3,6 p. b. na **64,8 %**. Cíle jsou tedy aktuálně plněny u všech třech ukazatelů.
- Obecná míra nezaměstnanosti (metodika ILO) v 1. pololetí 2018 se v důsledku poklesu nezaměstnaných o 47,7 tis. meziročně snížila z 3,2 % na 2,3 % (o 0,9 p. b.).
- Do národních cílů **Strategie Evropa 2020** **ČR** zařadila také cíl **snížení míry nezaměstnanosti (MN) mladých osob (15–24 let) o třetinu** (na cca 12,2 %) a **snížení MN osob s nízkou kvalitací** (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010** (na cca 18,8 %). V 1. pololetí 2018 **u mladých**

poklesla na průměrnou hodnotu 6,7 % a u osob s nízkou kvalifikací na průměrnou hodnotu 11,1 %. V oblasti nezaměstnanosti jsou hodnoty těchto dvou ukazatelů aktuálně pod stanovenými národními cíli.

- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání (UoZ)** evidovaných na pracovištích Úřadu práce ČR (ÚP ČR) **se v hodnoceném období snížil o 90,4 tis. na 259,7 tis., na konci června 2018 jich bylo evidováno 223,8 tis., o 73,6 tis. (tj. o 24,7 %) méně než před rokem.**
- **Průměrný podíl nezaměstnaných osob**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku **v 1. pololetí 2018 poklesl na 3,5 %**, meziročně byl nižší o 1,2 p. b. **K 30. 6. 2018 se snížil na hodnotu 2,9 %** a proti červnu 2017 byl nižší o 1,1 p. b.
- **Počty nahlášených volných pracovních míst (VPM)** se v průběhu pololetí plynule **zvyšovaly, na konci června jejich počet dosáhl 301,5 tis.** a byl o 118,0 tis. meziročně **vyšší**. Jejich **průměrný počet** v 1. pololetí 2018 **(255,5 tis.)**, byl proti 1. pololetí 2017 **vyšší o 102,1 tis.**
- Počet **uchazečů o zaměstnání** připadající **na 1 volné pracovní místo (1,0)** byl ve srovnání s 1. pololetím 2017 (2,3) **nižší. K 30. 6. 2018** dosáhl tento ukazatel hodnoty **0,7**, zatímco na konci června 2017 to bylo 1,6 uchazeče na 1 VPM.
- **Podporu v nezaměstnanosti (PvN) k 30. 6. 2018 pobíralo 66,4 tis. uchazečů** o zaměstnání, o 9,0 tis. osob **méně než před rokem. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v 1. pololetí 2018 meziročně poklesl o 15,1 tis. na 81,6 tis.**
- **Podíl uchazečů o zaměstnání s PvN** k tomuto datu **vzrostl na 29,7 %** (k 30. 6. 2017 činil 25,3 %) a **průměrný podíl** na celkové registrované nezaměstnanosti za celé pololetí se meziročně **zvýšil z 27,6 % na 31,4 %.**
- **Průměrná výše PvN za 1. pololetí 2018 vzrostla o 547 Kč** (o 8,3 %) na **7 099 Kč.** Průměrná podpora **k 30. 6. 2018 činila 7 382 Kč** a byla **meziročně vyšší o 568 Kč** (také o 8,3 %).
- **K 30. 6. 2018** bylo v evidenci ÚP ČR **40,9 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. o 8,4 tis. méně než před rokem. **Podíl OZP na**

celkovém počtu nezaměstnaných na konci června 2018 vzhledem k pomalejšímu poklesu meziročně **vzrostl** ze 16,6 % na **18,3 %**.

- **Počet uchazečů ve věku 50 a více let v polovině roku** meziročně **poklesl** celkem o 22,4 tis. osob na **84,2 tis.** Jejich **podíl** na celkovém počtu uchazečů **se** však **zvýšil** o 1,8 p. b. na **37,6 %**.
- Věková skupina **do 25 let** zaznamenala **pokles** o 9,7 tis. osob, **k 30. 6. 2018** jich bylo evidováno **23,6 tis.** Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **10,6 %** byl ve srovnání s polovinou roku 2017 nižší o 0,6 p. b.
- **Absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy bylo **k 30. 6. 2018** evidováno **7,7 tis.**, což je o 2,8 tis. méně než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se** meziročně **snížil** pouze mírně, z 3,5 % na **3,4 %**.
- Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** meziročně **poklesl** o 41,2 tis. (tj. o 35,3 %) na **75,5 tis.**, jejich **podíl** na celkové nezaměstnanosti **se snížil** z 39,2 % na **33,7 %**. Z nich 69,1 % tvoří ti, kteří jsou v evidenci ÚP ČR **déle než 24 měsíců** i přesto, že se jejich počet výrazně **snížil** o 28,4 tis. (o 35,2 %) na **52,2 tis.**
- K 30. 6. 2018 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních kategoriích.** **Absolutně nejvíce se snížil** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením** (o 26,9 tis.), **se základním vzděláním** vč. neukončeného (o 22,5 tis.) a **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 11,3 tis.) Relativně podprůměrný **pokles** byl patrný pouze u uchazečů o zaměstnání **se základní vzděláním** vč. neukončeného (o 23,8 %), **vyučených s maturitou** (23,0 %) a **s vysokoškolským vzděláním** (o 20,4 %).
- **Uchazeči s vyučením** (74,9 tis.) zůstali i nadále **nejpočetnější kategorií** a představují **33,5 %** všech uchazečů o zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou stále uchazeči o zaměstnání **se základním vzděláním** vč. neukončeného (71,9 tis. osob), kteří tvoří na celkové nezaměstnanosti **32,1 %**.
- **Průměrný počet** evidovaných **žen v 1. pololetí 2018 dosáhl 130,5 tis.**, oproti předchozímu roku je to **méně** o 45,7 tis. **Mužů** bylo v průměru **129,2 tis.**, což je **méně** o 44,8 tis. **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu registrovaných

nezaměstnaných se nepatrně **snížil na 50,2 %** (v 1. pololetí 2017 – 50,3 %).
K 30. 6. 2018 bylo evidováno **104,7 tis. mužů a 119,1 tis. žen**.

- **Podíl nezaměstnaných osob vyšší než** celorepublikový **průměr (2,9 %)** byl k 30. 6. 2018 zaznamenán **v pěti krajích**. Nejvyšší byl v **Moravskoslezském (4,7 %) a Ústeckém kraji (4,6 %)**.
- Největší **pokles počtu uchazečů o zaměstnání** zaznamenali v Moravskoslezském, Ústeckém, Jihomoravském, Středočeském kraji a hl. m. Praze, **relativně nejvýraznější pokles** byl v **Karlovarském (o 32,1 %), Pardubickém (o 31,1 %), Olomouckém (o 29,4 %) a Jihočeském kraji (o 29,2 %)**.
- Výdaje ze **státního rozpočtu (SR) související** s výplatou podpor v nezaměstnanosti **v 1. pololetí 2018** dosáhly **4 000 273 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v 1. pololetí 2017 o 331 134 tis. Kč, tj. **o 7,6 % nižší**.
- **Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ)** bylo na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **2 276 509 tis. Kč**. Ve srovnání s 1. pololetím 2017 **výdaje vzrostly** o 45 600 tis. Kč, tj. **o 2,0 %**. Nejvíce využívanými nástroji byly veřejně prospěšné práce, rekvalifikace a společensky účelná pracovní místa.
- V rámci státní politiky zaměstnanosti bylo ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením** vynaloženo **3 007 819 tis. Kč**, o 337 948 tis. Kč, tj. **o 12,7 % více** než v 1. pololetí 2017.
- Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **110 035 tis. Kč**, meziročně **více** o 13 216 tis. Kč, tj. **o 13,7 %**.

II. Zaměstnanost

1. Stav a vývoj zaměstnanosti

Část II.1 až II.4 je zpracována na základě údajů z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS - ČSÚ)¹. Hodnoty za 1. pololetí 2017 a 2018 jsou spočteny jako průměry 1. a 2. čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce.

Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let tab. č. 1

	1. pololetí 2017			1. pololetí 2018			rozdíl 2018-2017			Index
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
Populace 15+ celkem	8927,8	4354,5	4573,3	8939,7	4364,0	4575,7	11,9	9,5	2,4	100,1
z toho: 15–64 let	6928,2	3519,5	3408,7	6888,1	3503,9	3384,2	-40,1	-15,6	-24,5	99,4
20–64 let	6468,7	3283,6	3185,2	6424,4	3265,5	3158,9	-44,3	-18,1	-26,3	99,3
Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)	5354,9	2974,4	2380,5	5397,7	2994,8	2402,9	42,8	20,4	22,4	100,8
z toho: 15–64 let	5231,7	2903,4	2328,2	5250,7	2994,8	2255,9	19,0	91,4	-72,3	100,4
20–64 let	5205,6	2888,6	2316,9	5226,6	2896,1	2330,5	21,0	7,5	13,6	100,4
55–64 let	841,9	474,1	367,8	868,6	484,1	384,5	26,7	10,0	16,7	103,2
Zaměstnaní v NH	5183,2	2897,8	2285,5	5273,7	2939,4	2334,4	90,5	41,6	48,9	101,7
z toho: 15–64 let	5061,0	2827,2	2233,9	5127,9	2854,4	2273,6	66,9	27,2	39,7	101,3
20–64 let	5040,7	2814,7	2226,0	5108,5	2844,0	2264,5	67,8	29,3	38,5	101,3
55-64 let	818,4	462,8	355,6	850,8	475,3	375,5	32,4	12,5	19,9	104,0
Nezaměstnaní	171,7	76,6	95,0	124,0	55,4	68,6	-47,7	-21,2	-26,4	72,2
z toho: 15–64 let	170,6	76,3	94,4	122,7	55,0	67,7	-47,9	-21,3	-26,7	71,9
20–64 let	164,9	74,0	90,9	118,2	52,1	66,0	-46,7	-21,9	-24,9	71,7
55-64 let	23,5	11,3	12,2	17,8	8,8	9,0	-5,7	-2,5	-3,2	75,7
Ekonomicky neaktivní	3572,9	1380,1	2192,8	3542,0	1369,2	2172,8	-30,9	-10,9	-20,0	99,1
z toho: 15–64 let	1696,5	616,0	1080,4	1637,4	594,4	1042,9	-59,1	-21,6	-37,5	96,5
20–64 let	1263,1	394,9	868,2	1197,8	369,4	828,4	-65,3	-25,5	-39,8	94,8
55-64 let	494,3	179,4	314,9	445,2	160,3	284,9	-49,1	-19,1	-30,0	90,1
důchodci v předčas. důchodu	20,3	9,0	11,3	19,0	8,9	10,0	-1,3	-0,1	-1,3	93,6
důchodci v řádném důchodu	2234,5	873,4	1361,0	2224,0	869,9	1354,1	-10,5	-3,5	-6,9	99,5
invalidní důchodci	228,3	118,6	109,7	209,3	110,3	99,0	-19,0	-8,3	-10,7	91,7
žáci zákl. školy	72,4	41,6	30,8	75,9	42,1	33,8	3,5	0,5	3,0	104,8
učení bez maturity	73,5	50,2	23,3	77,0	51,3	25,7	3,5	1,1	2,4	104,8
střední škola	292,9	137,2	155,7	290,8	137,2	153,7	-2,1	0,0	-2,0	99,3
vysokoškolské studium *)	253,6	109,2	144,4	244,9	109,8	135,0	-8,7	0,6	-9,4	96,6
doktorské studium	3,9	1,9	1,9	2,8	0,9	1,9	-1,1	-1,0	0,0	71,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

*) včetně konzervatoří a VOŠ

¹ Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky MŠMT, resp. MPSV – ČSSZ zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

Poznámka: Případné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od celkového počtu souvisejí se zaokrouhlováním hodnot na jedno desetinné místo.

Počet obyvatel starších 15 let se v 1. pololetí 2018 ve srovnání s 1. pololetím 2017 zvýšil o 11,9 tis. a dosáhl 8 939,7 tis., ale ve věkové skupině 15–64 let, rozhodující pro zaměstnanost, opět výrazně poklesl, a to o 40,1 tis. na 6 888,1 tis. Snížení počtu obyvatel v produktivním věku bylo zaznamenáno v mladších věkových skupinách 20 až 39 let - celkem o 71,9 tis., především ve věku 20–24 let a 35–39 let, kde úbytek činil 28,1 tis., resp. 31,2 tis. Naopak počet obyvatel vzrostl ve věkové skupině 40-54 let o 50,1 tis., a to ve všech pětiletých kohortách (především ve skupině 40-44 let o 15,9 tis. a ve věku 45–49 let o 32,5 tis., zahrnujících silnou populační vlnu ze 70. let minulého století.). Počet obyvatel se snížil i ve skupině 55-64 let - celkem o 22,5 tis. Pokles v této věkové skupině a nárůst počtu obyvatel ve věku 65+ let o 52,0 tis. je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.)

tab. č. 2

Věkové skupiny	1. pololetí 2017			1. pololetí 2018			rozdíl 2018-2017			Index 2018/2017 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15-24	1005,6	515,2	490,4	981,7	503,4	478,3	-23,9	-11,8	-12,1	97,6
25-39	2251,4	1156,6	1094,7	2207,4	1135,2	1072,2	-44,0	-21,4	-22,5	98,0
40-54	2335,0	1194,2	1140,8	2385,1	1220,8	1164,3	50,1	26,6	23,5	102,1
55-64	1336,3	653,5	682,8	1313,8	644,4	669,4	-22,5	-9,1	-13,4	98,3
65+	1999,6	835,0	1164,6	2051,6	860,1	1191,5	52,0	25,1	26,9	102,6
15+	8927,8	4354,5	4573,3	8939,7	4364,0	4575,7	11,9	9,5	2,4	100,1
15-64	6928,2	3519,5	3408,7	6888,1	3503,9	3384,2	-40,1	-15,6	-24,5	99,4
20-64	6468,7	3283,6	3185,2	6424,4	3265,5	3158,9	-44,3	-18,1	-26,3	99,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet ekonomicky aktivních osob (EAO), tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných se zvýšil o 42,8 tis. na 5 397,7 tis. Nárůst počtu ekonomicky aktivních žen (o 22,4 tis. na 2 402,9 tis.) byl nepatrně vyšší než nárůst počtu mužů (o 20,4 tis. na 2 994,8 tis.). Pozitivní vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil zejména zvýšením počtu zaměstnaných (o 90,5 tis.), který byl vyšší než úbytek počtu nezaměstnaných (o 47,7 tis.). K nárůstu zaměstnanosti přispěly více ženy (o 48,9 tis.), zvýšení počtu zaměstnaných mužů byl nepatrně pomalejší (o 41,6 tis.).

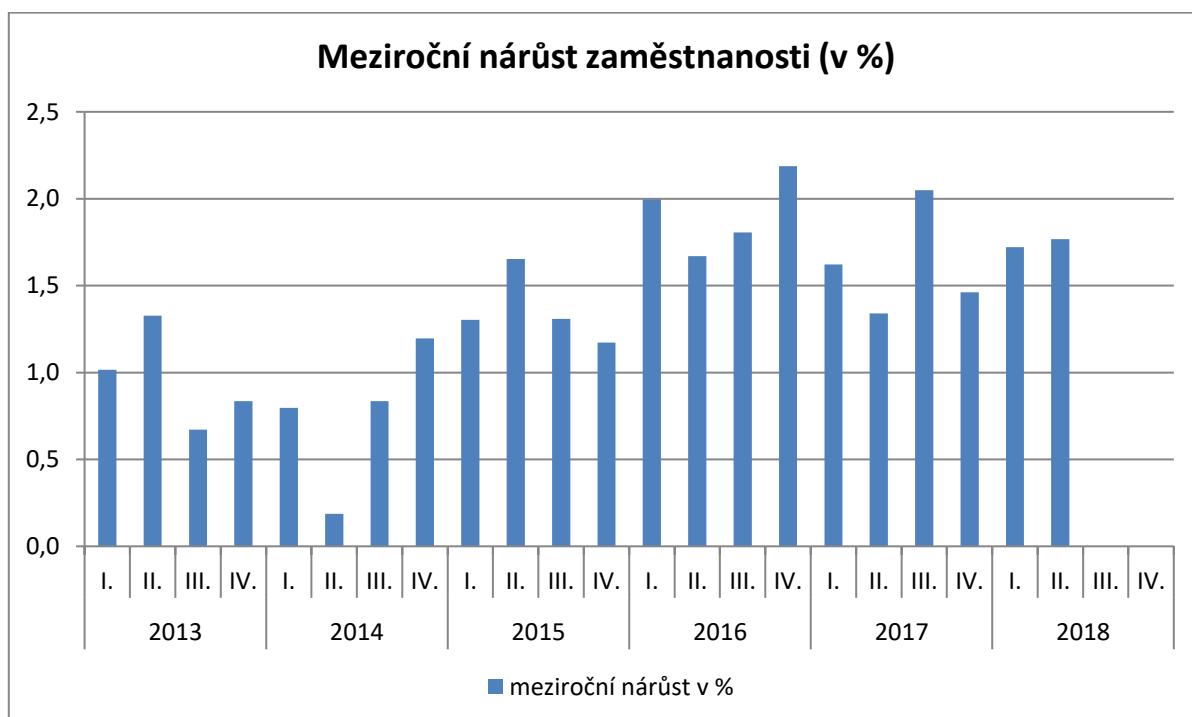
Celkový počet ekonomicky neaktivních osob se snížil o 30,9 tis. na 3 542,0 tis. Snížil se především počet ekonomicky neaktivních žen (o 20,0 tis.).

Mezi ekonomicky neaktivními v nejmladších věkových skupinách produktivního věku byl vývoj připravujících se na povolání (pokles celkem

o 4,9 tis.) rozdílný. Zvýšení počtu neaktivních ve věkové skupině 15-19 let (o 6,3 tis.) se projevilo v nárůstu počtu žáků základní školy a v učení bez maturity (nárůst celkem o 7,0 tis.), naopak pokles počtu připravujících se na povolání na středních školách s maturitou a vysokých školách (celkem o 11,9 tis.) mohl částečně souviset s poklesem počtu ekonomicky neaktivních ve věku 20-29 let (o 14,0 tis.) Nejvíce se snížily počty ekonomicky neaktivních studujících na vysoké škole (celkem o 8,7 tis.), přitom poklesl pouze počet žen (o 9,4 tis.), počet mužů nepatrně vzrostl. Počty neaktivních osob na základních školách a učilištích bez maturity vzrostly převážně v ženské části populace. Mezi studujícími na středních a vysokých školách stále mírně převažují ženy (52,8 % resp. 55,1 %), v učení bez maturity představují muži 66,6 % všech studujících.

Pokles ekonomicky neaktivních ve věkové skupině 55–64 let (o 49,1 tis.) souvisí s prodlužující se věkovou hranicí odchodu do důchodu. V kategorii neaktivních **důchodců** klesl počet řádných starobních důchodců o 10,5 tis., počet invalidních důchodců poklesl o 19,0 tis., počet předčasných důchodců se snížil o 1,3 tis.

graf č. 1

Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **vzrostl** v 1. pololetí 2018 na **5 273,7 tis. osob**, což je **o 90,5 tis.**, tj. **o 1,7 % více než v 1. pololetí 2017** (meziroční nárůst zaměstnanosti představoval v 1. čtvrtletí 1,7 %, ve 2. čtvrtletí nepatrně zrychlil na 1,8 %).

Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

tab. č. 3

Věkové skupiny	1. pololetí 2017			1. pololetí 2018			rozdíl 2018-2017			Index 2018/2017 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
Celkem	5183,2	2897,8	2285,5	5273,7	2939,4	2334,4	90,5	41,6	48,9	101,7
15–24	289,3	174,0	115,3	271,5	159,2	112,3	-17,8	-14,8	-3,0	93,8
25–39	1830,2	1074,7	755,6	1813,5	1067,9	745,6	-16,7	-6,8	-10,0	99,1
40–54	2123,1	1115,7	1007,4	2192,1	1152,0	1040,1	69,0	36,3	32,7	103,2
55–64	818,4	462,8	355,6	850,8	475,3	375,5	32,4	12,5	19,9	104,0
65+	122,2	70,6	51,6	145,8	85,0	60,8	23,6	14,4	9,2	119,3
15–64	5061,0	2827,2	2233,9	5127,9	2854,4	2273,6	66,9	27,2	39,7	101,3
20–64	5040,7	2814,7	2226,0	5108,5	2844,0	2264,5	67,8	29,3	38,5	101,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vývoj zaměstnanosti z hlediska její věkové struktury se od vývoje věkové struktury obyvatelstva **výrazněji neliší**. **Opačný vývoj** byl zaznamenán pouze ve skupině **55–64 let**, v níž při poklesu obyvatelstva o 22,5 tis. **počet zaměstnaných vzrostl o 32,4 tis.** Tento vývoj ovlivnily zejména osoby **ve věku 60–64 let**, u nichž nárůst zaměstnanosti (celkem o 20,5 tis.) souvisí především **s delším setrváním v zaměstnání** z důvodu prodlužující se věkové hranice pro odchod do důchodu (u mužů se zaměstnanost v tomto věku zvýšila o 5,8 tis., u žen o 14,7 tis.).

K poklesu zaměstnanosti ve věku 15–24 let o 17,8 tis. došlo v důsledku **poklesu zaměstnanosti mužů** (o 14,8 tis., počet zaměstnaných žen poklesl pouze o 3,0 tis.). Přesto je počet pracujících žen v nejmladším produktivním věku stále výrazně nižší než počet pracujících stejně starých mužů. Ve věkové skupině **25-39 let se snížila zaměstnanost** o 16,7 tis., přičemž **pokles zaměstnaných žen byl větší**.

Zaměstnanost v nejstarších skupinách věku 65+ (po přechodném nepatrném poklesu v 1. pololetí 2017) opět vzrostla. Zaměstnanost v této věkové skupině a ve skupině 60–64 let ovlivňují také pracující důchodci. Počet pracujících důchodců v řádném důchodu v 1. pololetí 2018 meziročně vzrostl o 19,6 tis. na 221,4 tis., zatímco v 1. pololetí 2017 tento nárůst proti roku 2016 představoval pouze 6,9 tis.).

Na růstu zaměstnanosti se podílely nepatrně více opět ženy, jejich počet **se zvýšil** o 48,9 tis. **na 2 334,4 tis.** Počet zaměstnaných **mužů se zvýšil** o 41,6 tis. **na 2 939,4 tis.** **Zastoupení žen** mezi zaměstnanými se v důsledku toho **zvýšilo** ze 44,1 % **na 44,3 %².**

Souběžně s absolutním nárůstem zaměstnanosti rostla i **míra zaměstnanosti (MZ)**. Celková **MZ** osob ve věku **15+** **se zvýšila** o 0,9 p. b. **na 59,0 %**, osob ve věku **15–64 let** o 1,3 p. b. **na 74,4 %.**

V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** stanovila **do roku 2020** dosažení těchto **národních cílů**: zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55–64 let) na 55 %.

Nad hranicí stanovených cílů jsou v současné době všechny ukazatele. Celková míra zaměstnanosti obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků meziročně zvýšila o 1,6 p. b. **na 79,5 %.**

MZ **žen** ve věku 20–64 let vzrostla o 1,8 p. b. **na 71,7 %** (MZ mužů v tomto věku vzrostla o 1,4 p. b. na 87,1 %). MZ věkové skupiny **55–64 let se zvýšila** o 3,6 p. b. **na 64,8 %** především v souvislosti s prodlužující se hranicí pro odchod do důchodu. V rámci této skupiny nejrychleji rostla MZ osob ve věku 60–64 let (celkem o 3,9 p. b., mužů o 2,8 p. b. a žen o 4,8 p. b.).

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání.

Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

tab. č. 4

Věkové skupiny	1. pololetí 2017			1. pololetí 2018		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	28,8	33,8	23,5	27,7	31,6	23,5
25-39	81,3	92,9	69,0	82,2	94,1	69,5
40-54	90,9	93,4	88,3	91,9	94,4	89,3
55-64	61,2	70,8	52,1	64,8	73,8	56,1
15+	58,1	66,5	50,0	59,0	67,4	51,0
15-64	73,1	80,3	65,5	74,4	81,5	67,2
20-64	77,9	85,7	69,9	79,5	87,1	71,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

² Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v přílohách č. 4a, b, c

Na růstu zaměstnanosti se podíleli **především zaměstnanci**, jejichž počet vzrostl o 90,3 tis. na **4 378,0 tis.** a **podíl** na celkové zaměstnanosti **se zvýšil na 83,0 %**. **Vyšší byl nárůst počtu žen**, a to o 57,0 tis. na 2 041,1 tis., počet mužů se zvýšil o 33,3 tis. na 2 336,9 tis. Mezi zaměstnanými ženami je 87,4 % zaměstnankyň, mezi zaměstnanými muži tvoří (stejně jako v 1. pololetí 2017) zaměstnanci 79,5 %.

Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

tab. č. 5

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2017		1. pololetí 2018		rozdíl 2018-2017 (tis.)	index 2018/2017 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 183,2	100,0	5 273,7	100,0	90,5	101,7
z toho:						
zaměstnanci	4 287,7	82,7	4 378,0	83,0	90,3	102,1
podnikatelé bez zaměstnanců	703,8	13,6	705,3	13,4	1,5	100,2
podnikatelé se zaměstnanci	166,1	3,2	164,3	3,1	-1,8	98,9
pomáhající rodinní příslušníci	25,5	0,5	25,7	0,5	0,2	100,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Celkový počet podnikatelů (včetně pomáhajících rodinných příslušníků) činil **895,3 tis.** a meziročně se téměř nezměnil. Počet **podnikatelů bez zaměstnanců se zvýšil** o 1,5 tis. na **705,3 tis.**, počet **podnikatelů se zaměstnanci poklesl** o 1,8 tis. na **164,3 tis.** a počet **pomáhajících rodinných příslušníků se zvýšil na 25,7 tis.**³ Počet podnikajících mužů vzrostl o 7,9 tis., zatímco celkový počet podnikajících žen se snížil o 8,2 tis.

Podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti se meziročně snížil o 0,3 p. b. na **17,0 %**. Podíl podnikatelů mezi zaměstnanými muži zůstal na hodnotě 20,5 %, mezi zaměstnanými ženami je 12,6 % podnikatelek, zatímco v 1. pololetí 2017 to bylo 13,1 %.

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vysoký podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětví „činnosti v oblasti nemovitosti“ 45,7 % a „profesní, vědecké a technické činnosti“ 45,0 % (meziroční nárůst o 0,3 p. b., resp. 2,0 p. b.), ve velkém odvětví **stavebnictví se nepatrně snížil podíl podnikatelů na 41,3 %** (o 0,4 p. b.).

Pokračoval trend **nárůstu počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel).

³ Část Zaměstnanost v analýze je zpracována na základě údajů z Výběrových šetření pracovních sil ČSÚ. Podle statistiky ČSSZ k 30. 6. 2018 meziročně vzrostl počet osob samostatně výdělečně činných vykonávajících tuto činnost jako hlavní o 5,7 tis. na 591,0 tis. a počet těch, pro které je tato činnost vedlejší, vzrostl o 10,6 tis. na 417,4 tis.

V 1. pololetí 2018 se jejich počet zvýšil o 116,9 tis. na **4 872,2 tis. osob** (počet mužů vzrostl o 61,2 tis., počet žen se zvýšil o 55,6 tis.), a to pouze díky růstu počtu zaměstnanců o 117,2 tis. na 3 976,9 tis.

Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

tab. č. 6

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2017		1. pololetí 2018		rozdíl 2018-2017 (tis.)	index 2018/2017 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 183,2	100,0	5 273,7	100,0	90,5	101,7
v tom:						
- mající druhé (další) zaměstnání	117,0	2,3	143,2	2,7	26,2	122,4
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 755,2	91,7	4 872,2	92,4	116,9	102,5
- úvazek na dobu určitou	426,7	8,2	398,8	7,6	-27,9	93,5
- na plnou pracovní dobu	4 809,6	92,8	4 875,8	92,5	66,2	101,4
- na kratší pracovní dobu	373,6	7,2	397,7	7,5	24,1	106,5
- podzaměstnaní	44,8	0,9	36,5	0,7	-8,3	81,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Počet osob pracujících na dobu určitou včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv **poklesl** o 27,9 tis. na **398,8 tis.**, a to především snížením počtu mužů (o 20,9 tis.).

Pokračující příznivý ekonomický vývoj se projevil dalším **nárůstem počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu**, jejichž počet se zvýšil o 66,2 tis. na **4 875,8 tis.** osob. Na tomto nárůstu se větší měrou podílely **ženy** (nárůst o 37,1 tis., počet mužů vzrostl o 29,1 tis.). **Zvýšil se také počet osob pracujících na kratší pracovní dobu**, a to o 24,1 tis. na **397,7 tis. osob**, přírůstek počtu takto pracujících mužů byl nepatrně vyšší (o 12,5 tis. na 110,9 tis.), přírůstek žen činil 11,7 tis. a jejich počet se zvýšil na **286,9 tis.** (ženy představují 72,1 % všech pracujících na kratší pracovní dobu, zatímco v 1. pololetí 2017 to bylo 73,7 %).

Počet **podzaměstnaných** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) opět **poklesl na 36,5 tis. osob**. Snížil se především počet podzaměstnaných žen, a to o 6,8 tis. na **27,9 tis.**

Souběžně s hlavním zaměstnáním mělo druhé (další) zaměstnání **143,2 tis. osob**, tj. o 26,2 tis. více než v 1. pololetí 2017. Výrazně vzrostl počet žen s druhým

zaměstnáním (o 19,2 tis. na 68,3 tis., **podíl mužů** s druhým zaměstnáním díky tomu meziročně **poklesl z 58,1 % na 52,8 %**).

Nejvíce osob v druhém (dalším) zaměstnání pracovalo v odvětví **profesních, vědeckých a technických činnosti (22,2 tis.) a vzdělávání (20,6 tis.)**. Z hlediska věku převaldali lidé **ve věku 40–44 let (28,7 tis.) a 35–39 let (21,3 tis.)**.

Postavení osob v druhém zaměstnání je **odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali podnikatelé**, jejich **počet činil 80,7 tis.** (z toho bylo 72,1 tis. pomáhajících rodinných příslušníků), **zaměstnanců** bylo **62,6 tis.**

2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání

Zaměstnanost **v primárním sektoru** v 1. pololetí 2018 meziročně vzrostla o 3,5 tis. osob. V tomto sektoru bylo zaměstnáno **148,6 tis. osob**. **Podíl** sektoru na celkové zaměstnanosti, a to **2,8 %**, **se nezměnil**.

Nedostatek pracovníků se projevil ve vývoji zaměstnanosti **v sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví), v něm počet pracujících **vzrostl** pouze o 4,5 tis. **na 1 977,3 tis.** **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti **se snížil** (o 0,6 p. b.) **na 37,5 %**.

Sektorová struktura zaměstnanosti

tab. č. 7

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2017		1. pololetí 2018		rozdíl 2018-2017 (tis.)	index 2018/2017 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 183,2	100,0	5 273,7	100,0	90,5	101,7
I. sektor	145,1	2,8	148,6	2,8	3,5	102,4
II. sektor	1 972,8	38,1	1 977,3	37,5	4,5	100,2
<i>v tom stavebnictví</i>	386,2	7,5	386,2	7,3	0,0	100,0
III. sektor *)	3 064,2	59,1	3 147,4	59,7	83,2	102,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Na nárůstu zaměstnanosti v tomto sektoru **se podílel výlučně průmysl**, kde počet pracujících vzrostl na **1 591,1 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti ovšem meziročně **poklesl z 30,6 % na 30,2 %**. **K nárůstu** přispěla **sekce výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a sekce těžba a dobývání**. Zaměstnanost naopak

nepatrně **poklesla ve zpracovatelském průmyslu**, a to o 1,7 tis. na **1 446,0 tis.** Zaměstnanost ve **stavebnictví stagnovala**, jeho **podíl** na celkové zaměstnanosti **poklesl** (o 0,2 p. b.) na **7,3 %**. (viz příloha č. 1).

Výrazný podíl na nárůstu celkové zaměstnanosti měl terciární sektor služeb, v němž se v 1. pololetí 2018 zaměstnanost zvýšila o 83,2 tis. na **3 147,4 tis. osob.** Nejvýraznější **nárůst** zaznamenala sekce **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (o 16,8 tis.), **informační a komunikační činnosti** (o 15,4 tis.) a **ubytování a stravování** (o 12,7 tis. osob). Naopak zaměstnanost **poklesla** v sekcích **profesní, vědecké a technické činnosti** (o 8,2 tis.) a **administrativní a podpůrné činnosti** (o 4,5 tis.).

Podíl terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti se zvýšil (o 0,6 p. b.) na **59,7 %**.

Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

tab. č. 8

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2017		1. pololetí 2018		rozdíl 2018-2017 (tis.)	index 2018/2017 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5183,2	100,0	5273,7	100,0	90,5	101,7
z toho:						
1 Zákonodárci a řídící pracovníci	253,7	4,9	248,7	4,7	-5,0	98,0
2 Specialisté	792,7	15,3	843,1	16,0	50,4	106,4
3 Techničtí a odborní pracovníci	918,5	17,7	923,7	17,5	5,2	100,6
4 Úředníci	499,1	9,6	501,9	9,5	2,8	100,6
5 Pracovníci ve službách a prodeji	781,1	15,1	817,5	15,5	36,4	104,7
6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	70,7	1,4	64,8	1,2	-5,9	91,7
7 Řemeslníci a opraváři	859,1	16,6	861,0	16,3	1,9	100,2
8 Obsluha strojů a zařízení	711,3	13,7	719,5	13,6	8,2	101,2
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	279,2	5,4	276,8	5,2	-2,4	99,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4c

Změny v sektorové struktuře zaměstnanosti ovlivnily i strukturu zaměstnanosti podle **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). Nejvíce **vzrostl** počet zaměstnaných **ve třídě 2 - specialisté** (o 50,4 tis.) a **třídě 5 - pracovníci ve službách a prodeji** (o 36,4 tis.). **Pokles** zaměstnanosti zaznamenala **třída 6 – kvalifikovaní dělníci v zemědělství** (o 5,9 tis.), **třída 1 – zákonodárci a řídící pracovníci** (o 5,0 tis.) a **nepatrně ubylo** také **pomocných a nekvalifikovaných pracovníků**.

Zastoupení jednotlivých tříd zaměstnání se však výrazněji nezměnilo. Absolutně nejvíce osob pracovalo **ve třídě 3 – techničtí a odborní pracovníci (17,5 %)**, po ní následovala **třída 7 – řemeslníci a opraváři (16,3 %)**, následovaná třídami 2 a 5 (16,0 %, resp. 15,5 %). **Nejvíce mužů** (26,2 % z celkového počtu zaměstnaných mužů) pracovalo i nadále **ve třídě 7, nejvíce žen** (22,7 % z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno stále **ve třídě 5 - pracovníci ve službách a prodeji** (podrobněji viz příloha č. 4c).

3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

V 1. pololetí 2018 se (mezi zaměstnanými ve věku 15–64 let) meziročně zaměstnanost **snížila pouze u osob se středním vzděláním bez maturity** (o 10,3 tis.).

Nárůst počtu zaměstnaných **se základním vzděláním a bez vzdělání byl**, i přes vysokou nabídku volných pracovních míst vhodných pro osoby s nejnižším vzděláním, **pouze mírný** (o 6,0 tis., tj. o 2,8 %). **Výrazný** byl zejména u osob **s vysokoškolským vzděláním**, jejichž zaměstnanost se zvýšila o 44,4 tis., tj. 3,6 %).

Vzdělanostní struktura zaměstnaných (15-64 let)

tab. č. 9

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2017		1. pololetí 2018		rozdíl 2018-2017 (tis.)	index 2018/2017 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 061,0	100,0	5 127,9	100,0	66,9	101,3
v tom:						
základní a bez vzdělání	211,8	4,2	217,8	4,2	6,0	102,8
střední bez maturity	1 737,2	34,3	1 726,9	33,7	-10,3	99,4
střední s maturitou	1 887,0	37,3	1 912,3	37,3	25,3	101,3
vysokoškolské	1 224,6	24,2	1 269,0	24,7	44,4	103,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Zastoupení vysokoškoláků je vyšší v mladších věkových kategoriích produktivního věku, s rostoucím věkem má klesající tendenci (viz tabulka č. 10). Z podrobnějšího zkoumání je zřejmé, že **u věkové skupiny 25-29 let** představuje zastoupení vysokoškoláků **35,0 % a u skupiny 30-34 let 32,4 %**. Přitom tyto věkové skupiny se na celkové zaměstnanosti podílejí pouze 10,1 %, resp. 11,0 %. Naproti tomu podíl věkové skupiny **35-39 let** na celkové zaměstnanosti je vyšší (13,3 %), ale **vysokoškolské vzdělání má** v této skupině **30,9 %** pracujících.

Ještě výraznější je tento rozdíl ve skupině 40–44letých, kam spadá část populačně silných ročníků ze 70. let minulého století. Jejich **podíl na celkové zaměstnanosti byl 16,2 %**, ale **podíl vysokoškoláků** v ní byl proti mladším věkovým skupinám ještě nižší (**23,7 %**), ve srovnání s mladší věkovou skupinou 25-29 let nižší o více než 11 p. b. Tento jev souvisí s většími možnostmi vysokoškolského studia současné mladé generace, než měla početně silná generace ze 70. let, která však bude významně ovlivňovat celkovou zaměstnanost v příštích 20-25 letech.

Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ podle věku v 1. pololetí 2018 (v %)

tab. č. 10

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	10,9	31,8	47,7	9,6
25-39 let	100,0	4,2	26,9	36,3	32,6
40-54 let	100,0	3,2	37,1	38,2	21,3
55-64 let	100,0	4,8	37,6	34,1	23,4
65+ let	100,0	4,8	24,5	37,2	33,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS;

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob je mezi zaměstnanými osobami v poproduktivním věku. **Ve věku 65 a více let tvoří vysokoškoláci 33,5 %**, což ovšem souvisí s tím, že v poproduktivním věku často zůstávají v zaměstnání spíše lidé v profesích méně náročných na fyzickou zdatnost, ale s požadovaným vyšším formálním vzděláním.

4. Regionální zaměstnanost

V 1. pololetí 2018 **vzrostla zaměstnanost ve všech krajích ČR. Nejvyšší meziroční nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl zaznamenán **ve Středočeském** (o 19,7 tis.), **Moravskoslezském kraji** (o 13,6 tis.) a v **hl. m. Praze** (o 11,2 tis. osob). Relativně nejvíce (o 3,0 %) vzrostla zaměstnanost také ve **Středočeském kraji**, následoval **Zlínský** (o 2,9 %) a **Moravskoslezský spolu s Olomouckým krajem** (oba o 2,4 %).

Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

tab. č. 11

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20-64 (v %)		
	1. pololetí 2017	1. pololetí 2018	rozdíl 2018-2017 (tis.)	1. pololetí 2017	1. pololetí 2018	rozdíl 2018-2017 (p. b.)
Celkem	5183,2	5273,7	90,5	77,9	79,5	1,6
Hl. m. Praha	685,4	696,6	11,2	82,4	83,0	0,6
Středočeský kraj	659,9	679,6	19,7	79,2	81,5	2,3
Jihočeský kraj	313,7	314,5	0,8	78,5	79,4	0,9
Plzeňský kraj	290,8	292,2	1,4	79,1	80,3	1,2
Karlovarský kraj	148,1	151,4	3,2	78,2	80,2	1,9
Ústecký kraj	379,5	384,9	5,4	73,9	75,5	1,6
Liberecký kraj	206,9	210,3	3,4	75,7	77,5	1,8
Královéhradecký kraj	269,8	270,6	0,8	79,2	79,4	0,2
Pardubický kraj	252,0	257,7	5,8	78,4	80,1	1,7
Kraj Vysočina	245,7	248,2	2,5	77,6	78,8	1,3
Jihomoravský kraj	576,5	583,7	7,3	77,7	79,3	1,5
Olomoucký kraj	302,0	309,3	7,2	76,6	78,7	2,1
Zlínský kraj	278,1	286,1	8,0	76,1	79,2	3,1
Moravskoslezský kraj	574,9	588,6	13,6	75,5	77,5	2,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Stejně tak se ve všech krajích zvýšila míra zaměstnanosti (vypočtená jako podíl zaměstnaných ve věku 20-64 let k bydlícím obyvatelům ve stejném věku – ukazatel Strategie Evropa 2020). **Vyšší než průměrné míry zaměstnanosti za ČR (79,5 %), dosáhlo pět krajů. Nejvyšší byla v hl. m. Praze (83,0 %) a ve Středočeském kraji (81,5 %), v dalších třech (Plzeňský, Karlovarský a Pardubický kraj) překročila míra zaměstnanosti 80 %. Nejnižší je v Ústeckém kraji (75,5 %).** Druhá nejnižší je i přes výrazný nárůst zaměstnanosti **v Moravskoslezském kraji (77,5 %)** a stejnou hodnotu dosáhla míra zaměstnanosti i **v Libereckém kraji.**

Meziročně MZ **vzrostla** ve všech krajích, nejvýraznější nárůst byl patrný **ve Zlínském kraji** (o 3,1 p. b.). Nárůst MZ vyšší o 2 p. b. a více byl dosažen ještě ve Středočeském, Olomouckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Ve třech krajích se MZ téměř nezměnila (v Královéhradeckém kraj (o 0,2 p. b.), hl. m. Praze (o 0,6 p. b.) a v Jihočeském kraji (o 0,9 p. b.)).

Počet pracujících v pozici zaměstnanců se nejvíce zvýšil ve Středočeském kraji (o 33,5 tis.), kde zároveň **nejvíce poklesl počet podnikatelů** (o 14,1 tis.). Druhý největší **pokles** celkového počtu **podnikatelů** byl zaznamenán **v Ústeckém kraji** (o 9,8 tis.), v němž byl tento pokles kompenzován **třetím nejvyšším nárůstem**

počtu zaměstnanců (o 15,2 tis.). **Výraznější nárůst podnikatelů** byl zaznamenán také v **hl. m. Praze** (o 7,3 tis.) a Olomouckém kraji (o 6,8 tis.). **Počet zaměstnanců se snížil** pouze v **Plzeňském a Libereckém kraji** (o 5,5 tis., resp. 1,2 tis.), zaměstnanost zde **vzrostla** díky **nárůstu počtu podnikatelů** (o 6,2 tis., resp. 4,7 tis.).

Zaměstnanost podle postavení v zaměstnání v krajském členění (v tis.)

tab. č. 12

kraj	Zaměstnanci				Podnikatelé (vč. pom. rod. příslušníků)			
	1. pololetí 2017	1. pololetí 2018	rozdíl 2018-2017	index 2018/2017 (%)	1. pololetí 2017	1. pololetí 2018	rozdíl 2018-2017	index 2018/2017 (%)
Celkem	4287,7	4378,0	90,3	102,1	895,4	895,3	-0,1	100,0
Hl. m. Praha	543,6	547,6	3,9	100,7	141,8	149,0	7,3	105,1
Středočeský	514,1	547,7	33,5	106,5	145,8	131,7	-14,1	90,3
Jihočeský	259,6	261,8	2,2	100,9	54,1	52,7	-1,4	97,5
Plzeňský	248,3	242,9	-5,5	97,8	42,5	48,7	6,2	114,6
Karlovarský	128,1	131,9	3,9	103,0	19,7	18,8	-0,9	95,4
Ústecký	304,8	320,0	15,2	105,0	74,7	64,9	-9,8	86,9
Liberecký	175,7	174,5	-1,2	99,3	31,2	35,8	4,7	114,9
Královehradecký	225,0	226,6	1,6	100,7	44,6	43,7	-1,0	97,8
Pardubický	214,3	219,2	4,8	102,3	37,6	38,5	0,9	102,5
Kraj Vysočina	207,9	211,9	4,0	101,9	37,5	36,0	-1,5	96,0
Jihomoravský	487,3	495,2	7,9	101,6	88,8	88,5	-0,3	99,7
Olomoucký	253,4	253,8	0,4	100,2	48,6	55,5	6,8	114,0
Zlínský	234,6	238,3	3,7	101,6	43,2	47,8	4,6	110,7
Moravskoslezský	491,0	506,7	15,7	103,2	83,9	81,9	-2,0	97,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejvyšší podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti mělo **hl. m. Praha** (21,4 %), Středočeský kraj se vzhledem k významnému poklesu podnikatelů po dvou letech vrátil na druhé místo (19,4 %), následoval Olomoucký (17,9 %) a Liberecký kraj (17,0 %).

Nejvyšší podíl zaměstnaných v postavení zaměstnanců na celkové zaměstnanosti byl zaznamenán v **Karlovarském kraji** (87,1 %) a dále v Moravskoslezském kraji (86,1 %) a Kraji Vysočina (85,5 %).

Nárůst zaměstnanosti v průmyslu byl po dlouhé době minimální (o 4,4 tis.). **Ve zpracovatelském průmyslu** dokonce zaměstnanost **poklesla** (celkem o 1,7 tis.). Z pohledu krajů byly v tomto odvětví patrné velké rozdíly: **zaměstnanost nejvíce vzrostla v Moravskoslezském** (o 8,3 tis.), **v Jihočeském** (o 5,8 tis.) **a Zlínském**

kraji (o 4,6 tis. osob), **významně se snížila v Ústeckém a Karlovarském kraji** (o 5,9 tis., resp. 5,3 tis.).

Také **ve stavebnictví**, kde celková zaměstnanost stagnovala, byly zaznamenány velké regionální rozdíly. **Zaměstnanost výrazně vzrostla** v tomto odvětví **v hl. m. Praze** (8,8 tis.) **a Moravskoslezském kraji** (5,0 tis.), na druhé straně **v Ústeckém** (o 7,2 tis.), **Středočeském kraji** (5,8 tis.) a **Kraji Vysočina** (o 4,0 tis.) se zaměstnanost **snížila** nejvíce.

Na nárůstu zaměstnanosti v terciárním sektoru se v ČR z početně větších sekcí podílela především sekce **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (o 16,8 tis.). V tomto sektoru se na růstu zaměstnanosti podílel pardubický (8,5 tis.), Ústecký (7,5 tis.) a Středočeský kraj (7,4 tis.). Vývoj zaměstnanosti v terciárním sektoru v menší míře ovlivnila ještě sekce **veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení**, největší nárůst zaměstnanosti v této sekci byl zaznamenán ve Středočeském (6,7 tis.) a Ústeckém kraji (5,3 tis.), a sekce **vzdělávání**, kde nejvíc pracujících přibýlo také ve Středočeském (7,1 tis.) a též v Moravskoslezském kraji (5,9 tis.).

Tento vývoj ovlivnil podíl jednotlivých sektorů na celkové zaměstnanosti v krajích. **Nejvyšší zastoupení měl primární sektor v Jihočeském** (5,2 %), **Královéhradeckém kraji** (5,1 %) a **Kraji Vysočina** (5,0 %).

V hl. m. Praze byl i nadále **nejnižší podíl primárního** (0,3 %) a také **sekundárního sektoru** (18,6 %), ale **nejvyšší podíl sektoru terciárního** (81,1 %). Ten je nejvíce zastoupen ještě **ve Středočeském** (63,8 %) a **Jihomoravském kraji** (60,4 %).

Kraji **s nejvyšším podílem sekundárního sektoru** jsou, podobně jako v 1. pololetí 2017, **Zlínský** (48,8 %), **Liberecký kraj** (47,9 %) a **Kraj Vysočina** (45,0 %). Tyto tři kraje patří **naopak** ke krajům s nejnižším podílem terciárního sektoru. Podrobněji viz příloha č. 3a.

Vzhledem k rozdílnému vývoji v jednotlivých sektorech a odvětvích se meziročně změnila i struktura zaměstnanosti podle zastoupení skupin zaměstnání v jednotlivých krajích. Z tabulky č. 13 je patrné, že **hl. m. Praha** má nadále nejvyšší zastoupení (67,7 %) ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 až 4** (zákonodárci a řídící pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci). **Plzeňský, Zlínský, Liberecký kraj a Kraj Vysočina** patří **ke krajům s nejvyšším podílem zaměstnanců** zařazených do **třídy 7** (řemeslníci a opraváři) a **třídy 8**

(obsluha strojů a zařízení, montéři). Na prvním místě mezi všemi kraji v republice v zastoupení skupin zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) zůstává **Ústecký** (19,4 %) a **Karlovarský kraj** (18,5 %), v nichž má poměrně vysoké zastoupení terciární sektor (58,6 %, resp. 57,7 %). Do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) je nejvíce pracujících zařazeno v **Libereckém** (7,2 %), **Karlovarském** (7,0 %), **Ústeckém** (6,5 %) a **Moravskoslezském kraji** (6,4 %), což odpovídá i vzdělanostní struktuře zaměstnaných v těchto krajích.

**Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v 1. pololetí 2018
v krajích (v %)**

tab. č. 13

CZ-ISCO	ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
Celkem	4,7	16,0	17,5	9,5	15,5	16,3	13,6	5,2
Hl. m. Praha	6,9	30,1	19,9	10,7	14,7	9,7	4,9	2,5
Středočeský	5,4	16,0	18,4	10,5	16,3	15,1	11,7	4,9
Jihočeský	4,0	11,2	16,1	7,4	16,4	17,8	18,6	5,4
Plzeňský	3,8	13,3	17,6	9,3	12,6	17,9	19,2	5,1
Karlovarský	3,9	8,8	17,1	7,3	18,5	18,4	17,4	7,0
Ústecký	3,3	9,8	17,0	9,6	19,4	16,6	16,5	6,5
Liberecký	5,0	13,0	13,0	9,9	14,0	18,1	18,6	7,2
Královehradecký	4,5	15,0	20,4	9,1	14,3	16,3	13,3	5,5
Pardubický	4,1	12,6	17,7	10,6	14,6	17,6	14,5	6,1
Kraj Vysočina	3,6	11,2	18,7	8,2	13,9	19,9	17,4	4,4
Jihomoravský	5,5	18,4	16,0	9,9	15,5	15,9	11,2	6,3
Olomoucký	3,5	13,6	16,4	8,2	15,6	19,5	15,4	4,3
Zlínský	4,9	10,9	17,8	8,3	15,5	20,7	15,9	4,9
Moravskoslezský	3,9	15,3	16,6	9,7	15,3	17,3	14,8	6,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

CZ-ISCO1 - Zákonníci a řídicí pracovníci

2 - Specialisté

3 - Techničtí a odborní pracovníci

4 - Úředníci

5 - Pracovníci ve službách a prodeji

7 - Řemeslníci a opraváři

8 - Obsluha strojů a zařízení, montéři

9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojená se **vzdělanostní strukturou** obyvatelstva. Největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** stále zůstává v **Ústeckém** a **Karlovarském kraji** (9,4 %, resp. 9,2 %). Jejich podíl se v souvislosti s vysokou nabídkou volných pracovních míst pro pracovníky s nízkou kvalifikací meziročně zvýšil. **Podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním** byl v 1. pololetí 2018 **nejvyšší v hl. m. Praze** (45,9 %), **Jihomoravském** (28,6 %), **Středočeském** (24,9 %) a **Královehradeckém**

kraji (23,1 %). S tím souvisí i vysoký podíl zaměstnaných ve třídě 2 – specialisté (hl. m. Praha 30,1 %, Jihomoravský kraj 18,4 %) a třídě 3 – techničtí a odborní pracovníci (hl. m. Praha 19,9 %, Středočeský 18,4 % a Královéhradecký kraj 20,4 %) v těchto krajích.

**Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v 1. pololetí 2018
v krajském členění v %**

tab. č. 14

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
Celkem	4,3	33,4	37,3	25,0
Hl. m. Praha	2,4	15,7	36,0	45,9
Středočeský	3,4	33,2	38,4	24,9
Jihočeský	3,7	39,0	36,8	20,4
Plzeňský	4,8	38,6	35,3	21,3
Karlovarský	9,2	41,2	34,9	14,8
Ústecký	9,4	37,2	38,6	14,8
Liberecký	5,9	38,8	36,7	18,4
Královéhradecký	3,6	33,7	39,6	23,1
Pardubický	3,7	35,9	39,8	20,5
Kraj Vysočina	3,0	37,7	39,6	19,8
Jihomoravský	3,6	33,3	34,5	28,6
Olomoucký	4,4	35,7	39,7	20,0
Zlínský	3,0	39,5	37,0	20,4
Moravskoslezský	4,5	35,7	37,2	22,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

5. Insolvence

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku Úřadu práce ČR nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky ÚP ČR, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh

u příslušného soudu v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, kdy byl prohlášen za platebně neschopného u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie. Žádosti zaměstnanců o uspokojení mzdových nároků vyřizují krajské pobočky ÚP ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající splatným mzdovým nárokům za 3 kalendářní měsíce rozhodného období. V období od 1. 5. 2017 do 30. 4. 2017 mohla být zaměstnanci vyplacena za 1 měsíc maximálně částka 41 384 Kč. Od 1. 5. 2018 (do 30. 4. 2019) činí tato maximální částka 44 256 Kč.

V 1. pololetí 2018 podali na pracoviště ÚP ČR **zaměstnanci 167 zaměstnavatelů 1 281 žádostí o uspokojení splatných mzdových nároků**, což je srovnatelné se stejným obdobím roku 2017, kdy bylo podáno 1 273 žádostí zaměstnanců 170 zaměstnavatelů. Pracovníci ÚP ČR **v 1. pololetí 2018 vyřídili** (včetně žádostí z předchozích období) **1 648 žádostí**. Nižší počet vyřízených žádostí (1 925 vyřízených žádostí v 1. pololetí předchozího roku) souvisí s poklesem podaných žádostí v posledních letech.

Nejvíce podaných žádostí bylo u ÚP ČR – krajské pobočce pro hlavní město Prahu – 520, dále krajské pobočce v Brně – 136, krajské pobočce v Olomouci – 129 a krajské pobočce v Příbrami – 103. Nejnižší počet podaných žádostí vykázal ÚP ČR - krajská pobočka v Liberci (14) a krajská pobočka v Karlových Varech (17 podaných žádostí). V Kraji Vysočina nebyla podána žádná žádost.

Podle počtu **vyřízených žádostí** bylo pořadí stejné, největší objem připadal v 1. pololetí 2018 na pobočku pro **hl. m. Prahu – 727**, následovala krajská pobočka v Brně - 168, krajská pobočka v Olomouci - 135 a krajské pobočka v Příbrami – 118 vyřízených žádostí.

Nejvíce žádostí v 1. pololetí 2018 podali zaměstnanci z firem Vítkovické strojírna, s. r. o. Praha (388), Moravia Industry, Ltd, Jeseník (112), Přerovské jatky H.M. s. r. o., Loukov (74) a RE Work-EU, s. r. o., Mladá Boleslav (58), Prime Hide, spol. s r. o., Trutnov (44) a S P O N A, spol. s r. o., Brno (41 podaných žádostí).

Výše výdajů ze státního rozpočtu na insolvenční, které **v 1. pololetí 2018** dosáhly **110 035 tis. Kč**, byly oproti stejnému období předchozího roku (96 819 tis. Kč) **o 13 216 tis. Kč, tj. o 13,7 %, vyšší. Nejvyšší objem** finančních prostředků byl v 1. pololetí 2018 vyplacen v hl. m. Praze (57 999 tis. Kč), Jihomoravském (11 108 tis. Kč) a Olomouckém kraji (7 258 tis. Kč).

V 1. pololetí 2018 bylo do příjmů státního rozpočtu přijato vymožené **plnění za předchozí výplaty insolvence** z minulých let ve výši **46 977 tis. Kč**. **Celkem** bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele **vyplaceno** cca **5 181 mil. Kč**. Do státního rozpočtu bylo od roku 2000 postupně vráceno celkem **1 160 mil. Kč**, tj. **22,4 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele**.

III. Nezaměstnanost

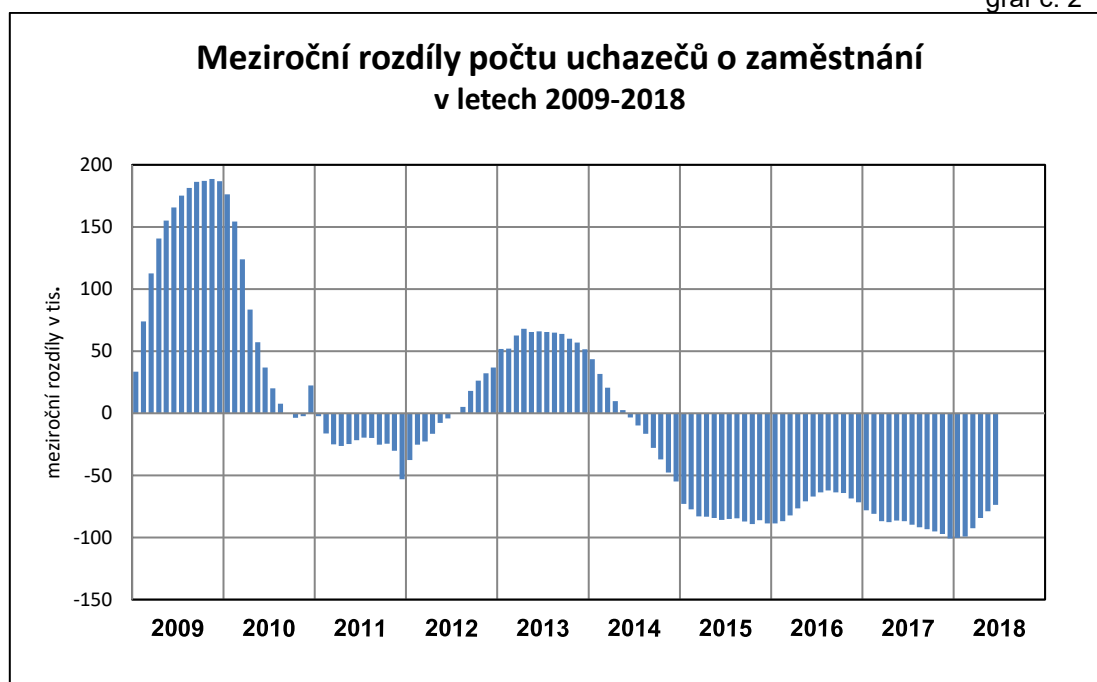
1. Stav a vývoj nezaměstnanosti

Pokračující příznivý vývoj ekonomiky spojený s růstem poptávky po pracovní síle nadále ovlivňoval vývoj nezaměstnanosti. V 1. pololetí 2018 poklesl **průměrný počet uchazečů o zaměstnání (UoZ) na 259,7 tis.** a meziročně **byl nižší o 90,4 tis.** Průměrný počet **dosažitelných uchazečů o zaměstnání** ve věku 15-64 let, rozhodujících pro výpočet podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu⁴, dosáhl **237,6 tis.** a byl meziročně **nižší o 89,4 tis.**

K 30. 6. 2018 se počet uchazečů o zaměstnání snížil na 223,8 tis., přičemž meziroční **pokles činil 73,6 tis.** **Dosažitelných uchazečů o zaměstnání** ve věku 15-64 let **bylo 202,2 tis.,** ve srovnání s koncem června 2017 **byl tento počet nižší o 72,3 tis.**

Jak je patrné z následujícího grafu, v průběhu tohoto pololetí pokles registrované nezaměstnanosti na rozdíl od 1. pololetí předchozího roku zpomalil.

graf č. 2

⁴ *Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, podrobněji viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky*

Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

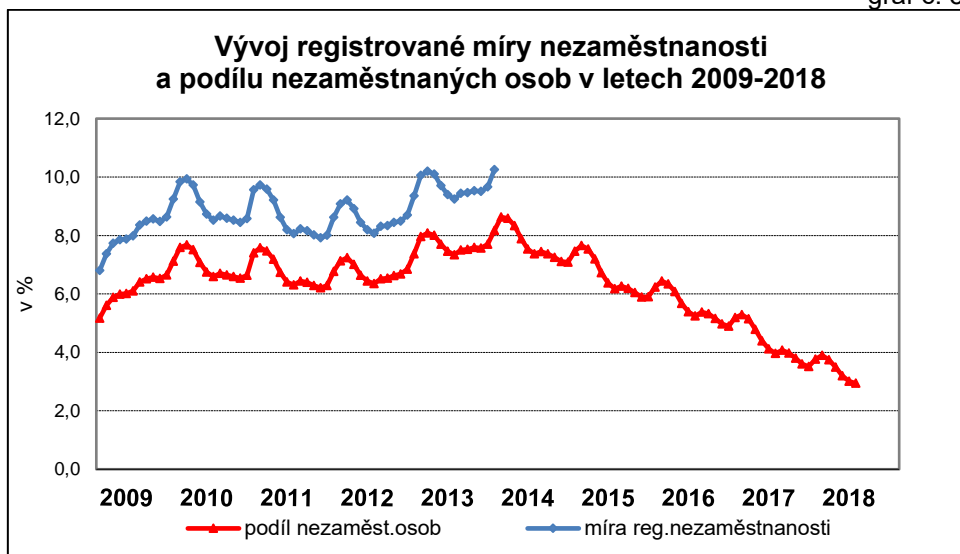
tab. č. 15

	1. pol. 2017 průměr	31. 12. 2017	1. pololetí 2018						1. pol. 2018 průměr
			31.1.	28.2.	31.3.	30.4.	31.5.	30.6.	
Uchazeči o zaměstnání (v tis.)	350,1	280,6	289,2	280,9	263,6	242,8	229,6	223,8	259,7
z toho – ženy	176,2	140,9	140,7	136,6	130,7	124,6	120,3	119,1	130,5
– muži	174,0	139,7	148,5	144,3	132,9	118,2	109,3	104,7	129,2
– ženy (v %)	50,3	50,2	48,7	48,6	49,6	51,3	52,4	53,2	50,2
– muži (v %)	49,7	49,8	51,3	51,4	50,4	48,7	47,6	46,8	49,8
– dosažitelní	327,0	259,9	268,2	257,9	240,8	220,2	207,3	202,2	237,6
– ženy	163,8	129,9	129,6	124,4	118,6	112,6	108,5	107,7	118,7
– muži	163,2	130,1	138,6	133,4	122,2	107,6	98,8	94,5	118,8
Pobírající PvN (v tis.)	96,7	85,6	97,7	94,0	71,0	71,0	67,7	66,4	81,6
z toho – ženy	46,7	41,9	44,3	42,3	39,3	37,3	37,4	37,4	40,0
– muži	50,0	43,7	53,4	51,7	31,8	33,8	30,3	29,0	41,6
Pobírající PvN na celk. počtu uchazečů (v %)	27,6	30,5	33,8	33,5	26,9	29,3	29,5	29,7	31,4
– ženy (v %)	26,5	29,8	31,5	30,9	30,1	29,9	31,1	31,4	30,7
– muži (v %)	28,7	31,3	36,0	35,8	23,9	28,6	27,7	27,7	32,2
Průměrná výše Pvn (v Kč)	6552	6969	7037	7057	6945	7162	7311	7382	7099
z toho – ženy	5943	6346	6359	6415	6401	6528	6569	6615	6453
– muži	7120	7566	7599	7582	7433	7861	8227	8372	7720
Volná pracovní místa (v tis.)	153,4	216,6	230,7	239,3	253,5	267,1	283,2	301,5	255,5
Počet uchazečů na 1 VPM	2,3	1,3	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,7	1,0
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	4,7	3,8	3,9	3,7	3,5	3,2	3,0	2,9	3,5
z toho – ženy	4,8	3,8	3,8	3,7	3,5	3,3	3,2	3,2	3,5
– muži	4,6	3,7	4,0	3,8	3,5	3,1	2,8	2,7	3,4

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Meziroční **pokles** o 1,2 p. b. **na 3,5 %** byl zaznamenán i u **průměrné hodnoty podílu nezaměstnaných osob (PNO) za celé pololetí**. V průběhu 1. pololetí 2018 se **PNO** po obvyklém nárůstu na přelomu let postupně **snížil až na 2,9 %**, tj. na hodnotu o 1,1 p. b. nižší než na konci 1. pololetí 2017.

Kromě snížení počtu uchazečů o zaměstnání pokles PNO nepatrně ovlivnil také počet a podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání, kteří tvořili 90,3 % všech uchazečů o zaměstnání (zatímco před rokem to bylo 92,3 %). Přibylo zejména těch UoZ, kteří jsou nedosažitelní z důvodu práceneschopnosti. Opačným směrem na vývoj PNO působil pokles počtu obyvatel ve věku 15–64 let (mezi červnem 2017 a červnem 2018 o cca 0,6 %).

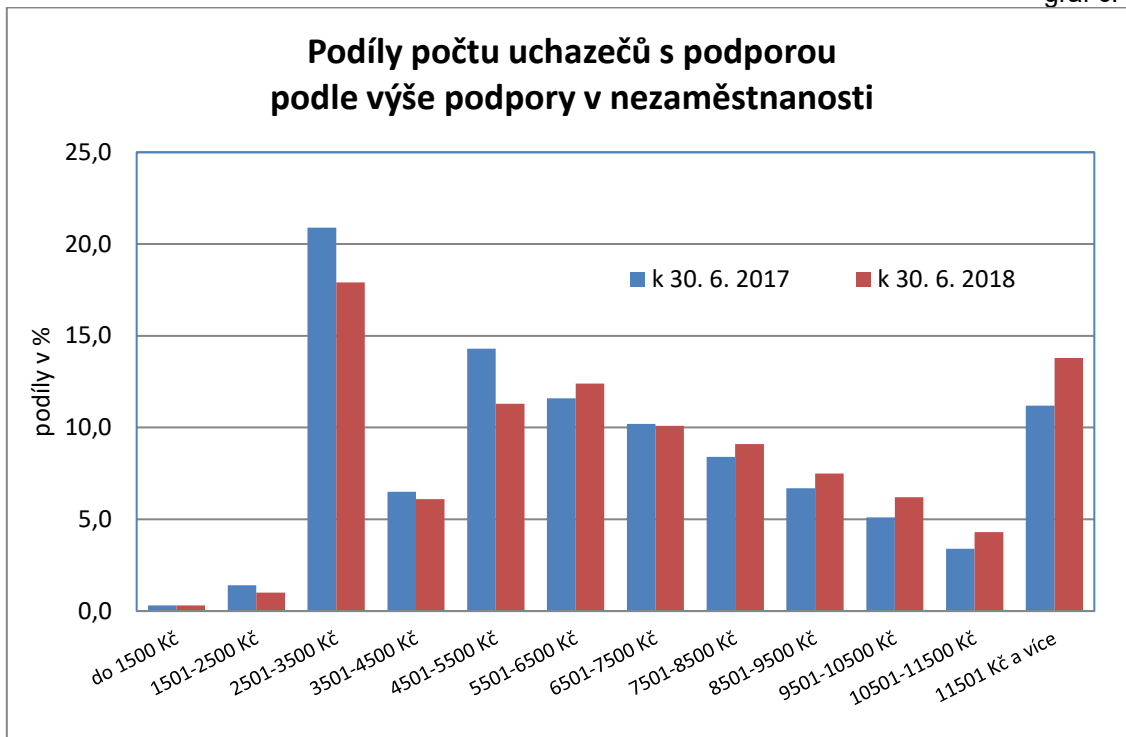
Vzhledem k relativně vysokému přílivu nových uchazečů o zaměstnání do evidence ÚP ČR (viz část III. 2. Toky nezaměstnanosti) a růstu podílu uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let (s delší než obvyklou podpůrnou dobou 5 měsíců) byl pokles počtu osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti (PvN) pomalejší než pokles celkového počtu UoZ.

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v 1. pololetí 2018 představoval 81,6 tis. osob a meziročně byl nižší o 15,1 tis. (o 15,6 %). K 30. 6. 2018 pobíralo PvN 66,4 tis. uchazečů o zaměstnání, pouze o 9,0 tis. osob (o 11,9 %) méně než před rokem. Podíl uchazečů o zaměstnání s PvN k tomuto datu ovšem vzhledem k výraznějšímu meziročnímu poklesu celkového počtu UoZ vzrostl na 29,7 % (k 30. 6. 2017 činil 25,3 %), průměrná hodnota tohoto ukazatele za celé pololetí dosáhla 31,4 % (v 1. pololetí 2017 to bylo 27,6 %).

Průměrná výše PvN v 1. pololetí 2018 vzrostla o 547 Kč (o 8,3 %) na 7 099 Kč. Průměrná podpora k 30. 6. 2018 činila již 7 382 Kč a byla meziročně vyšší o 568 Kč (také o 8,3 %). Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná podpora v nezaměstnanosti k tomuto datu u žen (6 615 Kč) nižší o 21,0 % než u mužů (8 372 Kč), což je o málo více než před rokem, kdy tento rozdíl činil 20,6 %. **Maximální PvN ve výši 0,58 násobku průměrné mzdy** (v národním hospodářství za 1.-3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o PvN) pobíralo v červnu 2018 sice nepatrně méně uchazečů o zaměstnání (2,9 tis.) než před rokem (3,1 tis.), jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících PvN se meziročně zvýšil ze 4,1 % na 4,4 %.

Nárůst průměrné výše podpory souvisel kromě zmiňovaného rostoucího podílu věkově starších uchazečů o zaměstnání (s obvykle vyššími příjmy) také s nárůstem výdělků obecně (včetně minimální mzdy).

graf č. 4

Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše PvN

tab. č. 16

	k 30. 6. 2017		k 30. 6. 2018		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči s Pvn	75,4	100,0	66,4	100,0	-9,0	-11,9
z toho:						
do 1500 Kč	0,2	0,3	0,2	0,3	0,0	0,0
1501-2500 Kč	1,1	1,4	0,7	1,0	-0,4	-36,4
2501-3500 Kč	15,8	20,9	11,9	17,9	-3,9	-24,7
3501-4500 Kč	4,9	6,5	4,0	6,1	-0,9	-18,4
4501-5500 Kč	10,8	14,3	7,5	11,3	-3,3	-30,6
5501-6500 Kč	8,8	11,6	8,3	12,4	-0,5	-5,7
6501-7500 Kč	7,7	10,2	6,7	10,1	-1,0	-13,0
7501-8500 Kč	6,3	8,4	6,0	9,1	-0,3	-4,8
8501-9500 Kč	5,0	6,7	5,0	7,5	0,0	0,0
9501-10500 Kč	3,8	5,1	4,1	6,2	0,3	7,9
10501-11500 Kč	2,6	3,4	2,9	4,3	0,3	11,5
11501 Kč a více	8,4	11,2	9,2	13,8	0,8	9,5

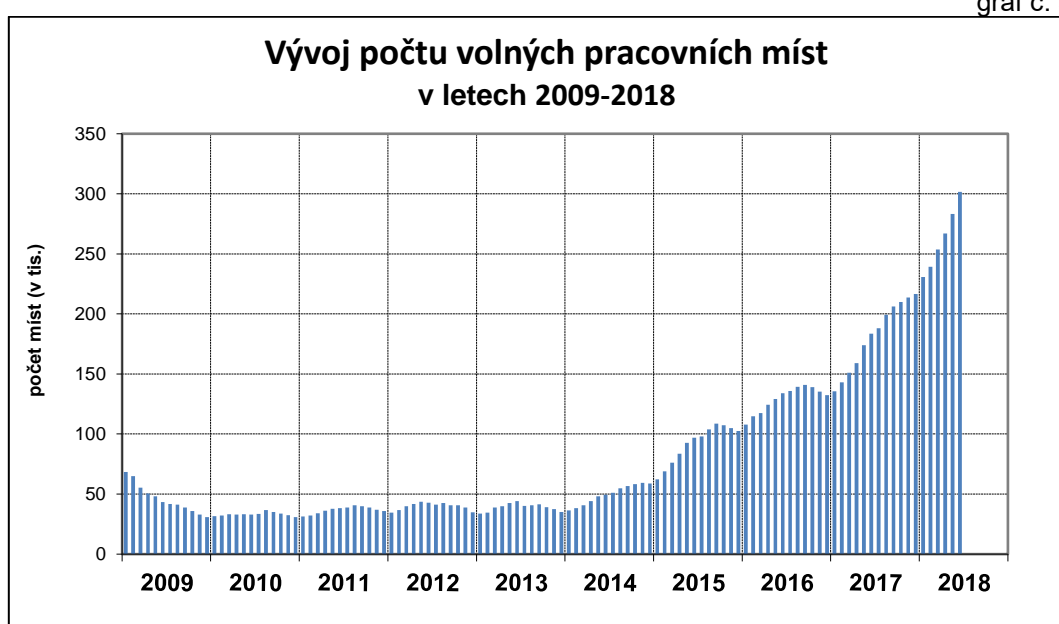
Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Z předchozího grafu a tabulky je patrné, že díky výše uvedenému vývoji počet uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti **s vyšší podpory v rozmezí**

do 5 500 Kč poklesl, zatímco v rozmezí **od 5 501 Kč** počet příjemců **vzrostl**. Podíl osob s **podprůměrnou podporu v nezaměstnanosti** meziročně nepatrně **poklesl** z 55,1 % na cca **55,0 %**.

Počty volných pracovních míst (VPM) nahlášených zaměstnavateli na ÚP ČR v 1. pololetí 2018 **se dále plynule zvyšovaly**. Jejich **průměrný počet 255,5 tis.** byl proti 1. pololetí 2017 vyšší o 102,1 tis. Dynamika nárůstu byla ještě výraznější než v 1. pololetí 2017, což je patrné i z údajů **ke konci června 2018**, kdy ÚP ČR evidoval již celkem **301,5 tis. VPM**, o 118,0 tis. více než před rokem.

graf č. 5

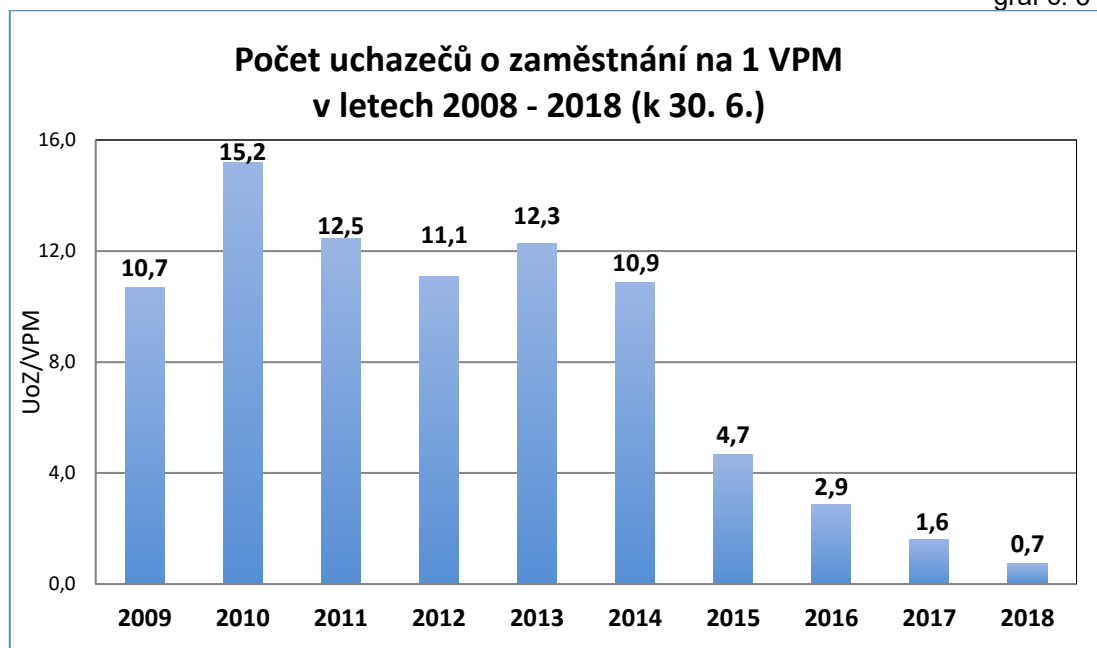

Vzhledem k výraznému nárůstu počtu hlášených VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se **nabídka pracovní síly s poptávkou** po ní **vyrovnala**, zatímco v 1. pololetí 2017 byl počet uchazečů o zaměstnání proti počtu volných pracovních míst 2,3násobný. Výrazný byl i rozdíl hodnot tohoto ukazatele na konci pololetí, **k 30. 6. 2018** dosáhl počet UoZ na 1 VPM **0,7**, zatímco na konci června 2017 to bylo 1,6 uchazeče. **Počet nahlášených volných pracovních míst byl** k tomuto datu **proti jejich počtu z předkrizového období dvojnásobný**, když v první polovině roku 2008 bylo do té doby historicky nejvíce VPM při zákonné povinnosti zaměstnavatelů volná místa na ÚP nahlásit.

Situace v regionech je rozdílná, počet uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM se na konci pololetí pohyboval od 0,2 v Pardubickém kraji

a 0,3 v hl. m. Praze a Plzeňském kraji po 2,0 v Ústeckém a 2,3 v Moravskoslezském kraji (viz část III.4. Regionální nezaměstnanost).

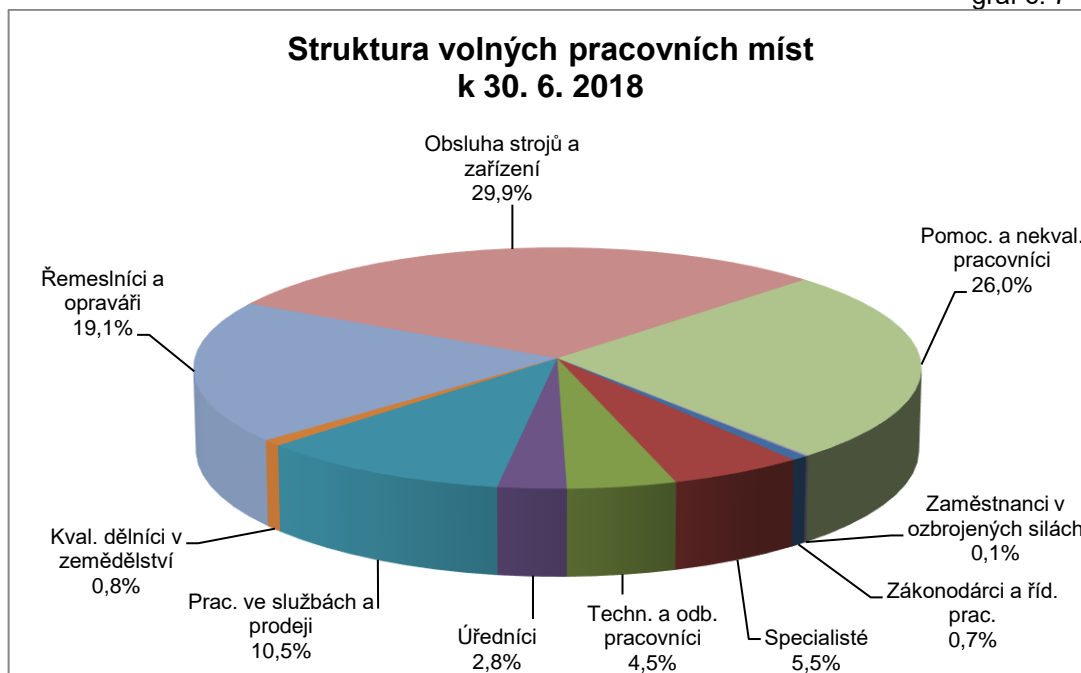
graf č. 6

Z hlediska odvětvové struktury byla největší poptávka po pracovnících na konci 1. pololetí 2018 zejména **ve zpracovatelském průmyslu** (21,5 %), dále **ve stavebnictví** (7,1 %) a **v odvětví velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel** (6,2 % a všech VPM nahlášených na ÚP ČR).

V nabídce hlášených volných pracovních měla **největší zastoupení** místa spadající do **třídy 8** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO) – **obsluha strojů a zařízení**, jejichž podíl na celkovém počtu VPM představoval **29,9 %**. Počet těchto míst se meziročně **víc než zdvojnásobil** (nárůst o 119,6 %) a dosáhl hodnoty **90,3 tis.** Převažovala volná místa pro montážní dělníky mechanických zařízení, elektrických, energetických a elektronických zařízení a ostatních výrobků, pro řidiče nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel, pro obsluhu vysokozdvíhových a jiných vozíků a skladníky.

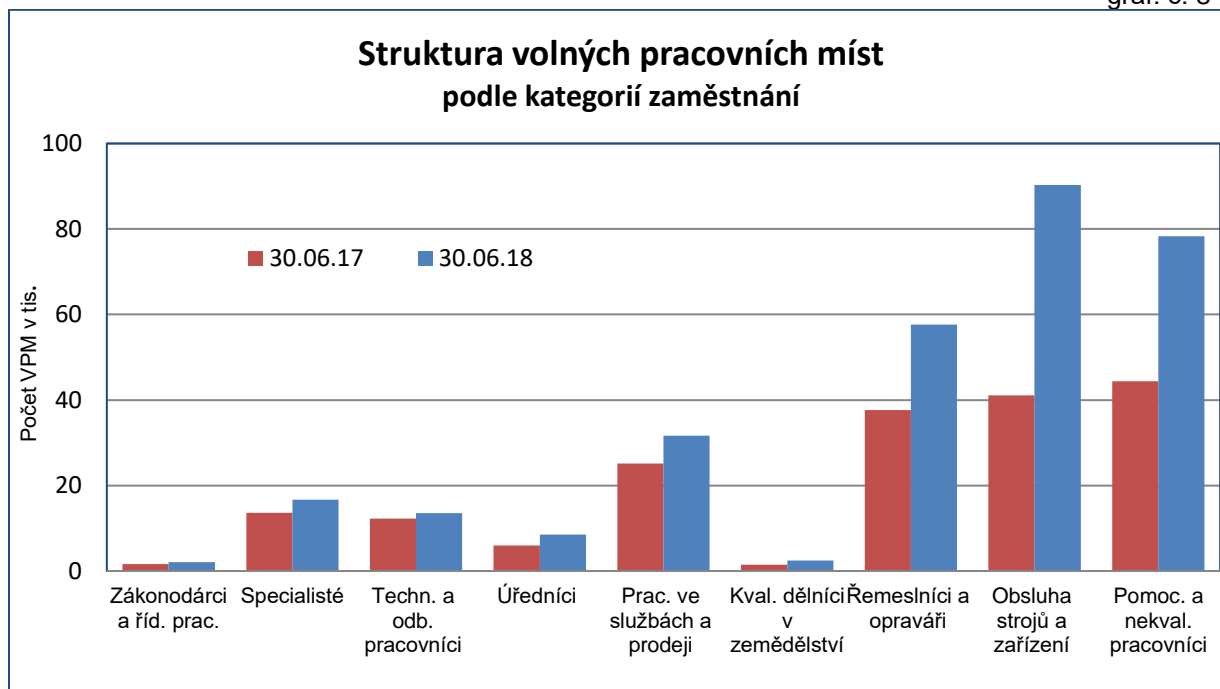
Druhou nejpočetnější skupinou s podílem 26,0 % byla **třída 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci**, jichž na konci pololetí 2018 bylo **78,3 tis.**, což je ve srovnání s předchozím rokem o ¾ více. Nejvýznamnější podíl v rámci této třídy měla volná místa pro dělníky v oblasti výstavby budov, pomocné pracovníky ve výrobě, uklízeče a pomocníky v hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech, pro pomocné manipulační pracovníky.

Volná pracovní místa spadající do **třídy 7 – řemeslníci a opraváři** tvořila **19,1 %** všech nahlášených VPM. Jejich počet se zvýšil z 37,7 tis. na konci pololetí 2017 na 57,6 tis., tj. o 53,0 %. Zaměstnavatelé nejvíce poptávali svářeče, řezače plamenem a páječe, zedníky, kamnáře, dlaždiče a montéry suchých staveb, nástrojaře, seřizovače, obsluhu obráběcích strojů, švadleny, šičky, vyšivače.

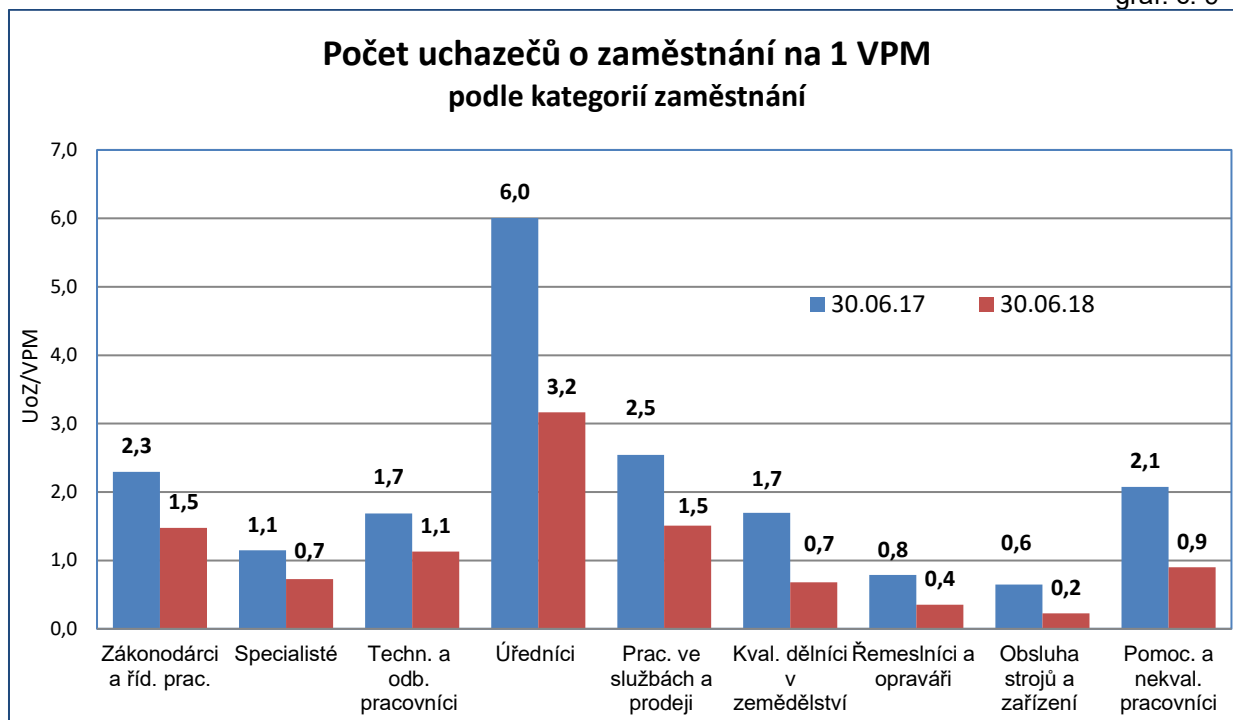
Místa **pro pracovníky ve službách a prodeji** spadající do **třídy 5** tvořila v celkovém počtu volných míst **10,5 %**. V absolutním vyjádření se jejich počet zvýšil cca o ¼, tj. o 6,5 tis. na 31,7 tis. Poptávání byli zejména kuchaři a pomocní kuchaři, pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur, prodavači v prodejnách, číšníci a servírky, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech, policisté, ošetřovatelé a pracovníci v sociálních službách v oblasti pobytové péče, pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti a pracovníci vězeňské služby.

Z početně menších skupin zaměstnání lze uvést ještě VPM spadající do třídy 2 – specialisté, kde byla největší poptávka po vývojářích softwaru, lékařích specialistech, programátorech počítačových aplikací, zubních lékařích, učitelích na středních školách (kromě odborných předmětů), konzervatořích a na 2. stupni základních škol, strojních inženýrech, a do třídy 3 – techničtí a odborní pracovníci, kde nejvíce volných míst tvořila místa pro všeobecné sestry bez specializace, obchodní zástupce a strojírenské techniky.

Významnou část nově nahlášených volných pracovních míst tvoří pracovní pozice vyžadující nejnižší vzdělání. Na konci 1. pololetí 2018 tvořila pracovní místa **s požadavkem na nejvýše dosažené základní vzdělání** přibližně **63,2 % VPM**. Z hlediska délky, po kterou zaměstnavatelé prostřednictvím pracovišť ÚP ČR poptávají nové zaměstnance, bylo 48,3 % VPM poptávaných 0-3 měsíce, ale více než jednu třetinu VPM (37,6 %) evidoval ÚP ČR jako neobsazena více než 6 měsíců, nejvíce mezi místy spadajícími do skupiny zaměstnání třídy 2 - **specialisté** (52,1 %), třídy 3 - **techničtí a odborní pracovníci** (45,5 %) a třídy 8 - **řemeslníci a opraváři** (45,3 %).

Nejvyšší převis nabídky práce nad poptávkou po pracovnících je patrný ve třídě 4 – **úředníci** (3,2 UoZ na 1 VPM). Převis nabídky byl ze tříd s největším počtem VPM ve třídě 5 – **pracovníci ve službách a prodeji** (1,5 UoZ na 1 VPM). Naopak ve třídách 7-8 (v početně největších třídách z hlediska počtu VPM) byla poptávka po pracovnících vyšší než počet uchazečů o zaměstnání. Ve třídě 8 - **obsluha strojů a zařízení** připadalo na 1 UoZ dokonce v průměru 5 VPM.

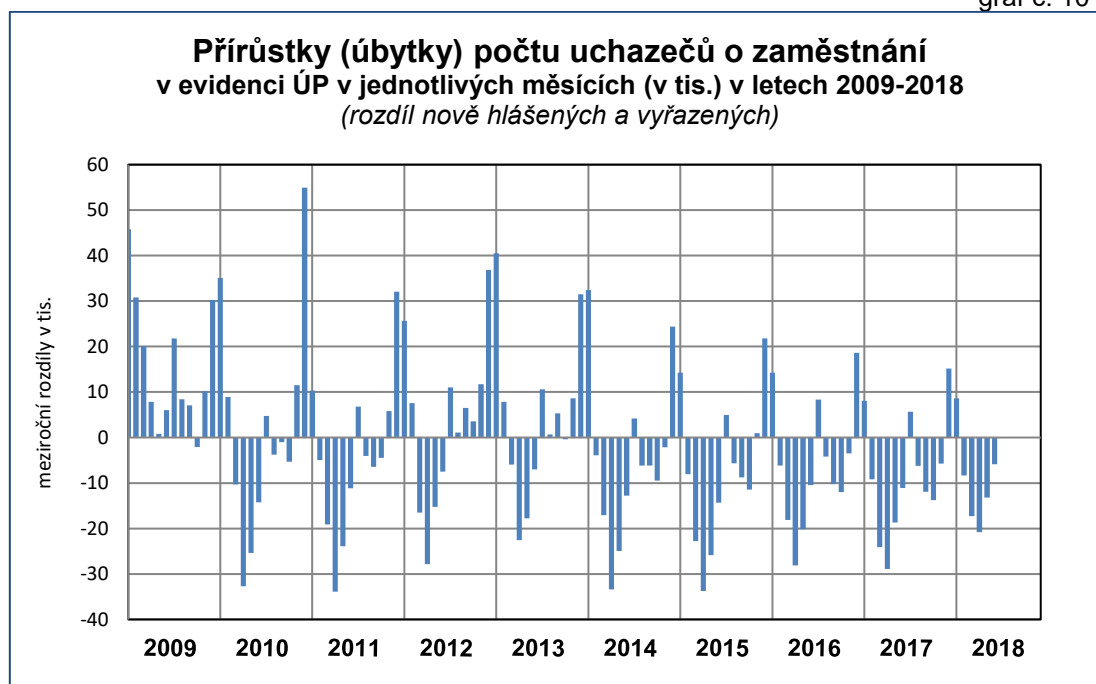

Nejzávažnější problémy související s problematikou nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce, bariéry přijetí zaměstnání na straně nejpočetnějších skupin uchazečů o zaměstnání, popis struktury dlouhodobě nezaměstnaných osob, jako i návrhy opatření v oblastech podpory vyššího souladu nabídky a poptávky na trhu práce jsou předmětem samostatného pololetně zpracovávaného materiálu „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ na Integrovaném portálu MPSV, viz http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/strateg_zam_2020.

2. Toky nezaměstnanosti

Absolutní vývoj přírůstků, resp. úbytků počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v průběhu let 2009 – 2018 znázorňuje následující graf.

Celkově se v **1. pololetí 2018** do evidence ÚP ČR **nově zaevidovalo 222,9 tis. osob**, tj. **o 27,9 tis. méně** než v 1. pololetí 2017 (250,8 tis.). Přišlo především **méně mužů**, a to **o 16,6 tis.**, zatímco počet nově zaregistrovaných žen byl meziročně nižší o 11,3 tis.

Z evidence ÚP ČR v průběhu roku 1. pololetí 2018 odešlo celkem **279,7 tis.** osob, jejich počet byl **nižší** oproti 1. pololetí 2017 (334,7 tis.) o **55,0 tis.**, zejména **mužů** (pokles o 31,7 tis.).

Počet těch, kteří se prokazatelně zaměstnali, činil **183,5 tis.** a byl i přes zlepšující se nabídku práce meziročně o **40,6 tis. osob nižší**. Počet těch, kteří se uplatnili na trhu práce **pomocí pracovníků ÚP ČR, se snížil o 12,4 tis.**, počet těch, kteří si **našli práci sami nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR, poklesl o 28,2 tis.** Ve větší míře se na trhu práce uplatnili muži (97,7 tis., tj. 53,2 % celkového počtu zaměstnaných).

Podíl všech umístěných z celkového počtu těch uchazečů o zaměstnání, kteří z evidence ÚP ČR odešli, meziročně mírně poklesl na 65,6 % (v 1. pololetí 2017 činil 67,0 %).

Uchazečů **vyřazených pro nespolupráci** ⁵ s ÚP bylo 43,0 tis. (14,3 tis. žen a 28,7 tis. mužů), tj. meziročně o 4,9 tis. méně. **Z ostatních důvodů** ⁶ **ubylo v evidenci ÚP ČR 53,2 tis. osob** (29,4 tis. žen a 23,8 tis. mužů), což je o 4,8 tis. méně než v 1. pololetí 2017.

⁵ např. odmítnutí nástupu vhodného zaměstnání, dohodnuté rekvalifikace, neposkytnutí součinnosti při vypracování individuálního akčního plánu, jeho neplnění, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§30 (2), §31 zákona o zaměstnanosti).

⁶ tj. uchazeči o zaměstnání, kteří písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR (např. z důvodu nástupu na rodičovskou dovolenou nebo odchodu do důchodu), vyřazení z důvodu nástupu na soustavnou přípravu na povolání, vykonávající nelegální práci, ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců nebo nastoupili výkon trestu odnětí svobody, stali se plně invalidními podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR, změnili trvalé bydliště, dále přirozený úbytek, apod.

Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

tab. č. 17

	1. pololetí 2017			1. pololetí 2018		
	Celkem	I.Q	II.Q	Celkem	I.Q	II.Q
nově evidovaní	250,8	140,4	110,3	222,9	121,4	101,5
z toho ženy	119,1	63,7	55,4	107,8	56,2	51,6
muži	131,7	76,7	54,9	115,1	65,2	49,9
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - celkem	334,7	165,7	169,0	279,7	138,4	141,3
z toho:						
umístění ÚP ČR	55,6	24,4	31,3	43,2	19,4	23,7
umístění jinak	168,5	86,4	82,0	140,3	71,7	68,6
vyřazení pro nespolupráci	47,9	22,8	25,1	43,0	20,2	22,8
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - ženy	152,8	78,7	74,0	129,5	66,4	63,2
z toho:						
umístěné ÚP ČR	28,5	13,0	15,6	22,6	10,4	12,2
umístěné jinak	74,9	40,6	34,4	63,2	34,0	29,2
vyřazené pro nespolupráci	15,2	7,3	7,8	14,3	6,7	7,6
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - muži	181,9	87,0	95,0	150,2	72,1	78,1
z toho:						
umístění ÚP ČR	27,1	11,4	15,7	20,6	9,0	11,6
umístění jinak	93,5	45,9	47,7	77,1	37,7	39,4
vyřazení pro nespolupráci	32,7	15,5	17,2	28,7	13,5	15,2

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Pokles nezaměstnanosti tedy ovlivnil především nižší počet nově přicházejících uchazečů o zaměstnání do evidence ÚP ČR než počet těch, kteří z evidence ÚP ČR odešli. Jejich počet, včetně těch, kteří se prokazatelně zaměstnali, je nižší než v předchozích letech, což při dobré kondici ekonomiky a vysoké poptávce pro pracovní síle dokládá strukturální problémy na trhu práce.

3. Struktura uchazečů o zaměstnání

Pracoviště ÚP ČR věnují zvýšenou pozornost při zprostředkování zaměstnání především těm uchazečům o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni při hledání pracovního uplatnění zejména kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku, péči o dítě, nedostatečnému vzdělání nebo chybějící praxi, což obvykle vede k delšímu setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání.

S poklesem nezaměstnanosti poklesly v 1. pololetí 2018 také počty uchazečů o zaměstnání i v těchto na trhu práce znevýhodněných skupinách (výjimkou byla

pouze početně malá skupina UoZ ve věku 65 a více let). Pokles byl ovšem v mnoha případech pomalejší než pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání, takže se jejich podíly mezi nezaměstnanými zvýšily (osoby se zdravotním postižením, UoZ ve věku do 20 let a 50 a více let, osoby s nejnižším vzděláním, ženy). Pozitivní skutečností je snížení počtu i podílu UoZ do 25 let, osob, které přišly do evidence ÚP ČR po mateřské a rodičovské dovolené, a dlouhodobě nezaměstnaných (včetně velmi dlouho nezaměstnaných – 24 měsíců a více).

➤ Uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením

Na konci 1. pololetí 2018 bylo v evidenci ÚP ČR **40,9 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. **o 8,4 tis. méně** než před rokem.

Zatímco celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR meziročně poklesl o 24,7 %, počet UoZ - OZP byl meziročně nižší pouze o 17,1 %. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci června 2018 proto meziročně opět **vzrostl**, a to ze 16,6 % na **18,3 %**.

graf č. 11

graf č. 12

Počet nahlášených **volných pracovních míst** vhodných i **pro OZP** k 30. 6. 2018 **dosáhl 14,8 tis.** Jejich počet ve srovnání s polovinou roku 2017 byl vyšší o 1,7 tis. Díky enormnímu nárůstu celkového počtu volných míst nahlášených na pracoviště ÚP ČR a pomalejšímu růstu počtu volných míst pro OZP představovala místa pro OZP pouze 4,9 %, zatímco v červnu 2017 tvořila 7,1 %.

Průměrný měsíční počet UoZ – OZP v 1. pololetí 2017 dosáhl 52,8 tis., v 1. pololetí 2018 poklesl na 44,0 tis., průměrný počet volných míst vhodných pro tuto skupinu osob vzrostl z 12,1 tis. na 14,1 tis. V **1. pololetí 2018** připadalo **na jedno**

volné pracovní místo vhodné i pro tuto skupinu **průměrně 3,1 OZP**, zatímco v 1. pololetí 2017 to bylo v průměru 4,4 OZP. K **30. 6. 2018 poklesla hodnota** tohoto ukazatele z 3,8 na konci června 2017 **na 2,8** (viz graf č. 11).

➤ **Věková struktura uchazečů o zaměstnání**

Při hledání pracovního uplatnění jsou z hlediska věku obvykle nejvíce znevýhodněnými skupinami nejmladší a nejstarší věkové skupiny.

Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

tab. č. 18

	k 30. 6. 2017		k 30. 6. 2018		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	297,4	100,0	223,8	100,0	-73,6	-24,7
15-19 let	8,7	2,9	6,7	3,0	-2,0	-23,0
20-24 let	24,7	8,3	16,9	7,6	-7,8	-31,6
do 25 let	33,3	11,2	23,6	10,6	-9,7	-29,1
25-29 let	29,6	10,0	21,5	9,6	-8,1	-27,4
30-34 let	29,2	9,8	21,7	9,7	-7,5	-25,7
35-39 let	32,8	11,0	23,4	10,5	-9,4	-28,7
40-44 let	35,2	11,8	25,8	11,5	-9,4	-26,7
45-49 let	30,8	10,4	23,4	10,5	-7,4	-24,0
50-54 let	35,9	12,1	27,2	12,1	-8,7	-24,2
55-59 let	43,8	14,7	33,0	14,8	-10,8	-24,7
60-64 let	25,5	8,6	22,4	10,0	-3,1	-12,2
65 a více let	1,5	0,5	1,6	0,7	0,1	6,7
50 a více let	106,6	35,8	84,2	37,6	-22,4	-21,0

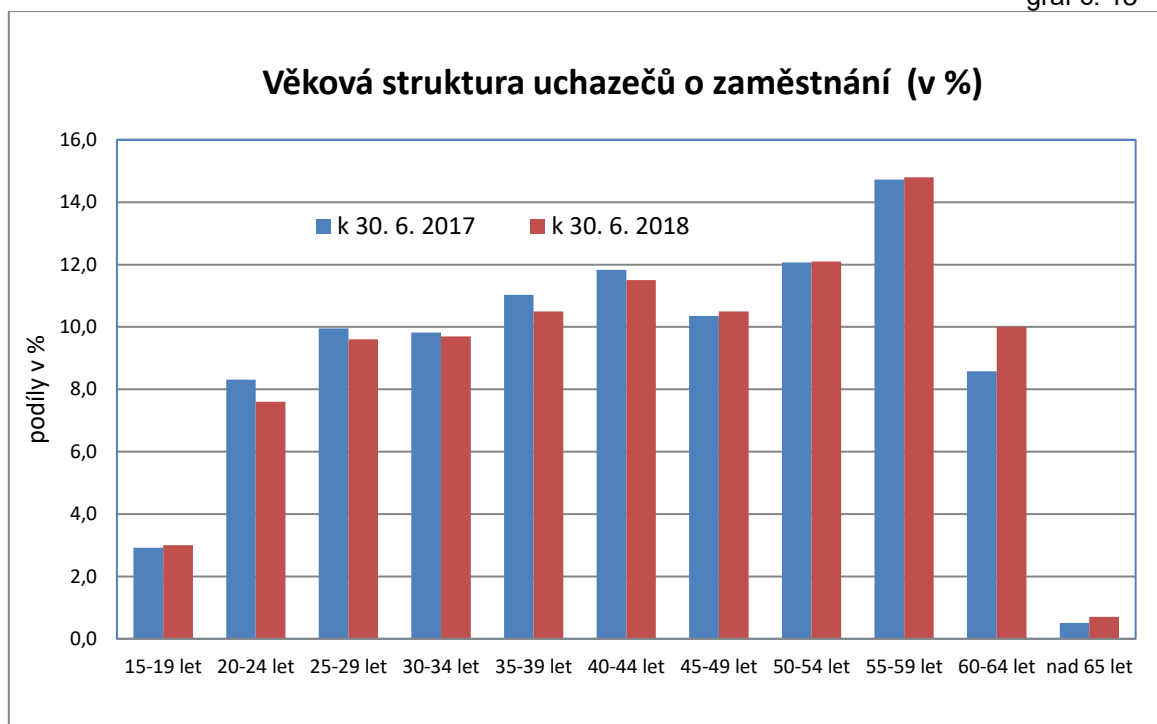
Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let** meziročně **poklesl** o 2,0 tis. **na 6,7 tis.** (o 23,0 %), jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR nepatrně **vzrostl na 3,0 %**. **Výrazněji poklesl** počet uchazečů o zaměstnání ve věkové skupině **20-24 let**, a to o 7,8 tis., tj. o 31,6 %, **podíl** této skupiny na celkovém počtu uchazečů **se proto snížil** z 8,3 % **na 7,6 %**.

Celkově tak mezinárodně sledovaná věková skupina uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles **o 9,7 tis.** osob. K **30. 6. 2018** bylo evidováno **23,6 tis. osob** a jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných - **10,6 %**, byl ve srovnání s polovinou roku 2017 **nižší o 0,6 p. b.** Nepatrně se na poklesu počtu osob této věkové skupiny (kromě realizovaných programů určených pro mladé) podílel i demografický vývoj (počet obyvatel ve věku 15–24 let podle měsíčních odhadů ČSÚ

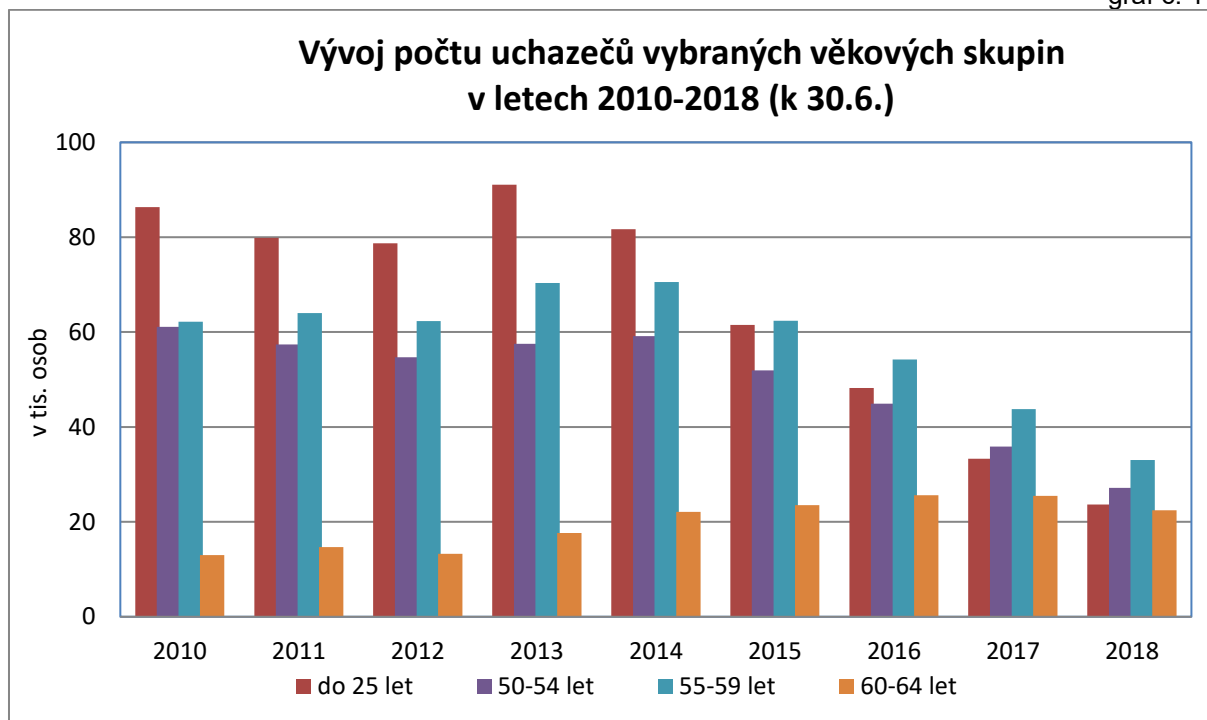
na základě bilance obyvatelstva se mezi červnem 2016 a červnem 2017 snížil o cca 2,4 %).

graf č. 13

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** v polovině roku 2018 meziročně **poklesl** celkem o 22,4 tis. **na 84,2 tis.** Pokles o 21,0 % byl pomalejší než pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání, proto **podíl** této věkové skupiny na celkovém počtu UoZ **vzrostl** o 1,8 p. b. **na 37,6 %.** **Nepatrný nárůst** zaznamenala věková skupina **65 a více let** (je to jediná věková skupina, u níž došlo k meziročnímu nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání).

Nárůst podílu starších uchazečů o zaměstnání se odrazil v dalším **zvýšení průměrného věku** uchazečů o zaměstnání ze 42,8 let k 30. 6. 2017 **na 43,4 let** (u žen ze 42,2 na 42,7 a u mužů ze 43,5 na 44,2 let).

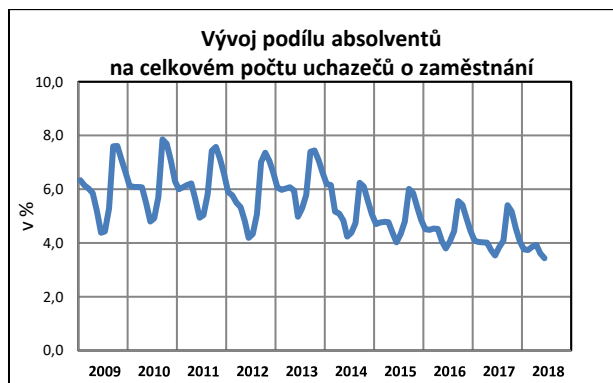
Specifické podíly nezaměstnaných osob (SPNO) podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku jsou uvedeny v příloze č. 6.

U věkové skupiny mladých **do 25 let** dosáhl k **30. 6. 2018** SPNO hodnoty **2,3 %** a meziročně **poklesl o 0,9 p. b.**, zatímco celkový PNO byl nižší o 1,1 p. b. (díky poklesu počtu obyvatel ve věku do 25 let pokles tohoto ukazatele zpomalil). Ve skupině **55–64 let** činil SPNO **3,7 %** a meziročně byl nižší o 1,0 p. b.

Nadprůměrnou hodnotu SPNO (více než 2,9 %) vykázaly věkové skupiny, do nichž spadají absolventi škol a lidé v předdůchodovém věku, a to **20-29 let a 50-59 let**.

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových skupinách ovlivňuje také vývoj počtu **absolventů škol** všech stupňů vzdělání a **mladistvých** po ukončení základní školy (dále „absolventi“). K **30. 6. 2018** jich bylo evidováno **7,7 tis.**, což je **o 2,8 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil z 3,5 % na 3,4 %**. **Průměrný počet absolventů** v evidenci ÚP ČR v **1. pololetí 2018** meziročně **poklesl o 4,2 tis. na 9,8 tis.**

graf č. 15

graf č. 16

Nabídka nahlášených **volných pracovních míst** vhodných i pro absolventy na konci června 2018 **vzrostla na 71,0 tis.**, zatímco na konci 1. pololetí 2017 bylo evidováno 51,5 tis. míst. **Na jednoho evidovaného absolventa nebo mladistvého připadalo cca 10 volných pracovních míst** vhodných i pro tuto skupinu uchazečů o zaměstnání, což je více než před rokem (v červnu 2017 to bylo v průměru 5 míst). Zaměstnavatelé jsou v souvislosti s nedostatkem volné pracovní síly ochotni přijmout i lidi bez praxe.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

Pokračoval další výrazný pokles dlouhodobě nezaměstnaných. Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 12 měsíců se meziročně snížil o 41,2 tis. (tj. o 35,3 %) na 75,5 tis. Tento pokles byl opět rychlejší proti poklesu celkové nezaměstnanosti, díky tomu se podíl dlouhodobě nezaměstnaných snížil z 39,2 % na 33,7 %.

Výrazně poklesl počet velmi dlouho nezaměstnaných (déle než 24 měsíců), a to o 28,4 tis. na 52,2 tis. (o 35,2 %), počet nezaměstnaných 12-24 měsíců se snížil o 12,8 tis. na 23,3 tis. (o 35,5 %).

Pokles počtu a podílu dlouhodobě nezaměstnaných jako celku byl zaznamenán již v roce 2015, od roku 2016 ale **klesá** počet a také **podíl skupiny velmi dlouho nezaměstnaných**. Nadále však **tvoří značnou část** dlouhodobě nezaměstnaných, a to **69,1 %**, stejně jako na konci 1. pololetí 2017.

Nadprůměrné zastoupení mezi dlouhodobě nezaměstnanými mají především uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením (tvoří více než 30% dlouhodobě nezaměstnaných, zatímco v celkovém počtu UoZ jsou OZP zastoupeny 18,3%), lidé

starší 55 let (cca 40 % vs. 25,5 %) a osoby s nízkou kvalifikací (téměř 39 % vs. 32,1 %).

Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

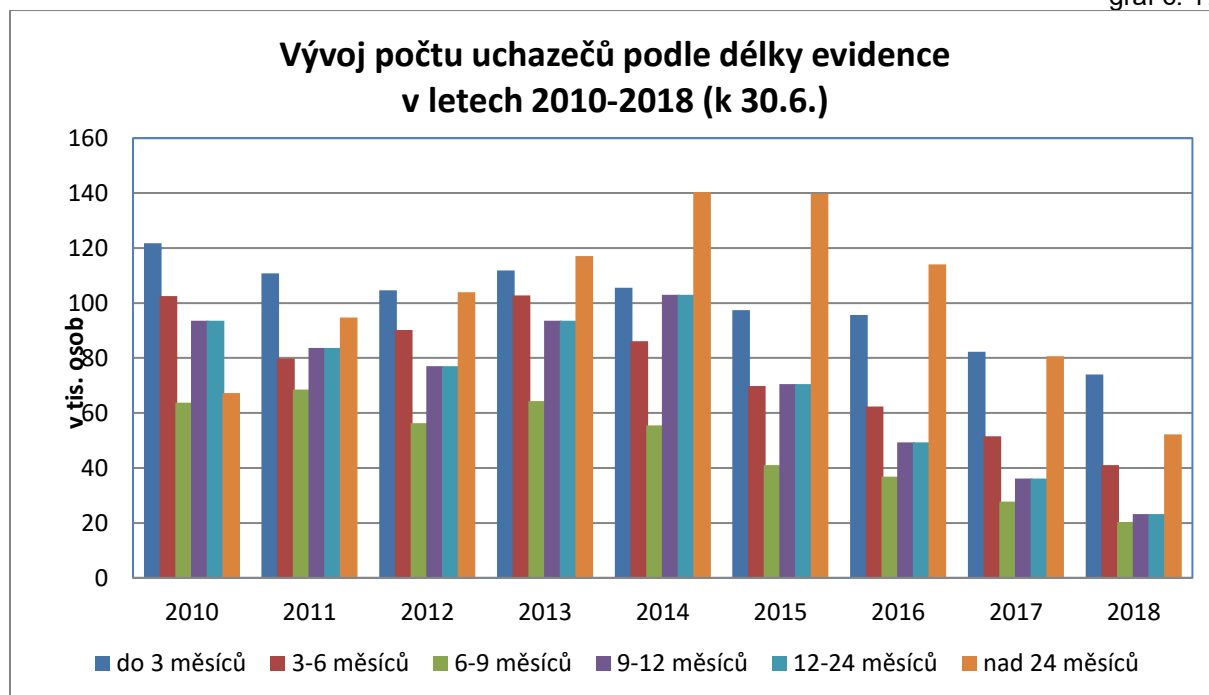
tab. č. 19

	k 30. 6. 2017		k 30. 6. 2018		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	297,4	100,0	223,8	100,0	-73,6	-24,7
z toho:						
do 3 měsíců	82,2	27,6	74,0	33,1	-8,2	-10,0
3-6 měsíců	51,5	17,3	41,0	18,3	-10,5	-20,4
6-9 měsíců	27,7	9,3	20,3	9,1	-7,4	-26,7
9-12 měsíců	19,3	6,5	13,0	5,8	-6,3	-32,6
12-24 měsíců	36,1	12,1	23,3	10,4	-12,8	-35,5
nad 24 měsíců	80,6	27,1	52,2	23,3	-28,4	-35,2
nad 5 měsíců	180,8	60,8	122,8	54,9	-58,0	-32,1
nad 6 měsíců	163,7	55,0	108,8	48,6	-54,9	-33,5
nad 12 měsíců	116,7	39,2	75,5	33,7	-41,2	-35,3

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

V souladu s instrukcí MPSV k realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnuje ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří byli v evidenci již **déle než 5 měsíců**. Na konci června 2018 jich bylo evidováno **122,8 tis.**, což znamená meziroční pokles o 58,0 tis. osob, tj. o 32,1 %, především díky poklesu dlouhodobě nezaměstnaných. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných činil **54,9 %** a meziročně poklesl o 5,9 p. b.

graf č. 17

➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

Díky výraznému poklesu počtu dlouhodobě nezaměstnaných UoZ se průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 30. 6. 2018 evidováni na ÚP ČR) snížila. Na konci června 2017 činila 745 dní, **na konci června 2018 poklesla na 705 dní.**

Průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) se také zkrátila. V červnu 2017 představovala 328 dní, **v červnu letošního roku 301 dní.**

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle stupně vzdělání**

V hodnoceném období byl zaznamenán **pokles nezaměstnanosti ve všech vzdělanostních skupinách** uchazečů o zaměstnání.

Absolutně nejvíce se snížil počet uchazečů o zaměstnání **v početně největších skupinách UoZ s vyučením** (o 26,9 tis.), **se základním vzděláním vč. neukončeného** (o 22,5 tis.) a **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 11,3 tis.) **V relativním vyjádření podprůměrně poklesly počty** uchazečů o zaměstnání **se základní vzděláním vč. neukončeného** (o 23,8 %), **vyučených s maturitou** (o 23,0 %) a **nejméně s vysokoškolským vzděláním** (o 20,4 %).

Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

tab. č. 20

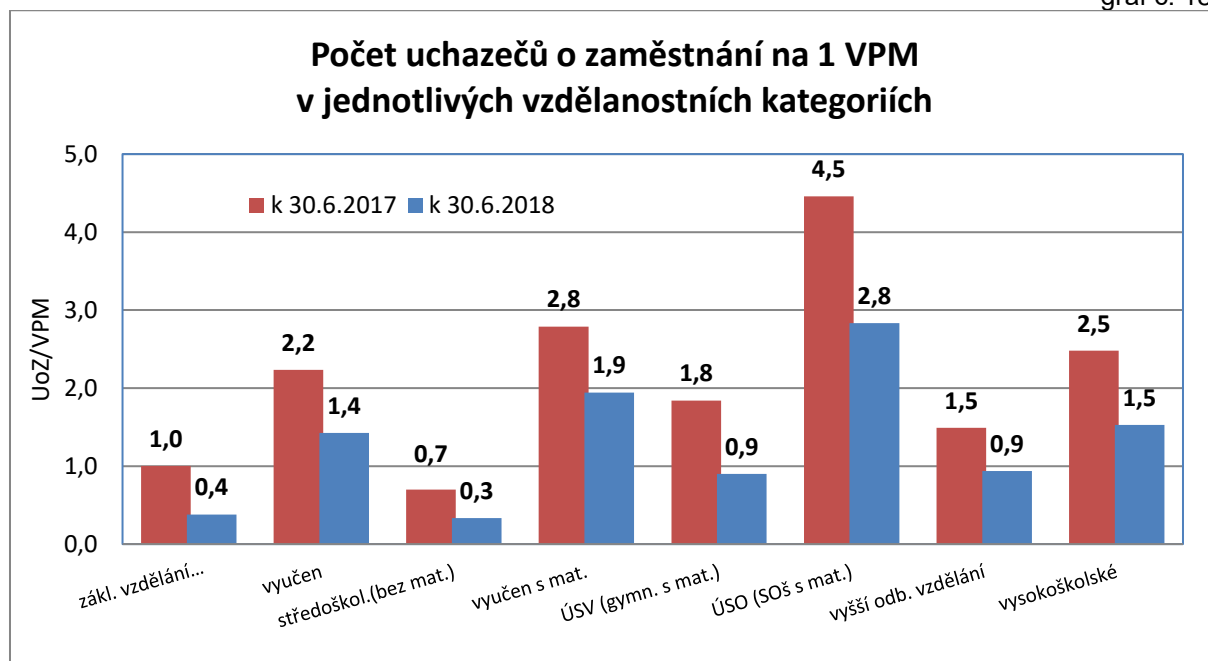
	k 30. 6. 2017		k 30. 6. 2018		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	297,4	100,0	223,8	100,0	-73,6	-24,7
z toho:						
zákl. vzdělání (vč. neukonč.)	94,4	31,7	71,9	32,1	-22,5	-23,8
vyučen	101,8	34,2	74,9	33,5	-26,9	-26,4
středošk. bez mat.	9,4	3,2	7,0	3,1	-2,4	-25,5
vyučen s mat.	12,2	4,1	9,4	4,2	-2,8	-23,0
gymnázium	9,1	3,1	6,6	2,9	-2,5	-27,5
SOŠ s mat.	45,6	15,3	34,3	15,3	-11,3	-24,8
vyšší odb. vzdělání	2,4	0,8	1,8	0,8	-0,6	-25,0
vysokoškolské	22,6	7,6	18,0	8,0	-4,6	-20,4

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Poměrné zastoupení jednotlivých kategorií na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se příliš nezměnilo. Po **vyučených (74,9 tis., tj. 33,5 % všech UoZ)**

druhou nejpočetnější skupinou zůstávají uchazeči o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného (71,9 tis. osob, tj. 32,1 % celkové nezaměstnanosti).

graf č. 18

Poptávka po zaměstnancích s nejnižším vzděláním (základním, středoškolským bez maturity), s gymnáziem a vyšším odborným vzděláním je větší než počet uchazečů o zaměstnání. Naopak nejvíce uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo je zejména v případě uchazečů se středním odborným vzděláním (2,8 UoZ na VPM). Více uchazečů o zaměstnání než nabízených VPM je ještě u vyučených (bez i s maturitou) a vysokoškoláků. Rozdíly mezi kvalifikační strukturou uchazečů o zaměstnání a kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů vyjádřené **počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo se** oproti červnu 2017 výrazně snížily ve všech skupinách vzdělání.

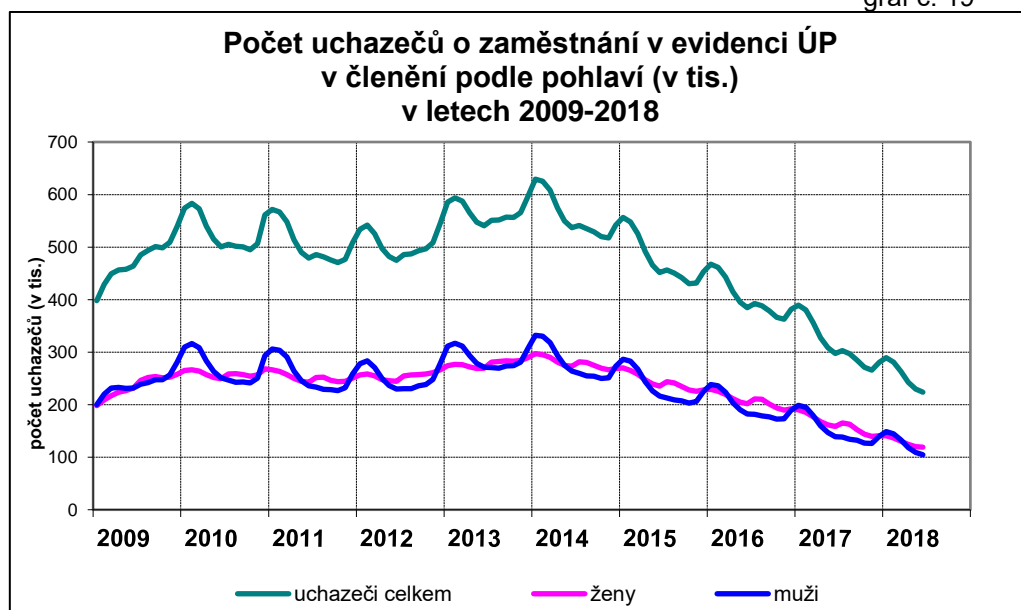
I v oblasti nezaměstnanosti si Česká republika v souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020 stanovila národní cíle. Konkrétně se jedná o **snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) o třetinu** a **míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0–2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu oproti roku 2010, tj. na cca 12,2 %, resp. 18,8 %**. V současné době jsou již **hodnoty obou ukazatelů pod úrovní stanovených cílů**. Vzhledem k tomu, že k jejich vyhodnocení se používají mezinárodně srovnatelná data EUROSTATu

z VŠPS/LFS, konkrétní hodnoty jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

➤ Ženy a muži v evidenci ÚP ČR

Počet žen v evidenci ÚP ČR bývá v průměru více než mužů. V současné době je tento rozdíl pouze nepatrný. V 1. pololetí 2018 dosáhl **průměrný počet mužů v evidenci ÚP ČR 129,2 tis.**, což je o 44,8 tis. méně než v 1. pololetí 2017. Průměrný **počet žen** se snížil nepatrně více, a to o 45,7 tis. na **130,5 tis.** Ženy tak představují **50,2 %** všech uchazečů o zaměstnání. Opačný poměr byl zaznamenán v letech 2008 a 2009, kdy ekonomická krize postihla především odvětví s vyšší zaměstnaností mužů.

graf č. 19

V průběhu roku se však zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání mění. Vyšší počet mužů je charakteristický zejména na přelomu roku, protože se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Tuto skutečnost dokládá i vývoj počtu žen a mužů v evidenci ÚP ČR v následujícím grafu. **K 30. 6. 2018 klesl** počet mužů

v evidenci ÚP ČR na **104,7 tis.**, **žen bylo 119,1 tis.**, tj. o 14,4 tis. více než mužů. **Podíl žen** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání k tomuto datu činil **53,2 %**.

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob**, byl na konci pololetí 2018 **u žen (3,2 %)** také vyšší než **u mužů (2,7 %)**, **průměrná hodnota** tohoto ukazatele za celé pololetí představovala **u žen 3,5 %** a **u mužů 3,4 %**.

U žen byl PNO na konci pololetí nižší než **u mužů** pouze ve věku **60 let a více** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu) a přibližně stejný v nejmladších věkových skupinách do 25 let. **Nejvíce převyšuje PNO mužů** (o 1,1-1,2 p. b.) ve věkové skupině **30–44 let**, do níž spadají ženy, které hůř nacházejí uplatnění na trhu práce z důvodu péče o dítě, případně péče o osobu blízkou, a v předdůchodovém věku **55–59 let** (o 1,1 p. b.), viz příloha č. 6.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR **na konci 1. pololetí 2018** bylo **39,9 tis. osob pečujících o dítě do 15 let** (17,8 % z celkového počtu UoZ). Z tohoto počtu bylo **36,4 tis. žen** (30,6 % všech uchazeček o zaměstnání) a **3,4 tis. mužů** (3,3 % všech mužů evidovaných na ÚP ČR). Na konci 1. pololetí 2017 bylo mezi uchazeči o zaměstnání celkem 54,2 tis. osob pečujících o dítě do 15 let (18,2 % z celkového počtu UoZ), z toho 49,7 tis. žen (31,4 %) a 4,5 tis. mužů (3,2 %).

Osob, kteří bezprostředně před vstupem do evidence **osobně pečovali o dítě do 4 let, se** v 1. pololetí 2018 **zaevidovalo** na ÚP ČR **11,5 tis.** (5,2 % všech nově zaevidovaných UoZ), **z toho** bylo **11,3 tis. žen** (10,5 % z celkového počtu nově zaevidovaných žen). Je to méně než v průběhu 1. pololetí 2017, kdy jich přišlo do evidence celkem 12,6 tis., tj. 5,0 % všech nových UoZ, z toho bylo 12,4 tis. žen a tvořily 10,4 % všech nově příchozích žen. **Na konci června 2018** jich bylo v evidenci ÚP ČR **celkem 10,7 tis.**, tj. 4,8 % všech UoZ, z toho **10,3 tis. žen**, které představovaly 8,6 % všech uchazeček zaměstnání. Na konci června 2017 to bylo 15,7 tis. UoZ (5,3 %), žen bylo 15,1 tis. (9,5 % všech uchazeček o zaměstnání).

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají právě faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou, např. ztížená dojíždka do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo s jinou formou uspořádání pracovní doby (mezi uchazeči o zaměstnání, kteří pečují

o dítě do 15 let je 98 % žen a mezi osobami, které přicházejí do evidence uchazečů o zaměstnání bezprostředně po mateřské nebo rodičovské dovolené tvoří ženy 96 %).

K 30. 6. 2018 bylo v evidenci ÚP ČR nepřetržitě **déle než 6 měsíců 49,4 % a déle než 12 měsíců 34,3 % žen. Naproti tomu z celkového počtu nezaměstnaných mužů** jich bylo s poslední evidencí delší než 6 měsíců 47,7 %, delší než 12 měsíců 33,1 %. Absolutní počty i podíly dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání u obou pohlaví poklesly, u žen nepatrně více.

Průměrná **délka průběžné evidence** se na konci 1. pololetí 2018 **u mužů snížila** ze 745 na 720 dní, **u žen poklesla** ze 745 na 692 dní. **Délka ukončené evidence se snížila také u obou pohlaví, u mužů představovala 276 dní**, zatímco na konci 1. pololetí 2017 to bylo 297 dní, **u žen se snížila z 363 na 330 dní.**

Podrobnější údaje o počtech a podílech mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše podpory v nezaměstnanosti, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

4. Regionální nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob vyšší než celorepublikový průměr (2,9 %) byl k 30. 6. 2018 zaznamenán v pěti krajích. **Nejvyšší** byl v **Moravskoslezském kraji** (4,7 %), následoval **Ústecký kraj** (4,6 %).

Meziročně **se PNO snížil ve všech krajích, nejvíce v Ústeckém kraji** (o 1,8 p. b.) a dále v **Moravskoslezském** (o 1,5 p. b.), **Karlovarském** (o 1,3 p. b.) a **Olomouckém kraji** (o 1,2 p. b.). Pokles PNO v ostatních krajích byl stejný nebo menší než celorepublikový průměr (pokles o 1,1 p. b.), nejméně se snížil v Plzeňském a Královéhradeckém kraji (shodně o 0,6 p. b.).

Nejvíce **uchazečů o zaměstnání** ubylo v Moravskoslezském, Ústeckém, Jihomoravském, Středočeském kraji a v hl. m. Praze, ovšem v relativním vyjádření byl jejich **pokles nejvýraznější v Karlovarském** (o 32,1 %), **Pardubickém** (31,1 %), **Olomouckém** (o 29,4 %) a **Jihočeském kraji** (o 29,2 %).

Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje zejména struktura nabídky práce ze strany zaměstnavatelů a struktura těch, co práci hledají, různá míra

uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Podíl nezaměstnaných osob a počet UoZ a VPM v krajích ČR
(seřazeno podle podílu nezaměstnaných osob k 30. 6. 2018)

tab. č. 21

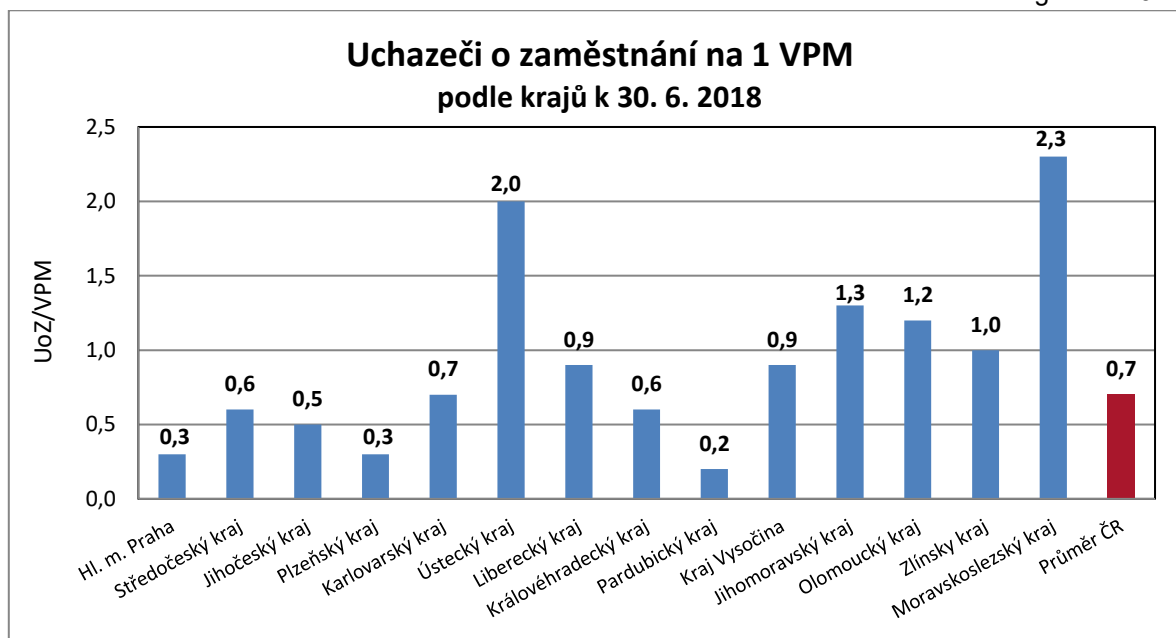
Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		Volná pracovní místa		Podíl nezaměstnaných osob (v %)	
	k 30. 6.		k 30. 6.		k 30. 6.	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1. Moravskoslezský kraj	54 008	40 787	12 936	17 386	6,2	4,7
2. Ústecký kraj	36 723	27 324	10 069	13 845	6,4	4,6
3. Jihomoravský kraj	38 043	30 406	15 481	23 849	4,7	3,6
4. Olomoucký kraj	19 902	14 059	8 672	11 373	4,4	3,2
5. Liberecký kraj	12 821	9 769	7 674	11 057	4,1	3,1
6. Karlovarský kraj	8 674	5 889	5 479	8 239	4,0	2,7
7. Kraj Vysočina	11 966	9 339	6 766	10 225	3,5	2,6
8. Středočeský kraj	30 861	24 455	23 673	41 938	3,3	2,5
9. Zlínský kraj	14 263	10 420	8 176	10 936	3,5	2,5
10. Královéhradecký kraj	10 562	8 167	8 337	13 006	2,7	2,1
11. Hl. m. Praha	26 208	19 255	35 483	59 425	2,9	2,0
12. Jihočeský kraj	12 938	9 163	12 310	18 481	2,7	1,9
13. Plzeňský kraj	10 687	8 010	13 937	31 622	2,5	1,9
14. Pardubický kraj	9 783	6 743	14 507	30 134	2,6	1,8
Celkem ČR	297 439	223 786	183 500	301 516	4,0	2,9

Nejvyšší počet volných pracovních míst nahlášených zaměstnavateli na ÚP ČR k **30. 6. 2018** byl evidován v **hl. m. Praze** (59 425), ve **Středočeském** (41 938), **Plzeňském** (31 622) a **Pardubickém kraji** (30 134). V těchto krajích byl zaznamenán také nejvyšší relativní přírůstek. V **Plzeňském a Pardubickém kraji** byl počet volných míst v meziročním srovnání **více než 2násobný**, ve Středočeském kraji vyšší o cca tři čtvrtiny a v hl. m. Praze přibližně o dvě třetiny. **Absolutně i relativně nejméně přibylo** volných pracovních míst v **Olomouckém kraji**, a to 2 701, počet míst tak byl meziročně vyšší o 31,1 %.

Vzhledem k rozdílné velikosti krajů je více vypovídající ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo. **Nejnižší hodnota** tohoto ukazatele vyjadřujícího poměr **nabídky pracovní síly a poptávky po ní** byla k 30. 6. 2018 dosažena v **Pardubickém kraji** (0,2), **hl. m. Praze** a v **Plzeňském kraji** (shodně 0,3). Pod celorepublikovým průměrem (0,7) se nacházel tento ukazatel

ještě ve Středočeském a Královéhradeckém kraji (shodně 0,6) a Jihočeském kraji (0,5). Naopak **nejméně příznivá situace** byla z tohoto pohledu **v krajích s nejvyšší nezaměstnaností**, a to **v Moravskoslezském (2,3) a Ústeckém kraji (2,0 UoZ na 1 VPM)**.

graf. č. 20

Ve všech krajích se meziročně v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání snížilo zastoupení dlouhodobě nezaměstnaných a osob, které do evidence přišly po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené. Naopak **ve všech krajích vzrostl podíl OZP a osob ve věku 50 a více let**, ve většině krajů také mladých do 20 let a osob se základním vzděláním (vč. neukončeného). V zastoupení skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce znevýhodněných i nadále přetrvávají velké regionální rozdíly, ovšem s výjimkou dlouhodobé nezaměstnanosti podíly ostatních skupin ohrožených na trhu práce nejeví souvislost s úrovní nezaměstnanosti. Struktura uchazečů o zaměstnání je spíše závislá např. na struktuře obyvatelstva a míře jejich ekonomické aktivity nebo i struktuře zaměstnanosti a nabídce práce.

Podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného v ČR k 30. 6. 2018 vzrostl na 32,1 % všech uchazečů o zaměstnání. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském (54,9 %) a Ústeckém kraji (49,9 %)**. Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Libereckém, Moravskoslezském a Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl osob s nejnižším vzděláním byl evidován ve Zlínském kraji (20,3 %), v Kraji Vysočina (20,5 %), a v hl. m. Praze (20,6 %).

Podíl uchazečů o zaměstnání **do 25 let** byl v polovině roku 2018 **nejvyšší** (12 % a více) v **Ústeckém, Královéhradeckém, Libereckém a v Pardubickém kraji**, nejnižší v hl. m. Praze (7,7 %), zatímco celorepublikový průměr dosáhl hodnoty 10,6 %. Meziročně vzrostl pouze v Plzeňském kraji (o 0,4 p. b. na 11,3 %).

Nejvyšší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání **ve věku 50 a více let v Moravskoslezském, Zlínském, Olomouckém kraji a Kraji Vysočina** (více než 40 %). Celorepublikový průměr, který činil 37,6 %, byl překročen ještě v Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském a Pardubickém kraji. Nejnižší podíl této věkové skupiny UoZ byl v hl. m. Praze (32,7 %).

Podíl uchazečů o zaměstnání - **OZP** představoval v ČR v průměru 18,3 %. **Nejvyšší podíl** zaznamenali v **Plzeňském (23,8 %) a Pardubickém kraji (23,4 %)**, nejnižší v hl. m. Praze (10,3 %), pod celorepublikovým průměrem byl podíl OZP ještě v Karlovarském, Středočeském, Libereckém a Moravskoslezském kraji.

V Jihočeském, Středočeském, Libereckém kraji a Kraji Vysočina představovaly **ženy** více než 55 % uchazečů o zaměstnání, zatímco v Moravskoslezském kraji pouze 49,5 %. Pod úrovní republikového průměru (53,2 %) bylo zastoupení žen ještě ve Zlínském, Karlovarském, Olomouckém kraji a hl. m. Praze.

V regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností je jak absolutně, tak i relativně vyšší dlouhodobá nezaměstnanost. **Nejvyšší podíl** dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a více) měl v polovině roku **Moravskoslezský (42,7 %)**, **Jihomoravský (37,2 %)**, **Ústecký (36,8 %)** a **Olomoucký kraj (34,0 %** všech uchazečů o zaměstnání). V ostatních krajích byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných nižší než celorepublikový průměr (33,7 %). Nejnižší podíl evidovaly regiony s nejnižší nezaměstnaností, zejména **Pardubický (21,5 %)**, **Jihočeský (25,2 %)** a **Plzeňský kraj (25,8 %)**. Významný pokles dlouhodobé nezaměstnanosti byl zaznamenán v Karlovarském kraji, kde se jejich podíl meziročně snížil o 10,4 p. b. na 33,0 %, a v Ústeckém kraji, kde byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně nižší o 8,0 p. b. a dosáhl 36,8 %.

V krajích s vysokou nezaměstnaností bývá i nejvyšší průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli aktuálně v evidenci ÚP ČR, tzv. **délka průběžné evidence**. K 30. 6. 2018 dosáhla **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském kraji** (991 dní, kde se jako v jediném kraji prodloužila o 15 dní), dále v **Ústeckém (795)** a **Karlovarském kraji (763 dní)**. Celorepublikový

průměr 705 dní byl překročen také v Jihomoravském a Olomouckém kraji a Kraji Vysočina. Nejkratší délka průběžné evidence byla zaznamenána v Pardubickém kraji (433), hl. m. Praze (435), Královéhradeckém (486) a Jihočeském kraji (496 dní). **Nejvýrazněji** se průměrná délka průběžné evidence zkrátila **v Karlovarském a Pardubickém kraji** (shodně o 107 dní).

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří v průběhu června 2018 již z evidence ÚP ČR odešli, tj. **délka ukončené evidence**, byla také **nejdelší v Moravskoslezském (391), Ústeckém (347) a Zlínském kraji (342)**. Celostátní průměr, který měl hodnotu 301 dní, překročily ještě další 3 kraje, a to Karlovarský Jihomoravský a Olomoucký kraj. V průměru nejkratší dobu pobýli v evidenci ÚP ČR uchazeči o zaměstnání v Jihočeském (217), Královéhradeckém (222) a Libereckém kraji (226 dní). Délka ukončené evidence vzrostla pouze ve Zlínském kraji (o 14 dní), nejvíce se naopak zkrátila v Olomouckém (o 57) a Libereckém kraji (o 54 dní).

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání v krajích a také v okresech jsou uvedeny v příloze č. 13. V přílohách jsou uvedeny i další podrobnější údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy ČR.

IV. Politika zaměstnanosti

1. Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro rok 2018 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie „Národní program reformy České republiky“ kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, z čehož:

- u žen ve věku 20-64 let na 65 %,
- u starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %,
- snížit míru nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížit míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

S cílem zajistit plnění výše uvedených cílů vyhotovilo MPSV „Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020“, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 835 ze dne 15. října 2014. V závěru roku 2016 byl implementační dokument Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, kterým byl materiál „Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce“, s ohledem na stávající vývoj trhu práce nahrazen novým implementujícím dokumentem, kterým se stal pololetně vyhodnocovaný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ schválený usnesením vlády č. 1127/2016.

Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Instrukci náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek č. 2/2018 Ministerstva práce a sociálních věcí určené ÚP ČR, a která stanoví, že nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou primárně určeny uchazečům o zaměstnání, kterým není pro jejich individuální znevýhodnění možné zajistit zaměstnání jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány osoby zdravotně postižené. Dále pak absolventi bez praxe, mladí lidé do 30 let, osoby starší 50 let věku a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené a uchazeči o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením.

V 1. pololetí 2018 nadále pokračovala **podpora zaměstnavatelů v rámci systému investičních pobídek**. Podpora je určena na vytvoření nových pracovních míst, k rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Důležitou pomocí byl **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** (§ 78 zákona o zaměstnanosti).

2. Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje **ze státního rozpočtu (SR)** na **pasivní politiku zaměstnanosti v 1. pololetí 2018** dosáhly **4 000 273 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v 1. pololetí 2017 (4 331 407 tis. Kč) **o 331 134 tis. Kč, tj. o 7,6 % nižší**.

I přes výrazný pokles nezaměstnanosti se výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti snížily pouze nepatrně, a to především v důsledku nárůstu průměrné podpory v nezaměstnanosti a rostoucímu podílu věkově starších, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na podporu v nezaměstnanosti je obvykle vyšší a jejich podpůrná doba je delší.

Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) bylo v **1. pololetí 2018** na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **2 276 509 tis. Kč**, v tom MPSV 29 120 tis. Kč, ÚP ČR 2 247 389 tis. Kč. Ve srovnání s 1. pololetím 2017 **mírně vzrostly výdaje na APZ o 45 600 tis. Kč, tj. o 2,0 %**. Snížil se objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z Evropského sociálního fondu (pokles o 4,8 %), naopak výdaje financované z národních prostředků meziročně vzrostly o 17,8 %.

V 1. polovině roku 2018 tak pokračovaly trendy znatelné již v roce 2017. Předně se jedná o pokles počtu podpořených osob nástroji APZ související s obecně příznivou situací na trhu práce a souvisejícím poklesem počtu uchazečů o zaměstnání, včetně poklesu počtu znevýhodněných skupin a dlouhodobě nezaměstnaných osob (tj. potenciálních cílových skupin nástrojů APZ). V situaci nedostatku pracovních sil jsou zaměstnavatelé ochotni zaměstnat i znevýhodněné osoby bez finančních příspěvků. V evidenci uchazečů o zaměstnání tak zůstávají zejména osoby, jejichž znevýhodnění na trhu práce vyžadují rozsáhlejší intervence, včetně delší doby podpory a kombinace jednotlivých nástrojů. Tento přístup vyžaduje vynaložení vyšších finančních prostředků na jednu podpořenou osobu, nicméně podporuje dlouhodobý trend poklesu jak počtu, tak ale i podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na uchazečích o zaměstnání. Druhým znatelným trendem je

změna struktury ve financování nástrojů APZ, kdy vzrůstá podíl státního rozpočtu na výdajích APZ. Důvodem je jednak ukončení některých celostátních projektů na podzim 2018 (Nové pracovní příležitosti-VPP a Nové pracovní příležitosti-SÚPM), které neumožňuje uzavírat dohody na delší období, a jednak obecný trend směřující ke zvýšení participace národních zdrojů na financování APZ.

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů, vynaloženo **3 007 819 tis. Kč**, tj. o 337 948 tis. Kč (o 12,7 %) více než v 1. pololetí 2017.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **110 035 tis. Kč** (meziročně více o 13 216 tis. Kč, tj. o 13,7 %).

Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.

3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR

Finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR přiděluje Generální ředitelství ÚP ČR, a to na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně prostředků ESF) bylo nejvíce použito v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, podrobněji v příloze č. 17.

Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v předchozích obdobích, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst. Využívaly se nejen pro získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení, včetně jejího udržování a obnovování. S ohledem na požadavky zaměstnavatelů byly ÚP ČR přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění. Na základě poptávky zaměstnavatelů a zájmu uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání o konkrétní rekvalifikace byly nejčastěji realizovány rekvalifikační kurzy směřující ke zvýšení počítačové gramotnosti a získání

specializovaných PC dovedností, dále pak kurzy pro získání řidičských oprávnění včetně průkazů profesní způsobilosti řidiče, kurzy pro pracovníky v sociálních službách, kurzy vedoucí k získání svářečských, strojnických aj. odborných průkazů a kurzy účetnictví.

Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) v 1. pololetí 2018

tab. č. 22

Nástroje APZ bez ohledu na zdroje financování	1. pol. 2018	
	celkem	ženy
Veřejně prospěšné práce	9 986	4 643
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM), vč. SVČ *)	7 191	4 438
Zřízení pracovní místa (PM) pro OZP, vč. SVČ	246	70
Příspěvek na provoz PM pro OZP a SVČ-OZP	126	-
Překlenovací příspěvek	56	43
Příspěvek na zapracování	0	0
Rekvalifikace celkem	7 767	4 336
Zvolené rekvalifikace	3 203	1 604
Rekvalifikace	4 564	2 732
Mentor	353	-
Příspěvek na dojížděku *)	1 395	849
Příspěvek na přestěhování *)	47	27
Osoby na APZ celkem	27 167	-

- nesleduje se

*) Typy příspěvku na podporu regionální mobility.

V 1. pololetí 2018 se rekvalifikovalo celkem 7 767 osob (o 2,7 tis. méně než v 1. pololetí 2017). Z toho se v rámci **zvolené rekvalifikace (ZR)** v 1. pololetí 2018 rekvalifikovalo **3 203 osob** (tj. 41,2 % z celkového počtu rekvalifikovaných), což je oproti stejnému období minulého roku o 369, tj. o 10,3 %, méně.

V **1. pololetí 2018** bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 68 760 tis. Kč**, tj. **3,1 %** všech finančních prostředků čerpaných ÚP ČR (v 1. pololetí 2017 bylo vyčerpáno 95 060 tis. Kč).

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na rekvalifikace bylo na tento nástroj čerpáno v Moravskoslezském kraji (23,7 %).

Struktura použitých nástrojů APZ v 1. pololetí let 2017 a 2018 (ÚP ČR a MPSV)

tab.č.23

nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků (v tis. Kč) v	
	30. 6. 2017	30. 6. 2018	1. pol. 2017	1. pol. 2018	30. 6. 2017	30. 6. 2018	1. pol. 2017	1. pol. 2018	1. pol. 2017	1. pol. 2018
Rekvalifikace (vč. ESF) ¹⁾	x	x	x	x	922	545	9 745	6 654	95 060	68 760
Veřejně prospěšné práce	19 001	14 794	14 718	10 242	15 887	12 224	13 998	9 958	907 084	875 182
- vytvoření VPP	11 988	5 561	9 652	2 719	9 807	4 574	8 731	2 797	381 958	485 566
- ESF - VPP NIP	7 013	9 233	5 066	7 523	6 080	7 650	5 267	7 161	525 126	389 616
Společensky účelná pracovní místa	8 304	5 713	7 364	4 370	7 836	5 426	7 285	4 398	479 497	380 163
- zřízená u zaměstnavatelů	99	66	13	3	44	32	11	9	3 165	358
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	2 018	1 406	821	586	2 018	1 406	821	586	41 324	26 764
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	2 129	618	2 049	331	1 962	585	2 007	330	146 422	106 019
- ESF - SÚPM NIP	4 058	3 623	4 481	3 450	3 812	3 403	4 446	3 473	288 587	247 021
Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením	2 689	1 988	335	60	2 162	1 595	988	473	19 548	8 175 ⁵⁾
- zřízení chrán. pracov. míst ²⁾	2 689	1 988	335	60	1 983	1 405	778	246	13 885	2 304
- provoz chrán. pracovních míst ³⁾	x	x	x	x	179	190	108	126	2 815	3 397
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	102	101	2 848	2 471
Cílené programy ESF (RIP)	4 515	4 806	3 005	2 897	4 588	4 963	4 307	5 094	296 014	436 812
Ostatní podpora zaměstnanosti									363 844	456 473
- Investiční pobídky (programy pro podporu tvorby nových pracovních míst)									57 000	132 611
- ESF OP Z ostatní (POVEZ II., Evropské služby zaměstnanosti ČR II. (EURES II.), Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), PIPS, Predikce trhu práce, Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP (OZP) na volném trhu práce a EU EaSI)									306 844	323 862
Ostatní ⁴⁾									12 464	21 824
Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR									2 173 511	2 247 389
- APZ ESF									53 223	24 945
- APZ "národní"									4 175	4 175
Aktivní politika čerpaná na MPSV									57 398	29 120
Aktivní politika zaměstnanosti celkem									2 230 909	2 276 509
z toho: financování programů ESF celkem									1 558 123	1 484 082

¹⁾ včetně zvolené rekvalifikace a výdaje i vč. rekvalifikací zaměstnanců; finanční prostředky i osoby jsou uvedeny bez RIPů, které obsahuje řádek "Cílené programy ESF - RIP"

²⁾ včetně SVČ; od 1. 1. 2018 změna názvu na "zřízení pracovního místa pro OZP, vč. SVČ"

³⁾ počet osob (zaměstnanců, OSVČ); od 1. 1. 2018 změna názvu na "příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP"

⁴⁾ položky ostatní zahrnují APZ jinde nespecifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – překlenovací příspěvek, příspěvek na podporu regionální mobility - na dojížděku a přestěhování) a čerpání z mimorozpočtových zdrojů

⁵⁾ celkové výdaje v řádce "Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením" uvedeny vč. položky "ostatní nezařazeno"

Poradenské činnosti (POR) byly v **1. pololetí 2018** zabezpečovány jak interně speciálními poradci - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě prostřednictvím nákupu poradenských služeb. Externí poradenské služby byly využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nebylo možné zabezpečit ze strany ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo bylo v případě potřeby nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci ÚP ČR.

Interní poradenství zabezpečované zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR bylo zaměřeno jak na skupinové poradenské aktivity, tak především na individuální poradenství klientům. Tematicky byly poradenské aktivity zaměřeny na poradenství pro volbu povolání, příp. změnu profesní orientace, které zabezpečují především zaměstnanci Informačních a poradenských středisek (IPS), a jsou poskytovány jak žákům a studentům (případně jejich rodičům), tak zároveň i uchazečům o zaměstnání. **V rámci poradenství pro volbu povolání** bylo poradci IPS **zrealizováno celkem 2 649 skupinových akcí pro školy**, kterých se zúčastnilo **56 453 žáků, či studentů**. Dále bylo IPS v 1. pololetí 2018 uspořádáno celkem **2 705 akcí pro 18 908 uchazečů o zaměstnání**.

Dále byly v rámci poradenství realizovány **skupinové informační schůzky**, zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech vypracování individuálních akčních plánů apod. Skupinových informačních schůzek se v 1. pololetí 2018 uskutečnilo **celkem 3 386 s účastí 53 223 klientů**.

Individuální poradenství bylo v 1. pololetí 2018 poskytnuto celkem **86 906 klientům**. Individuální poradenství zahrnovalo celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. **Bilanční diagnostika** byla interními poradci ÚP ČR poskytnuta celkem **33 klientům**. V 1. pololetí 2018 bylo v rámci **regionálních individuálních projektů (RIP)** zrealizováno zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR celkem **625 skupinových poradenských aktivit**. Těchto aktivit se zúčastnilo celkem **4 691 klientů**. **Individuální poradenství** bylo v rámci RIP poskytnuto celkem **13 789 klientům**. Dále bylo zrealizováno **198 poradenských programů pro 1 750 klientů**. ÚP ČR ve sledovaném období rovněž realizoval i **další akce v celkovém počtu 518**. Jednalo se především o prezentace IPS na veletrzích, výstavách, burzách práce, či setkání s výchovnými poradci, rodiči žáků apod.

Externí poradenství bylo v 1. pololetí 2018 zabezpečováno prostřednictvím odborných zařízení za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Skupinových poradenských aktivit zabezpečovaných externě se uskutečnilo **celkem 40 pro 432 klientů**. Individuální poradenství zajišťované prostřednictvím nákupu služeb bylo zrealizováno pro **81 klientů**. Dále bylo zrealizováno **234** externích poradenských programů pro **2 723** klientů. Bilanční diagnostika byla oproti skupinovému či individuálnímu poradenství zajišťována převážně nákupem služeb, a to celkem pro **498 klientů**.

Významnou součástí skupinových poradenských programů jsou **Job Cluby**, které představují ucelený aktivizační poradenský program. Těchto programů bylo v 1. pololetí 2018 **realizováno 160**. Celkem bylo do programu Job Club zařazeno **1 450 klientů, z toho 1 182 úspěšných absolventů**.

Stejně jako v předchozích obdobích převažovala v 1. pololetí 2018 interní realizace poradenských aktivit zaměstnanci ÚP ČR nad externě nakupovanými poradenskými činnostmi.

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Veřejně prospěšné práce jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině (nízká kvalifikace, uchazeči starší 55 let, dlouhodobě nezaměstnaní atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí.

V 1. pololetí 2018 bylo vytvořeno celkem **10 278 míst na VPP** (z toho 7 559 v rámci ESF) a na nich **umístěno 9 986 uchazečů o zaměstnání**, což je o 4,0 tis. méně než ve stejném období minulého roku. **V 1. pololetí 2018 bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem 875 182 tis. Kč** (z toho 389 616 tis. Kč v rámci prostředků ESF), tj. o 31 902 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2017. Meziroční pokles

výdajů na VPP byl způsoben snížením finančních prostředků vynaložených v rámci projektů ESF, prostředky z národních zdrojů meziročně vzrostly o 27,1 %. **Podíl výdajů** na realizaci VPP (**38,9 %** celkových výdajů ÚP ČR) se meziročně snížil (v 1. pololetí 2017 představoval 41,7 %).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Ústeckém (20,3 % finančních prostředků čerpaných ÚP ČR na VPP) a Moravskoslezském kraji (17,6 %).

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Společensky účelnými pracovními místy jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ).

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

V 1. pololetí 2018 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení **7 231 pracovních míst** (z toho 6 311 v rámci prostředků ESF) a **na tato místa umístil 7 191 uchazečů o zaměstnání**. V meziročním porovnání došlo k poklesu umístěných uchazečů o zaměstnání o 3,0 tis., nejvíce se snížil počet osob umístěných na vyhrazená SÚPM.

Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **380 163 tis. Kč** (z toho 247 021 tis. Kč v rámci ESF (bez RIPů⁷)), meziročně o 99 334 tis. Kč, tj. o 20,7 % méně.

Podíl výdajů na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**16,9 %**) byl nižší než 1. pololetí 2017 (22,1 %).

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Moravskoslezském (19,1 %), Olomouckém (17,1 %) a Jihomoravském (10,0 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

⁷ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

Zřízená pracovní místa (PM) pro osoby se zdravotním postižením (OZP) ⁸

V 1. pololetí 2018 bylo finančně podpořeno zřízení celkem **60 nových pracovních míst**, na která bylo **umístěno** od počátku roku **246 osob se zdravotním postižením (OZP)**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Na zřízení PM pro OZP bylo vynaloženo 2 304 tis. Kč, což je o 11 581 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2017.

Na **částečnou úhradu provozních nákladů PM pro OZP, vč. SVČ** (na nichž bylo zaměstnáno 126 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 3 397 tis., což je o 582 tis. Kč více než v 1. pololetí 2017.

Celková částka na zřízení PM pro OZP a na provoz PM pro OZP činila 5 701 tis. Kč, což bylo o 10 999 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2017. Jejich **podíl z celkových výdajů ÚP ČR na APZ se meziročně snížil z 0,8 % na 0,3 %**.

Další formou podpory osob se zdravotním postižením (OZP) je **pracovní rehabilitace (PR)**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. V důsledku intenzivní poradenské práce poradců pro pracovní rehabilitaci a koordinátorů zaměstnávání OZP ÚP ČR pokračoval i v 1. pololetí 2018 trend zvyšujícího se zájmu o pracovní rehabilitaci ze strany OZP. ÚP ČR v součinnosti s OZP uzavřel **v 1. pololetí 2018 celkem 281 individuálních plánů pracovní rehabilitace** (pro srovnání: v 1. pololetí 2017 jich bylo 207 a v 1. pololetí 2016 jich bylo 118). Mezi nejčastěji zabezpečované formy pracovní rehabilitace patřila stejně jako v předchozím období příprava k práci (v celkovém počtu 101). **Rozsah** tohoto způsobu **podpory** osob se zdravotním postižením představoval **v 1. pololetí 2018 objem 2 471 tis. Kč**, tj. o 377 tis. Kč méně než ve stejném období předchozího roku.

Do konce roku 2017 bylo realizováno vymezování CHPM v souvislosti s vazbou chráněných pracovních míst na poskytování příspěvku podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Na základě novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů byly od 1. 1. 2018 změněny názvy nástrojů „zřízená chráněná pracovní místa“ na „zřízená pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením“ a „příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněných pracovních míst“ na „příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením“.

Příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti mohl být poskytnut pouze na osoby se zdravotním postižením pracující na chráněných pracovních místech.

Novela zákona o zaměstnanosti účinná **od 1. 1. 2018** nahradila administrativně náročný systém vymezení chráněných pracovních míst **systémem uznávání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce**. Benefity poskytované zaměstnavatelům na chráněném trhu práce (tj. možnost poskytování náhradního plnění a čerpání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením) jsou od 1. 1. 2018 podmíněny uznáním zaměstnavatele na chráněném trhu práce. **V 1. pololetí 2018** bylo uzavřeno **2 853 dohod o uznání zaměstnavatelů na chráněném trhu práce**.

Příspěvek na podporu regionální mobility

Příspěvek na podporu regionální mobility je realizován **od dubna roku 2016**. Příspěvek byl pilotně ověřovaný podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. **Od listopadu 2016** bylo poskytování příspěvku rozšířeno na území celé České republiky a současně byl tento nástroj doplněn o příspěvek na přestěhování a skládá se ze dvou vzájemně kombinovatelných příspěvků, a to **příspěvku na dojízdku** a **příspěvku na přestěhování**, který se začal poskytovat **od ledna 2017**. V 1. pololetí 2018 bylo **příspěvkem na dojízdku** podpořeno **1 395 osob** a **vynaloženo 18 137 tis. Kč** (příspěvek je vyplácen za daný měsíc zpětně), **příspěvek na přestěhování** byl poskytnut **47 osobám** (na tento příspěvek bylo **vynaloženo 2 250 tis. Kč**).

Méně využívané nástroje APZ

Méně využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti jsou **překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**.

- **Překlenovací příspěvek (PP)** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, již byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SVČ). Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku.

V 1. pololetí 2018 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 894 tis. Kč** a podpořeno bylo **56 osob**.

- **Příspěvek na zapracování (PZ)** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V 1. pololetí 2018 nebyl tento nástroj využit.
- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V 1. pololetí 2018 na tento druh podpory **nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky**.
- **Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**, který je součástí systému aktivní politiky zaměstnanosti od 1. října 2015, je ukotven v § 115 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený nástroj je nástrojem preventivním pro případ závažných hospodářských výkyvů či živelných pohrom s výrazně negativním dopadem na trh práce. Jeho realizace je podmíněna vydáním prováděcího nařízení vlády, a to až v době, kdy nastanou skutečnosti odůvodňující aktivizaci tohoto opatření. Tento příspěvek nebyl v 1. pololetí 2018 využit.

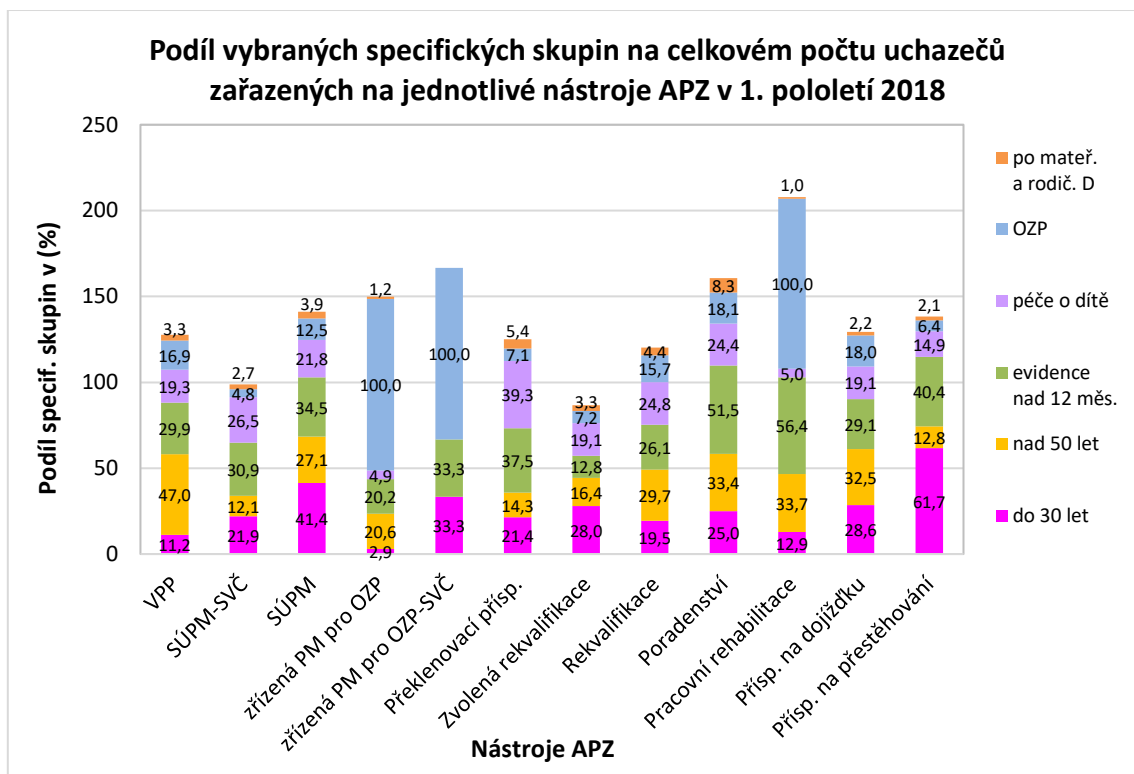
Podíl vybraných ohrožených skupin na trhu práce na uchazečích zařazených v rámci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v 1. pololetí 2018 zobrazuje graf č. 21.

Z grafu je patrné, že na většinu nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti byli v 1. pololetí 2018 zařazováni převážně uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR **déle než 12 měsíců**. Nejvyšší podíl této kategorie uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán u pracovní rehabilitace (56,4 %), poradenství (51,5 %) a příspěvku na přestěhování (40,4 %).

Podíl **osob se zdravotním postižením** byl nejvyšší u nástrojů přímo určených k podpoře zvýšení jejich zaměstnanosti, tj. zřízených pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, vč. samostatné výdělečné činnosti, a pracovní rehabilitace.

Uchazeči o zaměstnání **mladší 30 let** byli ve sledovaném období nejvíce zastoupeni mezi uchazeči o zaměstnání zařazenými na nástroje příspěvek na přestěhování (61,7 %) a společensky účelná pracovní místa (41,4 %).

graf č. 21

Pozn.: Uchazeči spadají současně do více skupin, proto je součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ vyšší než 100%.

Uchazeči o zaměstnání **starší 50 let** měli vysoké zastoupení mezi osobami umístěnými na veřejně prospěšné práce (47,0 %) a zařazenými na pracovní rehabilitaci (33,7 %).

Co se týká kategorie **péče o dítě do 15 let**, nejvyšší podíl mezi uchazeči o zaměstnání zařazených na APZ byl zaznamenán u překlenovacího příspěvku (39,3 %), SÚPM – samostatné výdělečné činnosti (26,5 %) a rekvalifikace (24,8 %).

Kategorie **po mateřské a rodičovské dovolené** má podobně jako kategorie péče o dítě do 15 let nejvyšší zastoupení u nástrojů poradenství (8,3 %), překlenovací příspěvek (5,4 %) a rekvalifikace (4,4 %).

Regionální projekty přímého přidělení realizované v rámci OPZ zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na Úřadu práce ČR

Úřad práce ČR (ÚP ČR) realizuje prostřednictvím svých krajských poboček regionální projekty přímého přidělení (RIP), kdy **hlavním cílem** těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Seznam RIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

1. Směr - práce ve Středočeském kraji 2
2. Nová šance na Vysočině
3. Nová šance ve Zlínském kraji
4. Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji
5. Práce a život v Jihočeském kraji
6. Společně to dokážeme v Ústeckém kraji
7. Zpět do práce v Libereckém kraji
8. Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)
9. Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji
10. Kudy kam II v Královéhradeckém kraji
11. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Celkové výsledky RIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR k 30. 6. 2018

Počet osob, které vstoupily do projektů: 4 723

Počet osob, které úspěšně absolvovaly skupinové poradenství: 3 342

Počet osob, které úspěšně absolvovaly rekvalifikaci: 517

Počet osob zařazených na společensky účelné pracovní místo: 1 444

Počet osob zařazených na veřejně prospěšné práce: 60

Směr - práce ve Středočeském kraji 2

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000015

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2019

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou

evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech.

Popis projektu: Zvýšení flexibility, motivace a získání či prohloubení dovedností formou rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání SÚPM, odstranění překážek účasti v projektu poskytnutím přímé podpory, aby se zvýšila zaměstnatelnost účastníka a ten našel trvalé zaměstnání během, nebo krátce po své účasti v projektu.

Nová šance na Vysočině

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000016

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2023

Cílová skupina: Dlouhodobě a opakovaně evidovaní uchazeči o zaměstnání (nad 12 měsíců).

Popis projektu: Problematika dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v Kraji Vysočina. Mezi klíčové aktivity projektu patří zprostředkování zaměstnání, poradenské a informační činnosti a programy, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace, rozvoj základních kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, podpora aktivit k získání pracovních návyků, doprovodná opatření umožňující začlenění na trh práce, motivační aktivity.

Nová šance ve Zlínském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000023

Realizace projektu: 1. 2. 2016–31. 1. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence na ÚP ČR nad 12 měsíců.

Popis projektu: Prostřednictvím aktivit projektu dojde k získání, obnovení, doplnění nebo rozšíření znalostí a dovedností u cílové skupiny, což bude mít za výsledek zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Snahou projektu je znovuzařazení účastníků do pracovního procesu. Mezi klíčové aktivity projektu patří bilanční diagnostika, rekvalifikace, odborná jazyková výuka, práce na zkoušku a SÚPM.

Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000032

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2023

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 12 měsíců nebo byli v evidenci ÚP ČR za poslední tři roky déle než 12 měsíců a současně vykazují alespoň 2 další znaky sociálního vyloučení.

Popis projektu: Předmětem projektu je pomoc uchazečům o zaměstnání s dlouhodobou evidencí, kteří vykazují znaky sociálního vyloučení.

Práce a život v Jihočeském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000034

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR 12 a více měsíců nepřetržitě a dále také uchazeči, kteří jsou v opakovaných evidencích, z nichž ta aktuální živá evidence je v délce 5 a více měsíců. Zájemci o zaměstnání, původně uchazeči o zaměstnání, kteří plnili aktivity projektu, a v průběhu postupování aktivitami se jim podařilo získat zaměstnání, ale aktivitu chtějí dokončit.

Popis projektu: Rozvoj klíčových kompetencí, měkkých dovedností a podpora motivace pro nastartování schopnosti a vůle pokusit se vrátit do pracovního režimu, doplnit či změnit svoji kvalifikaci a vstoupit aktivně na pracovní trh, poradenský program, rekvalifikace, individuální poradenství, umístování na pracovní místa, podpora zahájení podnikání, doprovodná opatření.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000040

Realizace projektu: 1. 4. 2016–31. 3. 2019

Cílová skupina: Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, trpící sociálním vyloučením.

Popis projektu: Projekt je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Projekt těmto osobám nabízí řadu aktivit (zprostředkování zaměstnání, poradenské a motivační aktivity, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace).

Zpět do práce v Libereckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000045

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání.

Popis projektu: Komplexní činnost s účastníky projektu zaměřená k jejich návratu na trh práce, např. poradenské aktivity, rekvalifikace, SÚPM, doprovodná opatření.

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček i další RIP, kdy **jedním z cílů těchto projektů** (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření, například:

Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000033

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 5. 2021

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, jejichž společným znakem je bydliště s obtížnou dopravní obslužností, která je handicapuje na trhu práce a z hlediska možností celoživotního vzdělávání, často v kombinaci s dalšími znevýhodněními: **dlouhodobá nezaměstnanost**, péče o závislé osoby, ztráta profesních dovedností, nízká motivace a sebehodnocení.

Popis projektu: Zvýšení zaměstnatelnosti osob ohrožených na trhu práce z důvodu znevýhodnění, která jsou specifická pro venkovské oblasti se zhoršenou infrastrukturou a dopravní obslužností. Zpřístupnit vzdělávání a rekvalifikace lidem z venkova tak, aby i oni se mohli stát osobami, které aktivně hledají a nacházejí pracovní uplatnění. Přispět k vytváření pracovních příležitostí a podporovat pracovní místa vyčleněná na trhu práce pro účastníky projektu.

Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000027

Realizace projektu: 1. 2. 2016-31. 7. 2019

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou sociálně vyloučeni, či jim sociální vyloučení hrozí, a splňují minimálně 2 z těchto znaků: bydliště ve vymezené sociálně vyloučené lokalitě, nevhodné bydlení (ubytovna, azylový dům, bez přístřeší atp.), **dlouhodobá nezaměstnanost (minimálně 5 měsíců v evidenci ÚP ČR; u absolventů minimálně 3 měsíce),** opakované sankční vyřazování z evidence ÚP ČR (min. dvakrát za posledních 5 let), chybějící kvalifikace (nejvyšší dosažené základní vzdělání), záznam v rejstříku trestů, pobírání dávek v hmotné nouzi (i nepřímo jako osoba společně posuzovaná), zadluženost (spotřebitelské úvěry, exekuce atp.).

Popis projektu: Projekt je zaměřen na komplexní podporu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání ze sociálně znevýhodněného prostředí. Úspěšnému začlenění těchto osob na trh práce předchází odstranění početných bariér, jak pracovních, tak i osobních a rodinných. Mezi aktivity projektu patří doprovodná opatření, skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, veřejně prospěšné práce, práce na zkoušku.

Kudy kam II v Královéhradeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000020

Realizace projektu: 1. 3. 2016–30. 6. 2023

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, především se základním vzděláním a vyučením, **evidovaní déle než 5 měsíců, s důrazem na evidované nad 12 měsíců**, kteří potřebují zvláštní pomoc. Těmito osobami se rozumí zejména osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí, po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo po propuštění z výkonu ochranného opatření a osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Popis projektu: Projekt je určen na podporu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením. Hlavním cílem projektu je podpořit opětovný návrat těchto lidí na otevřený trh práce. Projekt je založen na obnově režimových návyků a nábivku pracovních dovedností, které jsou spojeny s obnovením sociálních kontaktů a vazeb. Důraz je kladen na poradenství, individuální přístup a podporu při hledání pracovního uplatnění.

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 4. 2020

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání **evidovaní déle než 12 měsíců** nebo osoby se zdravotním postižením definovaným zákonem č. 435/2004, o zaměstnanosti, § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence.

Popis projektu: Cílem projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a integrace znevýhodněných občanů evidovaných na ÚP ČR v Jihomoravském kraji na trh práce prostřednictvím realizace komplexního programu, tj. pomocí poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivit.

Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR (systém investičních pobídek, další projekty zaměstnanosti podporované Evropským sociálním fondem) jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 4. a 5.

4. Systém investičních pobídek

Investiční pobídky jsou jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a jsou poskytovány zaměstnavatelům Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR (dále jen „GŘ ÚP ČR“) na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. GŘ ÚP ČR poskytuje dvě formy investičních pobídek, tj. hmotnou podporu **na vytváření nových pracovních míst (NPM)** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců (RŠ)**.

V 1. pololetí 2018 poskytlo GŘ ÚP ČR hmotnou podporu v rámci investičních pobídek třem zaměstnavatelům ve zpracovatelském průmyslu v celkové hodnotě 132 611 tis. Kč, to představuje nárůst oproti 1. pololetí 2017 o 75 611 tis. Kč. Svou roli, při poskytování hmotné podpory ze strany GŘ ÚP ČR, hrála ekonomická a personální situace zaměstnavatelů uzavírat příslušné Dohody na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců v rámci investičních pobídek.

Na základě Dohody o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek byla hmotně podpořena vytvořená nová pracovní místa pro 519 nových zaměstnanců (oproti 1. pololetí 2017 nárůst o 234 nových zaměstnanců). Na základě Dohody o hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců v rámci investičních pobídek bylo hmotně podpořeno 190 nových zaměstnanců (oproti 1. pololetí 2017 nárůst o 190 nových zaměstnanců).

Z hlediska regionálního rozložení této hmotné podpory v rámci investičních pobídek byl podpořen **Ústecký kraj** (100,0 %).

Podrobnější údaje k uvedenému textu jsou uvedeny v tabulce přílohy č. 18.

5. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF).

V 1. pololetí 2018 postupovala realizace projektů v rámci **Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) pro programové období 2014–2020**.⁹

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti a jejichž cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti pracovní síly. Oblasti zaměstnanosti se týkají především prioritní osy a investiční priority podrobněji popsané v následujícím textu.

➤ **Prioritní osa 1 OPZ - Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

- **Investiční priorita 1.1 – Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků**

V investiční prioritě 1.1 OPZ, která je zaměřena na zvýšení zaměstnanosti, byla v roce 2015 vyhlášena výzva 03_15_001, ve které byl předložen pouze jediný projekt „**Nové pracovní příležitosti (NoPP)**“, jehož doba realizace byla od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2017 a bylo zde vyčerpáno cca 3,7 mld. Kč. Tento projekt navazoval na projekt „Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti“ realizovaný v OP LZZ a byl zaměřen na realizaci dvou nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to **společensky účelných pracovních míst vyhrazených a veřejně prospěšných prací**. Díky svým flexibilním dohodám byl jedním ze stěžejních nástrojů přesného dočerpání alokace OP LZZ. V rámci projektu bylo podpořeno více než 30 tis. osob.

Dále byla v roce 2015 vyhlášena výzva 03_15_121, ve které byly předloženy projekty „**Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP – VPP)**“ a „**Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa vyhrazená (NoPP – SÚPM)**“. Oba projekty jsou realizovány od 1. 9. 2015 do 31. 3. 2019 a jsou

⁹ Podrobné informace o **OP Zaměstnanost** viz odkaz https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-zamestnanost-2014-2020.

zaměřeny na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Alokace na NoPP – VPP byla navýšena na 3,672 mld. Kč a na NoPP – SÚPM snížena na 2,884 mld. Kč. V projektu NoPP – VPP bylo k 30. 6. 2018 vyčerpáno 2,610 mld. Kč a podpořeno více než 19 887 osob. V projektu NoPP – SÚPM bylo k 30. 6. 2018 vyčerpáno 2,048 mld. Kč a podpořeno více než 23 378 osob.

Dále byl v rámci výzvy 03_15_121 schválen v roce 2016 projekt „**Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**“, který je zaměřen na **poradenské činnosti a rekvalifikace** a který navazuje na projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ realizovaný v rámci OP LZZ. Doba realizace projektu je od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 a rozpočet projektu činí 1,445 mld. Kč. Do 30. 6. 2018 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 295,6 mil. Kč a podpořeno 22 812 osob.

V roce 2015 byla také vyhlášena výzva 03_15_123, ve které byly v roce 2016 schváleny 4 projekty Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I**“ s rozpočtem ve výši 93,5 mil. Kč, „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ s rozpočtem ve výši 29,6 mil. Kč, „**Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti**“ s rozpočtem ve výši 120,7 mil. Kč a „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“ s rozpočtem ve výši 267,3 mil. Kč. Dne 29. 6. 2018 byla u projektu „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ prodloužena doba jeho realizace o dva měsíce, tj. do 31. 10. 2018. Dne 3. 4. 2018 rozhodla Rezortní rada MPSV o předčasném ukončení realizace projektu „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“. Projekt a jeho klíčové aktivity byly ukončeny k 30. 6. 2018 a doba realizace projektových aktivit byla zkrácena ze 48 na 27 měsíců. V roce 2017 byl dále schválen projekt Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II**“ s rozpočtem ve výši 101,2 mil. Kč. Ve výzvě 03_15_123 bylo k 30. 6. 2018 vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) celkem 195,5 mil. Kč a podpořeno 8 189 osob.

V IP 1.1. jsou realizovány také **regionální individuální projekty**, které ÚP ČR, resp. jeho krajským pobočkám, umožňují akcentovat regionální požadavky trhu práce. Jedná se o tyto **výzvy pro ÚP ČR**.

- výzva č. 03_15_004 v IP 1.1 (**Záruky pro mladé**), v rámci které je realizováno **11 projektů** v celkové výši cca 1,15 mld. Kč. Poslední 2 projekty (KrP ÚP Ústí n. Labem a Karlovy Vary) budou předloženy ve 2. pololetí 2018. Jedná se o projekty, které navazují na úspěšné projekty Odborná praxe pro mladé do 30 let realizované v OP LZZ. Původní alokace na tuto výzvu byla 1 mld. Kč, v září 2017

byla schválena změna této výzvy a došlo k navýšení alokace o 339 mil. Kč na celkových 1,339 mld. Kč. V průběhu 1. pololetí 2018 došlo k navýšení většiny rozpočtů projektů Záruky pro mladé a prodloužení realizace těchto projektů až do prosince 2020, změny posledních tří projektů budou schváleny ve 3. čtvrtletí 2018. Hlavním cílem těchto projektů je podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností, podporovanými aktivitami jsou především poradenství, odborné praxe u zaměstnavatelů včetně mentoringu na pracovišti či možnosti absolvovat rekvalifikaci. K 30. 6. 2018 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) 369,7 mil. Kč, podpořeno bylo 4 432 osob.

- výzva č. 03_15_010 v IP 1.1 (**regionální individuální projekty**), kde bylo předloženo a schváleno celkem 41 projektů. Ke konci roku 2016 však byly 4 projekty předčasně ukončeny ze strany příjemce, takže v realizaci je **37 projektů** v celkové výši cca 2,1 mld. Kč. Realizace projektů byla zahájena v 1. pololetí 2016. V září 2017 byla schválena změna této výzvy a došlo k navýšení alokace na cca 3,147 mld. Kč. V průběhu 1. pololetí 2018 došlo k navýšení rozpočtů 10 projektů a prodloužení realizace těchto projektů až do června 2023, u ostatních projektů budou změny provedeny v 2. pololetí 2018. Plánováno je dále předložení 4 nových projektů. Tyto projekty jsou zaměřeny především na zvýšení zaměstnanosti podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných. K 30. 6. 2018 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 433,47 mil. Kč, podpořeno bylo 7 631 osob.

V roce 2018 pokračovala administrace **soutěžních (otevřených) výzev** pro projekty ze strany neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací na podporu zaměstnanosti zejména **osob starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a jinak znevýhodněných**. Nejčastějšími aktivitami v těchto projektech jsou motivační kurzy, diagnostiky, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v soutěžních projektech jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce.

Ve výzvě č. 03_15_040 **Podpora zaměstnanosti cílových skupin** pokračovala realizace celkem 60 projektů o objemu 274,5 mil. Kč.

V březnu 2016 byly vyhlášeny i dvě průběžné výzvy k předkládání soutěžních projektů pro **Integrované územní investice** (dále jen „**ITI**“) a **Integrovaný plán rozvoje území** (dále jen „**IPRÚ**“). Po téměř celý rok 2016 probíhalo hodnocení integrovaných strategií, na které navázalo připomínkování a následné vyhlašování výzev nositelů, příjem prvních žádostí o podporu nastal až na počátku roku 2017. V průběhu 1. pololetí 2018 pak bylo do obou výzev předloženo vedle 27 žádostí z roku 2017 dalších 10 nových žádostí – 9 do výzvy ITI a 1 do výzvy IPRÚ. V 6 případech (4x ITI a 2x IPRÚ) se podařilo vydat právní akty ve výši 54,6 mil. Kč (vedle 152,8 mil. Kč na právních aktech z předchozího roku).

Ve výzvě č. 03_16_055 pro **regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR** za účelem posílení regionální spolupráce místních aktérů na trhu práce při poskytování **podpory znevýhodněným skupinám uchazečů a zájemců o zaměstnání a neaktivním osobám** pokračovala realizace 12 projektů o objemu 107,3 mil. Kč, projekty zahajovaly realizaci na přelomu roku 2016 a 2017, realizace končí na přelomu let 2017 a 2018.

Ve výzvě č. 03_16_053 pro projekty **ze strany neziskových organizací a obcí** na podporu zaměstnanosti **cílových skupin zvláště znevýhodněných na trhu práce** (osob s kumulacemi hendikepů, imigrantů a azylantů, osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců, národnostních menšin, osob opouštějících zařízení institucionální výchovy či výkonu trestu odnětí svobody, osob závislých na návykových látkách) pokračovala realizace 43 projektů o objemu 187,8 mil. Kč.

Ve výzvě č. 03_16_068 byly předloženy první zprávy o realizaci projektů rozdělených do čtyř dílčích alokací dle cílových skupin pro: A) skupinu osob tzv. **NEETS** (osoby mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě a s dalšími charakteristikami dle textu výzvy), B) **národnostní menšiny**, C) **osoby dlouhodobě nezaměstnané** a D) **osoby s kumulacemi hendikepů**. Projekty zahájily realizaci většinou v průběhu 2. pololetí 2017, na přelomu roku 2017 a 2018 šest projektů odstoupilo od realizace, tyto byly nahrazeny projekty ze zásobníku. Ke konci 1. pololetí 2018 je v realizaci 71 projektů za 291,9 mil. Kč.

V září 2017 byla vyhlášena další výzva č. 03_17_075 o objemu 300 mil. Kč, ve které byl zopakován princip rozdělení alokace do dílčích alokací, v průběhu

1. pololetí 2018 probíhal v této výzvě výběrový proces. Do výzvy bylo předloženo 167 žádostí, podmínkám věcného hodnocení vyhovělo 131 žádostí, 98 projektů bylo doporučeno k realizaci (67) či k zařazení do zásobníku (31).

Od ledna do dubna 2018 byla vyhlášena další výzva č. 03_17_084 pro **regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR** a dále v průběhu 1. pololetí 2018 probíhal v této výzvě rovněž výběrový proces. Doporučeno k realizaci bylo všech 14 podaných projektů o konečném objemu 112,6 mil. Kč.

- **Investiční priorita 1.2 – Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci**

V rámci oblasti podpory **1.2 Rovnost žen a mužů** bylo od spuštění OPZ do konce 1. pololetí 2018 vyhlášeno 20 výzev. Specifickým cílem všech výzev vyhlášených v IP 1.2 je **snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce**. V šestnácti výzvách probíhala v 1. pololetí 2018 realizace projektů.

V procesu **realizace** byly v **1. pololetí 2018** projekty z následujících výzev.

- ***Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. m. Prahu (013) a Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování v Praze (014)***

Výzvy nabídly možnost budování zařízení, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní **sladit pracovní rytmus s péčí o děti**. Mezi podporované aktivity patří zakládání a provozování zařízení, která doplňují chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem tohoto typu (školní družiny, kluby), s dobou provozu odpovídající potřebám rodičů (oproti současné nabídce družin též v časných ranních hodinách a až do pozdního odpoledne); skupinová doprava do/ze školy zejména ve venkovských či příměstských regionech s komplikovanou dopravní obslužností (školní autobusy); zajištění doprovodu dětí na kroužky a zájmové aktivity a příměstské tábory v době školních prázdnin (tj. nepobytové).

Do výzvy 013 bylo podáno celkem 475 projektových žádostí. Podpořeno bylo **71 projektů**. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 179 895 221 Kč.

Do výzvy 014 bylo podáno celkem 54 projektových žádostí. K realizaci bylo doporučeno **13 projektů**. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 22 896 595 Kč.

- ***Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (035) a Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze (036)***

Výzvy podporují vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od narození, resp. od 1 či 3 let věku, do zahájení povinné školní docházky za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Ve výzvě 035 bylo celkem podáno 400 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 353 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 066 574 411 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **4 829 míst**. Bylo podpořeno 193 zcela nových zařízení, 36 transformovaných zařízení a 124 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bude podpořeno 24 měsíců provozu.

Ve výzvě 036 bylo celkem podáno 69 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 61 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 194 767 321 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **943 míst**. Bylo podpořeno 18 zcela nových zařízení, 14 transformovaných zařízení a 29 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bylo podpořeno 24 měsíců provozu.

- ***Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů (009)***

Ve výzvě 009 činí finanční objem uzavřených právních aktů 334 483 012 Kč. Aktuálně je realizováno následujících 5 projektů.

Projekt **„Podpora implementace dětských skupin“** je realizovaný MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 95 496 147 Kč. V rámci projektu bude podpořeno vybudování a provoz dětských skupin prostřednictvím poskytnutí komplexního poradenství a metodické podpory poskytovatelů dětských skupin s cílem vytvořit síť poskytovatelů a zvýšit dostupnost služeb péče o děti v dětské skupině a dále vytvoření systému kvality dětských skupin s cílem zvýšit jejich kvalitu.

Projekt **„Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů“** je dalším ze systémových projektů realizovaných MPSV. Hlavním cílem projektu je zahájit proces snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR, propojit hlavní aktéry/ky tohoto jevu za účelem změnit současnou neuspokojivou situaci, zvýšit povědomí o problému a o jeho komplexnosti a navrhnout a v praxi ověřit inovativní nástroje a přístupy k řešení dané problematiky. Zastřešující klíčovou aktivitou projektu bude tvorba strategického dokumentu na vládní úrovni tzv. Akční plán pro snižování rozdílu pro snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 84 900 109 Kč.

Realizátorem projektu **„Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“** je MPSV. Projekt se prostřednictvím podpory mikrojeslí a pilotního ověření nové veřejné služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích zaměřuje na zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen, a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života. Prostřednictvím projektu by rovněž mělo dojít k podpoře vzdělávání za účelem zvýšení kvality a odbornosti pečujících osob. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, datum ukončení projektu je nejpozději do 31. 12. 2020, rozpočet činí 22 845 967 Kč.

Projekt **„Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity“** je realizovaný Úřadem vlády ČR. Projekt je zaměřen na řešení nerovností žen a mužů v ČR. K tomu by mělo dojít prostřednictvím systémového nastavení genderové agendy, zejména implementací Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR a dalších dokumentů. Projekt by měl zlepšit institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů na úrovni vlády a prosazování gender mainstreamingu například lepším sběrem statistických dat či implementací standardu genderového auditu. Projekt prohloubí gender agendu

směrem k EU, OSN a dalším mezinárodním organizacím. Projekt byl zahájen 1. 2. 2016, délka realizace je 59 měsíců a rozpočet činí 43 901 297 Kč.

Hlavním cílem projektu „**Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů**“ je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální (lokální) úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Během realizace projektu bude vytvořen základ systémového uchopení rodinné politiky na krajské, případně obecní, úrovni a bude posílena spolupráce mezi MPSV a kraji či obcemi v této oblasti. Snahou projektu je zaměřit systematickou pozornost na potřeby rodin při plánování aktivit krajů. Příjemcem je MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2017, délka realizace je 36 měsíců, a to do 31. 12. 2019, schválený rozpočet projektu je 87 339 492 Kč.

- ***Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu (061) a Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze (062)***

Výzvy 061 a 062 podporují **aktivity v oblastech**: komplexní podpora vedoucích ke zlepšení postavení na trhu práce žen ve věku 55 a více let, žen ohrožených na trhu práce a osob pečujících o malé děti či jiné závislé osoby; podpora opatření vedoucích k odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví a podpora aktivit vedoucích k vyššímu zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby.

Do výzvy 061 bylo podáno celkem 412 projektových žádostí, z toho 106 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 369 740 765 Kč. Do výzvy 062 bylo podáno celkem 75 projektových žádostí, z toho 12 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 38 354 023 Kč.

- ***Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (126) a Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (127)***

Výzvy 126 a 127 nabízí možnost budování a provoz mikrojeslí, tj. zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let, s kapacitou 4 děti. Mikrojesle umožní rodičům sladit pracovní rytmus s péčí o děti a současně přináší pracovní uplatnění pro pečující osoby v těchto zařízeních. Výzvy podporují aktivity: vybudování a provozování mikrojeslí, vzdělávání pečující osoby v mikrojeslích a spolupráci na pilotním ověření služby mikrojeslí s MPSV v projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“.

Ve výzvě 126 bylo podáno 105 projektových žádostí, z toho 64 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 121 666 550 Kč. Ve výzvě 127 bylo předloženo 7 projektových žádostí, všech 7 projektů bylo podpořeno. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 13 257 169 Kč.

- ***Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 (méně rozvinuté regiony) (027) a Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 Praha (028)***

Výzvy 027 a 028 jsou zaměřeny na podporu orgánů veřejné správy při přijímání opatření vyplývajících z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Tato opatření mohou být směřována jak na věcnou agendu, kterou má daná instituce v gesci, tak na její vlastní fungování z hlediska personálního a organizačního.

Ve výzvě 027 bylo předloženo 31 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 13 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 36 478 448 Kč. Ve výzvě 028 bylo předloženo 21 projektových žádostí, podpořeno bylo 10 projektů v celkové výši 51 138 631 Kč.

- ***Realizace genderových auditů u zaměstnavatelů – méně rozvinuté regiony (050), Praha (051)***

Podporovanou aktivitou výzev 050 a 051 je realizace genderového auditu u zaměstnavatele s alespoň deseti zaměstnanci (myšleno v přepočtu na celé úvazky v okamžiku uzavření smlouvy o provedení auditu). Audit musí odpovídat standardu

genderového auditu vydanému Úřadem vlády. Výstupem projektu bude závěrečná zpráva odpovídající požadavkům uvedeného standardu za každý provedený audit v rámci projektu.

Do výzvy 050 bylo předloženo 23 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 22 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 20 184 186 Kč. Do výzvy 051 bylo předloženo 5 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 5 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 4 762 379 Kč.

- ***Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (132)***

Výzva 132 podporuje vznik a následný provoz dětských skupin za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována budou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Do výzvy 132 bylo předloženo 341 projektových žádostí, z toho 293 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 843 053 123 Kč.

V 1. pololetí 2018 probíhal výběrový proces u následujících 6 výzev.

- ***Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu (077) a Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze (078)***

Výzvy podporují zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní sladit pracovní rytmus s péčí o děti. Podpora v rámci této výzvy je určena pouze pro podporu zařízení péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Výzvy byly vyhlášeny dne 29. 5. 2017, příjem žádostí byl ukončen 29. 9. 2017. Do výzvy 077 bylo předloženo 212 projektových žádostí a do výzvy 078 20. Finanční alokace výzvy 077 je 265 mil. Kč, výzvy 078 činí alokace 35 mil. Kč. Ve výzvě č. 077

výběrová komise doporučila k financování 80 projektů o objemu 262 739 513 Kč, ve výzvě 078 doporučila 9 projektů o objemu 30 119 335 Kč.

- ***Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu (130) a Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v Praze (131)***

Výzvy podporují aktivity směřující k zavádění opatření vedoucích ke zlepšení podmínek pro uplatňování rovných příležitostí žen a mužů a sladování pracovního a rodinného života u zaměstnavatelů. Zaváděná opatření vychází z výstupů provedeného genderového auditu (v rámci výzev 50 a 51, nebo vlastního auditu odpovídajícího standardu provedeného v posledních 3 letech).

Příjem žádostí o podporu byl zahájen 20. 4. 2017, ukončen bude 21. 12. 2018. Ke konci 1. pololetí 2018 bylo do výzvy 130 předloženo 25 projektových žádostí a do výzvy 131 to bylo 6 projektových žádostí. Finanční alokace výzvy 130 činí 180 mil. Kč, u výzvy 131 je finanční alokace 30 mil. Kč. Výběrová komise zatím doporučila k financování 3 projektové žádosti z výzvy 130 a 1 projektovou žádost z výzvy 131.

- ***Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (073) a Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost v hl. m. Praha (074)***

Výzvy 073 a 074 jsou dalšími výzvami podporující vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od 1 či 3 let věku do zahájení povinné školní docházky za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Ke dni uzávěrky 23. 11. 2017 žadatelé ve výzvě 073 předložili 578 žádostí o podporu a ve výzvě 074 150 žádostí o podporu. Celkový součet požadované částky dotace převýšil alokaci obou výzev. Aby bylo možné podpořit alespoň žádosti o podporu předložené do 23. 11. 2017 z oblasti na podporu provozu dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., byla alokace výzvy 073 k 14. 2. 2018 navýšena na 1 129 844 630 Kč a výzvy 074 na 372 512 276 Kč. K datu 30. 6. 2018 bylo

ve výzvě 073 doporučeno k financování 416 žádostí o podporu v celkové výši 1 129 314 628 Kč a o celkové kapacitě zařízení péče o děti 5 573 míst. Ve výzvě 074 pak bylo k tomuto datu doporučeno k financování 129 žádostí o podporu v celkové výši 330 171 447 Kč a o celkové kapacitě zařízení péče o děti 1 618 míst. Tato čísla nejsou konečná, protože proces uzavírání právních aktů nebyl k 30. 6. 2018 ještě dokončen.

- **Investiční priorita 1.3 - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám**

V investiční prioritě 1.3 v 1. pololetí 2018 byly předkládány žádosti a realizovány projekty v sedmi výzvách. Specifickým cílem všech výzev bylo zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce. Druhým specifickým cílem u většiny výzev bylo zvýšit adaptabilitu starších pracovníků.

V rámci výzvy č. 002 „**Budování kapacit sociálních partnerů**“ bylo realizováno celkem 12 projektů. Příjemci byli sociální partneři definovaní Radou hospodářské a sociální dohody ČR, organizace zaměstnavatelů (Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů, Asociace samostatných odborů) a odborové organizace, které mají uzavřenou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Projekty byly zaměřeny na posilování sociálního dialogu, rozvoj spolupráce mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, rozvoj a podporu spolupráce sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů na řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů na regionální, odvětvové (sektorové) a národní úrovni, a zvyšování povědomí o sociálním dialogu na všech jeho úrovních. Celková alokace projektů je 270 478 206 Kč.

V 1. pololetí 2018 mohli zaměstnavatelé, fyzické osoby - OSVČ a nestátní neziskové organizace nadále předkládat žádosti v rámci projektu „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II**“ (**POVEZ II**) výzvy č. 022 s rozpočtem 3 499 850 000 Kč. Projekt realizuje Úřad práce ČR a navazuje na sérii projektů, jež se v ČR konaly od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnanci či potenciálně noví zaměstnanci, na jejichž vzdělávání a refundaci mezd po dobu školení mohou v rámci projektu

zaměstnavatelé získat podporu. Ke dni 30. 6. 2018 bylo podáno 26 464 žádostí v celkové částce 3 366 016 117 Kč.

Do 31. 5. 2018 měli oprávnění žadatelé možnost předkládat žádosti do **výzvy č. 054 pro organizační složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace**, které mají ve své působnosti podporu některých specifických oblastí ekonomiky a zároveň jsou vhodnými subjekty k realizaci projektů dalšího vzdělávání zaměstnanců v příslušných oblastech. Jednalo se o průběžnou nesoutěžní výzvu pro předem definovaný okruh oprávněných žadatelů/příjemců. Žádost o podporu podala Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism pro projekt s názvem „Vzdělávání v cestovním ruchu“ a celkovou výší způsobilých výdajů 106 882 725 Kč.

V rámci výzvy č. 044 s názvem „**Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním**“ začala v roce 2018 realizovat projekt s alokací 138 mil. Kč krajská pobočka v Ústí nad Labem. Přidala se tak k dříve zahájeným projektům ÚP ČR v Jihlavě s alokací 39,8 mil. Kč a v Ostravě s alokací 47 mil. Kč. Projekty jsou zaměřené především na poradenské a informační aktivity v oblasti kariérového poradenství, orientaci na trhu práce pro propouštěné zaměstnance, vzdělávací a rekvalifikační programy pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končící svoji činnost, vzdělávací programy pro zaměstnance ohrožené propouštěním a podporu zaměstnávání propouštěných zaměstnanců.

Ve výzvě č. 043 „**Podnikové vzdělávání zaměstnanců**“ se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání pokračovalo v 1. pololetí 2018 schvalování a proplácení zpráv o realizaci a žádostí o platbu. V období od ledna do června 2018 příjemci předkládali první, druhé a někteří i třetí zprávy o realizaci projektu včetně žádostí o platbu. Bylo schváleno a proplaceno celkem 1 187 zpráv o realizaci a žádostí o platbu v souhrnné výši téměř 334 mil. Kč.

Druhou výzvou v režimu zjednodušeného vykazování výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání byla výzva 060 „**Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!**“ s finanční alokací 560,5 mil. Kč. Výzva byla vyhlášena 31. 8. 2016 a podpořeno k financování bylo 75 projektových žádostí. V roce 2018 pokračovala realizace projektů a příjemci, kterými jsou profesní a podnikatelská sdružení a zastřešující organizace nestátních neziskových organizací, předkládali průběžně zprávy o realizaci a žádostí o platbu za vzdělávací kurzy pro zaměstnance svých členských organizací. K 30. 6. 2018 byly proplaceny žádosti o platbu v celkové výši 29 406 541 Kč.

Do 29. 3. 2018 byl otevřen příjem žádostí ve výzvě č. 079 „**Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu**“. Hlavním cílem výzvy bylo přispět k podpoře zavádění age managementu a související systémové práce s lidskými zdroji jakožto jednoho z důležitých faktorů konkurenceschopnosti podniků na trhu v kontextu demografického vývoje v ČR a s tím souvisejícího prodlužování pracovního života. Oprávnění žadatelé - obchodní korporace, státní podniky a nestátní neziskové organizace mohly na základě zpracovaných interních auditů organizace v rámci projektu žádat o podporu zpracování strategií a plánů pro zavádění age managementu, preventivní kroky na udržování a posilování pracovní schopnosti zaměstnanců všech generací, motivační poradenství, aktivity zaměřené na generační výměnu, aktivity zaměřené na sdílení dobré praxe, vzdělávací aktivity v oblasti age managementu, a další. Finanční alokace výzvy je 300 mil. Kč. Zaregistrováno bylo 144 projektových žádostí s celkovou alokací 432 047 443,39 Kč. První fázi hodnocení, tj. hodnocením přijatelnosti a formálních náležitostí, prošlo úspěšně 142 projektových žádostí s celkovou alokací 428 534 200,89 Kč.

- **Investiční priorita 1.4 – Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami**

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 1, který je zaměřený na zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti, je realizován prostřednictvím dvou výzev. Výzva č. 03_15_011 byla vyhlášena pro předkládání **systémových projektů Úřadu práce ČR**. V září 2017 došlo ke snížení alokované částky v této výzvě na 1,875 mld. Kč v rámci realokace (z původních 2,622 mld. Kč) a k prodloužení možné doby ukončení realizace projektů do 30. 6. 2023 v textaci výzvy. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Efektivní služby zaměstnanosti“ (EFES)** – cílem projektu je zefektivnění služeb poskytovaných ÚP ČR prostřednictvím zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Projekt je v realizaci

od 1. 2. 2016 s plánovaným ukončením k 31. 8. 2020, rozpočet projektu je 898,4 mil. Kč. Do konce 1. pololetí 2018 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 169,6 mil. Kč.

- **„Evropské služby zaměstnanosti II“ (EURES II)** – záměrem projektu je podpořit mezinárodní evropskou pracovní mobilitu prostřednictvím rozšíření, modernizace a zkvalitnění poskytování služeb EURES v ČR v souvislosti s reformou evropské sítě EURES. Realizace projektu byla zahájena 1. 2. 2016 a je plánována do 30. 9. 2020, rozpočet projektu dosahuje výše 251,9 mil. Kč. V projektu bylo k 30. 6. 2018 vyčerpáno celkem 29,4 mil. Kč.
- **„Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“ (PIPS)** – projekt je zaměřen na rozvoj, modernizaci a podporu Informačních středisek pro volbu povolání a změnu zaměstnání ("IPS") za účelem zabezpečení standardizovaných služeb v oblasti kariérového poradenství. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 383,8 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017 a předpokládaná doba trvání projektu je 60 měsíců. K 30. 6. 2018 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 29,2 mil. Kč.
- **„Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ (OZP)** – cílem projektu je zabezpečit realizaci standardizovaných služeb v oblasti poradenství pro OZP a jejich současným či potenciálním zaměstnavatelům. Projekt je zaměřen na rozvoj systému práce s OZP při hledání pracovního uplatnění a na podporu zvyšování zaměstnanosti OZP na volném trhu práce prostřednictvím nastavení systému práce s touto ohroženou cílovou skupinou. Fyzická realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2017 a předpokládané ukončení projektu je 31. 5. 2021. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 241,4 mil. Kč, k 30. 6. 2018 byla schválena 1. zpráva o realizaci projektu s žádostí o platbu ve výši 1 mil. Kč.

Výzva č. 03_15_122 je určena pro předkládání **systémových projektů MPSV, VÚPSV a SÚIP**. V září 2017 byla celková alokace výzvy snížena na 597,1 mil. Kč v rámci realokace (z původních 1,057 mld. Kč) a doba ukončení realizace projektů byla prodloužena do 30. 6. 2023 v textaci výzvy. V této výzvě jsou v současnosti realizovány dva následující projekty a několik dalších plánovaných projektů je ve fázi příprav projektových žádostí (viz dále).

- **„Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ“** – hlavním cílem projektu je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační,

analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti pro veřejné služby zaměstnanosti, který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů a opatření na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků APZ. Příjemcem je Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 45,3 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017. V 1. pololetí 2018 byly vytvořeny analytické zprávy za jednotlivé kraje popisující podmínky realizace APZ. V březnu 2018 byla schválena 2. zpráva o realizaci projektu se žádostí o platbu ve výši 5 mil. Kč.

- **„Predikce trhu práce“ (Kompas)** – projekt je zaměřen na vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Příjemcem projektu je MPSV, projekt byl schválen s rozpočtem 349 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena 1. 1. 2017, plánované ukončení projektu je k 31. 12. 2020. K 30. 6. 2018 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 48,9 mil. Kč.

U následujících projektů jsou připravovány projektové záměry.

- Projektový záměr **„Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce“ (Kompetence 4,0)** byl 15. 2. 2018 schválen. Cílem projektu je podpora adaptace institucí trhu práce na změny vyplývající ze 4. průmyslové revoluce prostřednictvím včasné identifikace v budoucnosti vyžadovaných kompetencí a podpora spolupráce a partnerství firem a škol pro zajištění vzájemné komplementarity ve vztahu k potřebám pracovního trhu. Plánovaná doba trvání projektu je 48 měsíců, rozpočet projektu 104 mil. Kč.
- Projektový záměr **„Systémové využití ergodiagnostických center při komplexním posuzování osob se zdravotním postižením“** - cílem projektu je přispět k modernizaci institucí a služeb trhu práce rozvojem synergických efektů z propojení nástrojů z oblasti zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek, a to zejména ve vztahu k příspěvku na zvláštní pomůcku, a posílením spolupráce ergodiagnostických center, Úřadu práce ČR a dalších zúčastněných stran.

Zahájení projektu se plánuje od 1. 1. 2019, doba trvání projektu je 48 měsíců, plánovaný rozpočet projektu 61,3 mil. Kč.

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 2 OPZ Zvýšení kvality systému dalšího vzdělávání se zaměřuje na předkládání systémových nesoutěžních projektů přímého přidělení na **rozvoj a zavedení plošných opatření v oblasti dalšího vzdělávání v kompetencích resortů MPSV a MŠMT**. Podporováno je provazování systémů uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, zavádění prvků kvality do vzdělávacího procesu, zpracování analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce, realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a podpora nástrojů pro párování potřeb trhu práce a nabízené pracovní síly.

Pro předkládání **systémových záměrů na rozvoj dalšího vzdělávání** byla vyhlášena výzva č. 03_15_020. Působí zároveň mezi investiční prioritou (dále IP) 1.4.2 OPZ a IP 3.1.5 **Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy** včetně posílení jejich relevance pro trh práce **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „komplementarita“**, tedy vzájemná doplňkovost opatření obsažených v předkládaných projektech obou resortů. **Cílovou skupinou** jsou **instituce trhu práce a jejich zaměstnanci** (MPSV, Úřad práce ČR, Fond dalšího vzdělávání, Státní úřad inspekce práce) a relevantní aktéři na trhu práce a jejich zaměstnanci. V září 2017 byla schválena změna výzvy, kde došlo k ponížení alokace o 894,2 mil. Kč na celkových 1,091 mld. Kč. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti“** - záměrem projektu je vytvořit pro cílovou skupinu, tj. pro instituce, které se podílejí na naplňování opatření Digitální strategie 2020 a pro aktéry na trhu práce (zaměstnavatelé, sociální partneři a poskytovatelé vzdělávání), systémové prvky podpory, které zvýší efektivitu a dostupnost dalšího vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti. Projekt realizuje Fond dalšího vzdělávání s rozpočtem 53,7 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 9. 2016–31. 8. 2020. V roce 2017 byla vytvořena Jednotná platforma Digitální strategie (dále „DigiPortál“, <https://digitalnistrategie.cz>), která představuje cloudové řešení pro gestory a realizátory jednotlivých opatření Strategie digitální gramotnosti a která je průběžně aktualizována. V roce 2018 byla vytvořena druhá Zpráva o naplňování

Akčního plánu Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015–2020 za rok 2017 a dne 21. 6. 2018 byla schválena třetí zpráva o realizaci projektu s žádostí o platbu ve výši 6,6 mil. Kč.

- **„Technický a informační rozvoj kariérového poradenství jako nástroje dalšího vzdělávání“** - cíle projektu směřují především ke zkvalitnění a usnadnění práce kariérových poradců prostřednictvím vytvoření integrovaného systému JOBHUB, který nabídne všem pracovníkům služeb zaměstnanosti, kariérovým poradcům neveřejné povahy i samotným klientům kariérového poradenství širokou škálu technické, metodické a informační podpory napříč všemi segmenty trhu práce. Realizátorem projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 39,8 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 12. 2016–30. 11. 2019. V průběhu roku 2018 probíhala nadále tvorba informačního systému JOBHUB v podobě integrovaného portálu, vstupních analýz pro tento portál a informační a komunikační workshopy. Dne 31. 1. 2018 byla schválena druhá zpráva o realizaci s žádostí o platbu ve výši 4,4 mil. Kč.
- **„Vytvoření systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“** - cílem projektu je vytvoření systému mistrovské zkoušky v ČR jako nástroje vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství v jednotlivých oborech a přispět tak ke zlepšení kvality systému dalšího vzdělávání v oblasti řemesel i k zavádění prvků kvality do samotného vzdělávacího procesu. Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Období realizace projektu je od 1. 11. 2017 do 31. 10. 2021, rozpočet projektu je 109,6 mil. Kč. Dne 30. 5. 2018 byla předložena první zpráva o realizaci s žádostí o platbu ve výši 4,1 mil. Kč. V průběhu 1. pololetí probíhala jednání ohledně možného legislativního ukotvení Mistrovské zkoušky v novele zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, což prozatím nebylo potvrzeno. Taktéž se jednalo s příjemcem ohledně navazujícího implementačního projektu, od kterého však MPO odstoupilo a částečná pilotáž bude začleněna do projektu systémového.
- **„Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli“** – záměrem je přizpůsobení nástrojů dalšího vzdělávání se zaměřením na rekvalifikace současným a budoucím požadavkům trhu práce a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání. V důsledku realizace projektu dojde ke kvalitativním změnám v jednom z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) rekvalifikacích,

a to se zaměřením se na jednotlivé moduly tohoto nástroje a rovněž k pilotnímu odzkoušení systému modularizovaných rekvalifikačních programů v celé ČR. Příjemcem je MPSV, realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2021 (dne 2. 5. 2018 bylo uzavřeno a nabylo účinnost Rozhodnutí č. 1 o změně Podmínek, které spočívalo zejména v prodloužení projektu o 9 měsíců, tj. do 30. 9. 2021) a rozpočet projektu je 183,1 mil. Kč. Dne 3. 11. 2017 byl vydán právní akt. Byla připravena zadávací dokumentace k nadlimitní veřejné zakázce „Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání“, která je připravena k vyhlášení/zahájení. Dne 29. 5. 2018 byla schválena první zpráva o realizaci s žádostí o platbu ve výši 205,25 tis. Kč.

- **„Rozvoj systému dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí“** - cílem projektu je vytvořit systémový nástroj pro podporu rozvoje Digitálních Kompetencí (dále jen „DK“). Projekt vytvoří nástroj Smart Online Systém (dále jen „SOS“) pro podporu dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí. Nástroj SOS, který využije prostředí DigiPortálu vznikající v projektu Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti, se bude skládat ze 4 součástí: DK – SOS, Q – SOS (autoevaluační nástroj), MET – SOS (metodická doporučení), EDU – SOS (vzdělávací programy), které představují online nástroje umožňující pružně reagovat na změny v digitálních technologiích a přizpůsobovat se jim. Projekt přispěje k adaptaci na potřeby trhu práce v oblasti přenositelných DK, které se v různých oblastech dynamicky proměňují v přímé vazbě na rozvoj digitálních technologií. Realizátorem projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 44,981 mil. Kč a období realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 31. 3. 2021. Dne 21. 5. 2018 byla schválena první zpráva o realizaci s žádostí o platbu ve výši 1,25 mil. Kč.
- **Investiční priorita 1.5 - Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit**

V rámci investiční priority 1.5 (IP 1.5) jsou vyhlášeny dvě výzvy **pro Ústecký a Karlovarský kraj**. V říjnu 2017 byla vyhlášena nová výzva pro Ústecký, Karlovarský a **Moravskoslezský kraj**.

Ve výzvě č. 03_15_003 pro ÚP ČR jsou krajskými pobočkami v Ústí nad Labem a v Karlových Varech realizovány **2 projekty**, které byly schváleny v roce 2015, realizace aktivit byla zahájena v 1. pololetí 2016. Projekty jsou zaměřeny na trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné také pomocí „**záruky pro mladé lidi**“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit.

Na základě soutěžní (otevřené) výzvy č. 03_15_116 byly na konci roku 2015 předloženy a schváleny **3 projektové žádosti** (dva projekty jsou realizovány v Ústeckém kraji a jeden projekt v Karlovarském kraji). Projekty jsou zaměřeny obdobně jako projekty krajských poboček v Ústí nad Labem a Karlových Varech na mladé lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Mezi aktivity realizované v těchto projektech patří: zprostředkování zaměstnání osobám z cílové skupiny, poskytování poradenské činnosti, poskytování rekvalifikací, motivační aktivity atp.

V nově vyhlášené soutěžní (otevřené) výzvě č. 03_18_091, pro kterou jsou oprávněnými žadateli Karlovarský kraj, Ústecký kraj a Moravskoslezský kraj, byla na konci roku 2017 předložena 1 projektová žádost na projekt Ústeckého kraje, v březnu 2018 další projektová žádost za Moravskoslezský kraj (Karlovarský kraj se výzvy neúčastnil). Výzva je zaměřena na lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Do projektů budou zařazovány přednostně osoby, které nejsou evidovanými uchazeči o zaměstnání, ale jsou cílovou skupinou IP 1.5.

Do konce června 2018 probíhala realizace všech pěti podpořených projektů, zároveň od 1. 5. 2018 započala fyzická realizace nového projektu z výzvy 03_18_091 příjemcem Ústeckého kraje.

Na základě intenzivní komunikace a jednání s příjemci byly přijaty a schváleny změny napříč všemi projekty realizovanými v obou výzvách. V případě výzvy č. 03_15_116 se jednalo o posílení propagačních aktivit projektů, změny v klíčových aktivitách odborného a rekvalifikačního vzdělávání, úpravy realizačních týmů v podobě zintenzivnění jejich terénních prací a o úpravy rozpočtů v souvislosti s navýšením počtu členů realizačních týmů a zavedením nových aktivit v klíčových aktivitách. Navíc ve výzvě č. 116 byly prodlouženy dva projekty do 31. 12. 2018, které realizuje Ústecký kraj. U výzvy č. 03_15_003 došlo taktéž k posílení propagačních aktivit projektů a dále ke změnám směrnic GŘ ÚP, rozšíření doprovodných opatření u klíčových aktivit Stáže do zahraničí a Návrat do vzdělávání a zavedení dalších forem doprovodných opatření. Oba realizované projekty byly v 1. pololetí 2018 prodlouženy do 31. 5. 2019. K 30. 6. 2018 bylo podpořeno 3 667 osob, objem schválených žádostí o platbu do 30. 6. 2018 činil 398,9 mil. Kč.

➤ **Prioritní osa 2 OPZ – Sociální začleňování a boj s chudobou**

V prioritní ose 2 OPZ byla od 27. 8. 2015 do 29. 6. 2018 vyhlášena průběžná uzavřená výzva č. 03_15_016 „Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání“ s celkovou alokací 25 mil. Kč.

V rámci této výzvy je realizován projekt „**Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje**“. Účelem podpory je poskytování poradenských služeb v segmentu sociálního podnikání včetně zprostředkování stáží, realizace mezinárodní spolupráce v oblasti sociálního podnikání, mainstreamingové aktivity v oblasti sociálního podnikání. Datum zahájení projektu 1. 12. 2016, datum ukončení projektu 30. 11. 2021. Na realizaci projektu byl schválen rozpočet v celkové výši 20 218 944 Kč.

➤ **Prioritní osa 3 OPZ – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

V prioritní ose 3 OPZ jsou ve výzvách na podporu sociálních inovací realizovány z části projekty vztahující se k tématu zaměstnanosti. Příkladem je vedle projektu **BEC2** (Business and Employment Co-operative - zavedení modelu podnikatelsko-zaměstnaneckého družstva pro nezaměstnané osoby), např. projekt „**Datová platforma zaměstnanosti Zlínského kraje**“, jehož cílem je shromažďovat

a publikovat na jednom místě aktuální data o zaměstnanosti v regionu a současně evidovat požadavky firem v oblasti vzdělávání. Jde o on-line nástroj (<https://www.monitorzk.cz/>), který pomáhá regionálním politikům, zaměstnavatelům a dalším hráčům na trhu práce předjímat možné problémy, dělat správná rozhodnutí a efektivně ovlivňovat budoucí zaměstnanost ve Zlínském kraji. Nástroj bude využíván veřejností, které umožní lepší orientaci na trhu práce a vzdělanosti ve Zlínském kraji. Projekt začal v dubnu 2017 a trvá 30 měsíců, tj. do 30. září 2019.

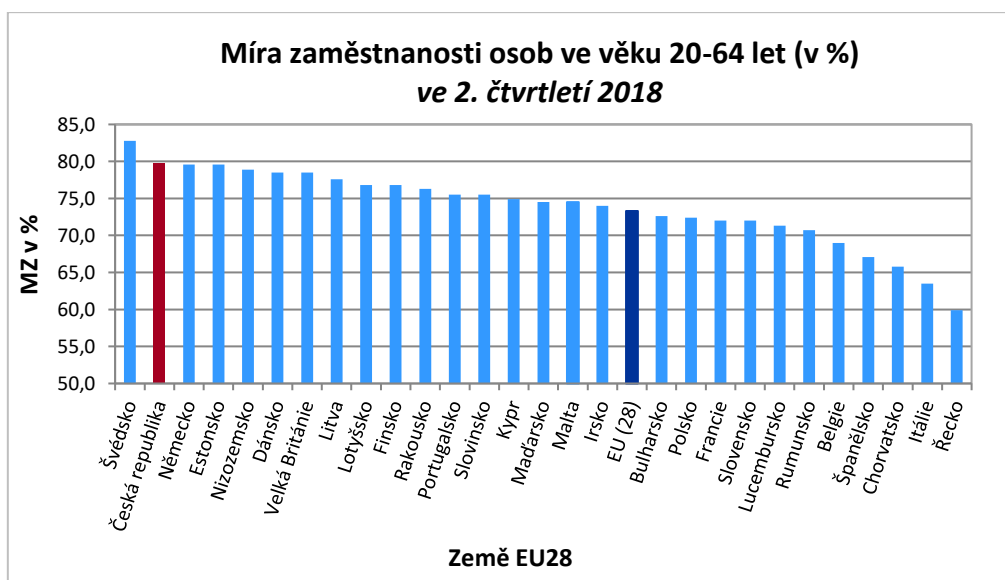
V prioritní ose 3 OPZ byla dále realizována výzva č. 32 „**Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež**“ s celkovou alokací 120 mil. Kč. Podporovanou aktivitou výzvy je mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, která zahrnuje vzdělávací a motivační aktivity, zahraniční stáže pro cílovou skupinu, poradenství a intenzivní následnou podporu cílové skupiny pro vstup na trh práce nebo do dalšího vzdělávání či odborné přípravy po jejím návratu do České republiky. V 1. pololetí 2016 byly uzavřeny právní akty u 18 projektů určených k realizaci. Realizaci zahájilo 17 z nich, 1 z podpořených projektů od realizace odstoupil. Ke konci roku 2017 předčasně ukončil realizaci 1 projekt. Ve 2. polovině roku 2016 probíhal v projektech nábor cílové skupiny a realizovaly se převážně aktivity směřující k přípravě cílové skupiny na zahraniční stáže a aktivity spojené s věcným i organizačním zajištěním stáží. Od 1. pololetí 2017 už probíhaly samotné zahraniční stáže a poté následná fáze zaměřená na podporu cílové skupiny při vstupu na trh práce, anebo při návratu do procesu vzdělávání. Většina projektů ukončila svou realizaci cca v polovině roku 2018. Pokračuje administrace závěrečných zpráv o realizaci a evaluace výzvy, proběhla dotazníková šetření a fokusní skupiny s účastníky a příjemci. Dle dosavadních ověřených výsledků lze očekávat, že budou překročeny hodnoty nastavených indikátorů (429 podpořených osob, 308 úspěšných absolventů zahraniční stáže). Ukončené projekty vykazují v závěrečných zprávách o realizaci i nadprůměrnou úspěšnost při zaměstnávání účastníků po jejich účasti v projektových aktivitách, která není sledována v rámci povinných indikátorů. K dispozici je průběžná evaluační zpráva – ke konci roku 2017 bylo rámci 4 ukončených projektů podpořeno 90 osob, které byly před účastí v projektu nezaměstnané nebo dlouhodobě nezaměstnané. Ze 78 osob uvedlo 46 osob ke své situaci po ukončení účasti v projektu, že jsou nově zaměstnané, a 5 z nich vykazuje návrat do procesu vzdělávání /odborné přípravy.

V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle EUROSTATu (Statistický úřad Evropské unie)¹⁰, viz přílohy č. 20, 21 a 22. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování.

Celková **míra zaměstnanosti (MZ) osob ve věku 20–64 let v EU 28** v předešlých čtyřech letech začala opět meziročně růst, v roce 2017 dosáhla hodnoty 72,1 %, ve **2. čtvrtletí 2018** hodnota MZ vzrostla na **73,3 %**. V **ČR** míra zaměstnanosti nepřetržitě roste již od roku 2011, v roce 2017 hodnota tohoto ukazatele meziročně vzrostla o 1,8 p. b. na 78,5 %, ve **2. čtvrtletí 2018** byla naměřena hodnota **79,8 %**. Míra zaměstnanosti v ČR roste rychlejším tempem než míra zaměstnanosti v EU 28 a tempo růstu se postupně navyšuje. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na **75 %**. Lze předpokládat, že tento cíl bude splněn. Česká republika zaujímá 2. nejvyšší míru zaměstnanosti v rámci EU 28. Nejvyšší míru zaměstnanosti ve 2. čtvrtletí 2018 naměřili ve Švédsku (82,8 %), nejnižší v Řecku (59,9 %), viz graf č. 22.

graf č. 22

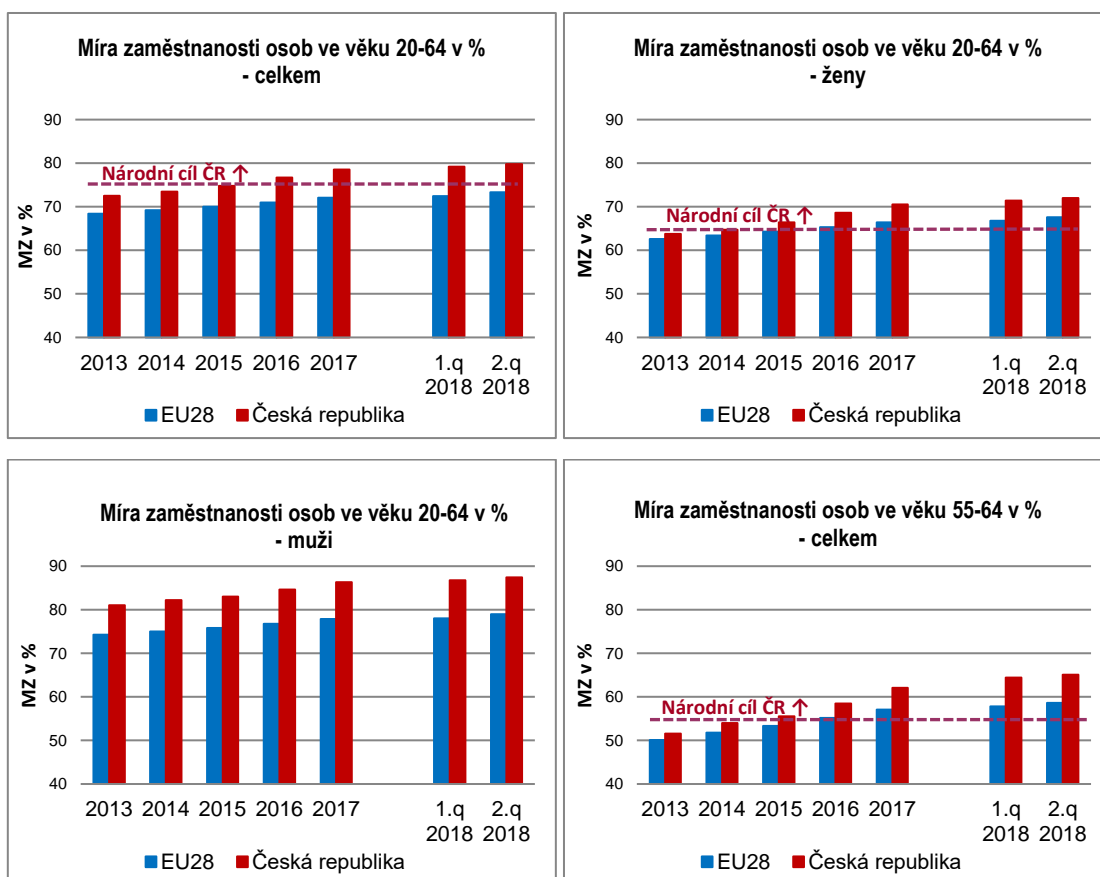
¹⁰ Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFSS jednotlivých členských zemí (Labour Force Sample Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

Trendy ve vývoji **míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let** v **EU 28** i v **ČR** v posledních letech odpovídají trendům ve vývoji celkové míry zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let v **EU 28** v roce 2017 meziročně rostla rychlejším tempem než v roce 2016, a to o 1,1 p. b. na 66,4 %, ve **2. čtvrtletí 2018** vzrostla na **67,6 %**. V **ČR** hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období rostla rychleji než celkový průměr v EU 28, v roce 2017 meziročně vzrostla o 1,9 p. b. na 70,5 % a ve **2. čtvrtletí 2018** byla naměřena míra zaměstnanosti žen **72,0 %**, což byla 10. nejvyšší hodnota v porovnání s ostatními členskými státy EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let na **65 %**, který se s největší pravděpodobností podaří splnit. V EU 28 patří mezi státy s **nejvyšší mírou zaměstnaností žen** Švédsko (80,8 %), nejnižší míra zaměstnanosti žen byla zaznamenána v Řecku (49,8 %).

graf č. 23

Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR

V roce 2017 byla v **ČR míra zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let s dětmi v předškolním věku, tj. do 6 let (43,9 %)**, značně nižší než **míra zaměstnanosti žen bez dětí (73,7 %)**. V **EU 28** není rozdíl tak výrazný, **míra zaměstnanosti žen**

s dětmi v předškolním věku činila **62,4 %** a žen bez dětí **66,2 %**. V EU 28 v roce 2017 pokračoval pozitivní trend růstu míry zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let s dětmi v předškolním věku, v ČR tento ukazatel meziročně klesl.

Míra zaměstnanosti mužů ve věku 20–64 let se v EU 28 i ČR v období 2011 až 2013 vyvíjela odlišně, zatímco v EU 28 míra zaměstnanosti mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V následujících letech míra zaměstnanosti mužů v EU 28 pozvolna rostla, v ČR rostla podstatně rychleji. V roce 2017 vzrostla v EU 28 na 77,9 %, v ČR na 86,3 %. Ve **2. čtvrtletí 2018 v EU 28 vzrostla** míra zaměstnanosti mužů na **79,0 %**, v ČR se zvýšila na **87,4 %** a dosahovala **nejvyšší hodnoty v rámci EU 28**, stejně jako v letech 2015–2017.

Míra zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let v EU 28 i v ČR od roku 2011 plynule roste, přičemž tempo růstu hodnoty tohoto ukazatele je v ČR vyšší než průměr za EU 28. V EU 28 ve **2. čtvrtletí 2018** činila **58,6 %**. Míra zaměstnanosti starších osob v ČR je dlouhodobě vyšší než průměr za EU 28, ve 2. čtvrtletí 2018 dosáhla hodnoty **65,1 %**, což byla 8. nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob v rámci EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let na **55 %**. **Nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob** byla ve 2. čtvrtletí 2018 naměřena ve Švédsku (77,7 %), nejnižší v Lucembursku (39,6 %).

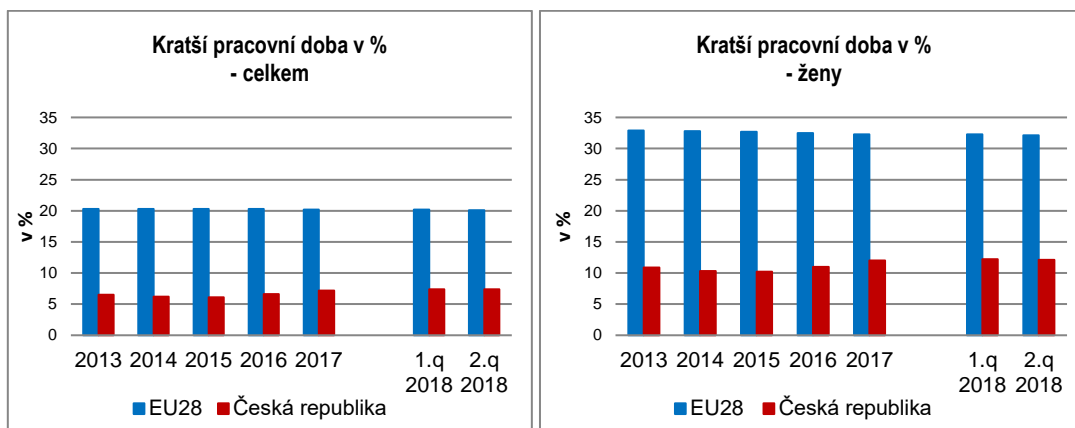
Pracovní úvazky na dobu určitou v roce 2017 v EU 28 mělo 14,3 % zaměstnaných, ve **2. čtvrtletí 2018** se podíl nezměnil a činil **14,3 %**. V ČR je podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou dlouhodobě podprůměrný, jejich podíl v roce 2017 činil 10,0 %, ve 2. čtvrtletí 2018 se snížil na **9,1 %**. Největší podíl v rámci EU 28 byl naměřen ve Španělsku a Polsku, nejnižší v Litvě a Rumunsku.

Ještě výraznější je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících **na kratší pracovní dobu**. Tato forma pracovního úvazku v EU 28 v posledních letech (2013–2016) stagnovala na úrovni 20,3 %, v roce 2017 nepatrně klesla na 20,2 %, ve **2. čtvrtletí 2018** dosáhla hodnoty **20,1 %** (ženy 32,1 % a muži 9,9 %). V ČR tento ukazatel po nárůstu v letech 2012 (5,7 %) a 2013 (6,5 %), v roce 2014 i 2015 poklesl na 6,2 %, resp. 6,1 %. V roce 2016 se hodnota tohoto ukazatele zvýšila nad úroveň z roku 2013 (6,6 %), v roce 2017 dále vzrostla na 7,2 %, ve 2. čtvrtletí 2018 dosáhla hodnoty **7,4 %** (ženy 12,1 % a muži 3,7 %). ČR má společně s Polskem 5. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykázalo Slovensko, Chorvatsko, Maďarsko a Bulharsko. Podíl vyšší než 28 %

dosahují v Nizozemsku a Německu. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 51,1 %, což je 2,5 krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 76,2 %.

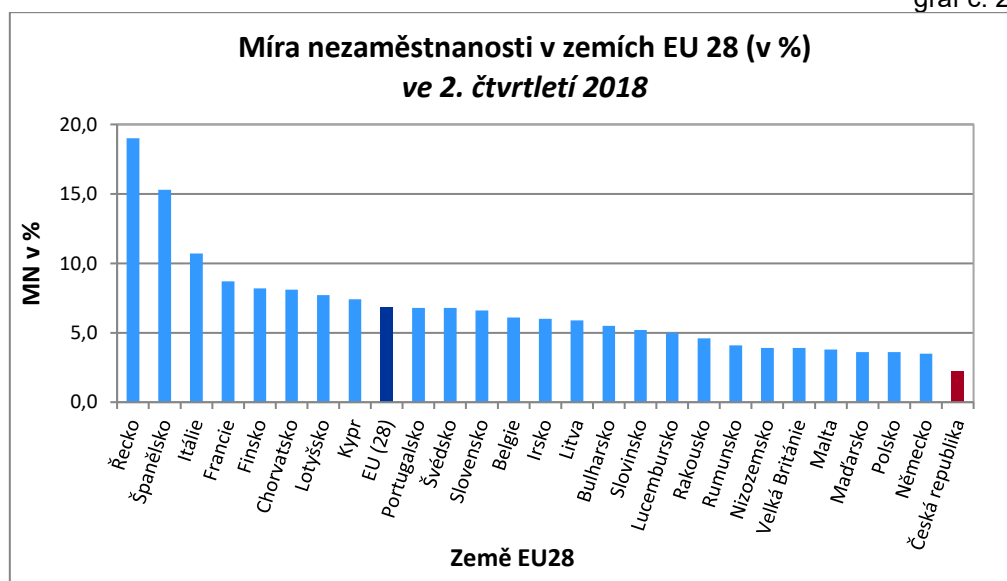
graf č. 24

Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR

Míra nezaměstnanosti (MN) v ČR je v porovnání ostatními zeměmi EU 28 **dlouhodobě podprůměrná**, v posledních letech navíc vykazuje pozitivnější tendenci ve vývoji oproti MN EU 28. Zatímco míra nezaměstnanosti **EU 28** v roce 2017 meziročně klesla o 1,0 p. b. na 7,6 % a ve **2. čtvrtletí 2018** na **6,8 %**, v **ČR** se hodnota tohoto ukazatele snížila o 1,1 p. b. na 2,9 %, ve **2. čtvrtletí 2018** klesla na **2,2 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci EU 28**. Naopak nejvyšší MN byla tradičně v Řecku a Španělsku (nad 15,0 %).

graf č. 25

Pozn.: V době zpracování analýzy nebyla známá míra nezaměstnanosti Dánska a Estonska.

Míra nezaměstnanosti mužů a žen v EU 28 se dlouhodobě pohybuje na podobné úrovni, naopak v **ČR** osahuje míra nezaměstnanosti mužů výrazně nižší úrovně než míra nezaměstnanosti žen.

Tendence ve vývoji **míry nezaměstnanosti žen** v EU 28 i ČR odpovídá vývoji celkové míry nezaměstnanosti. V roce 2017 pokračoval **pokles v EU 28** (z 8,8 % na 7,9 %) i v **ČR** (ze 4,7 % na 3,6 %), ve **2. čtvrtletí 2018** MN žen v **EU 28** představovala **7,0 %**, v **ČR** meziročně poklesla na **2,7 %**. Česká republika tak v rámci EU 28 zaujímá **nejnižší míru nezaměstnanosti žen**.

Míra nezaměstnanosti mužů v ČR je výrazně nižší než v EU 28. V roce 2017 meziročně klesla MN mužů v EU 28 na 7,4 %, v ČR se snížila na 2,3 %. Ve **2. čtvrtletí 2018** MN mužů v **EU 28** dosáhla hodnoty **6,6 %**, v **ČR** se snížila na **1,8 %** a stejně jako v předchozích čtyřech letech byla **nejnižší v rámci EU 28**.

Míra nezaměstnanosti mladých ve věku do 25 let (vztaženo k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2017 meziročně klesla v **EU 28** na 16,8 %, ve **2. čtvrtletí 2018** se snížila na **15,0 %**. V **ČR** je míra nezaměstnanosti mladých dlouhodobě podprůměrná, v posledních dvou letech byla druhá nejnižší (nejnižší naměřili v Německu), přičemž dynamika poklesu je v posledních letech větší než tempo poklesu evropského průměru. V roce 2016 se míra nezaměstnanosti mladých snížila na 10,5 %, v roce 2017 pokračoval meziroční pokles na 7,9 %. Ve **2. čtvrtletí 2018** dosáhla hodnoty **7,0 %**, tj. 3. nejnižší v rámci zemí EU 28. Nejnižší míru nezaměstnanosti mladých vykázalo Německo (6,6 %) a Nizozemsko (6,9 %), naopak k zemím s nejvyšší hodnotou MN mladých v rámci EU 28 patří Řecko (39,5 %) a Španělsko (34,7 %). V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR snížit míru nezaměstnanosti u mladých osob ve věku 15–24 let o třetinu oproti roku 2010, tj. na **12,2 %**. Tento cíl je průběžně plněn.

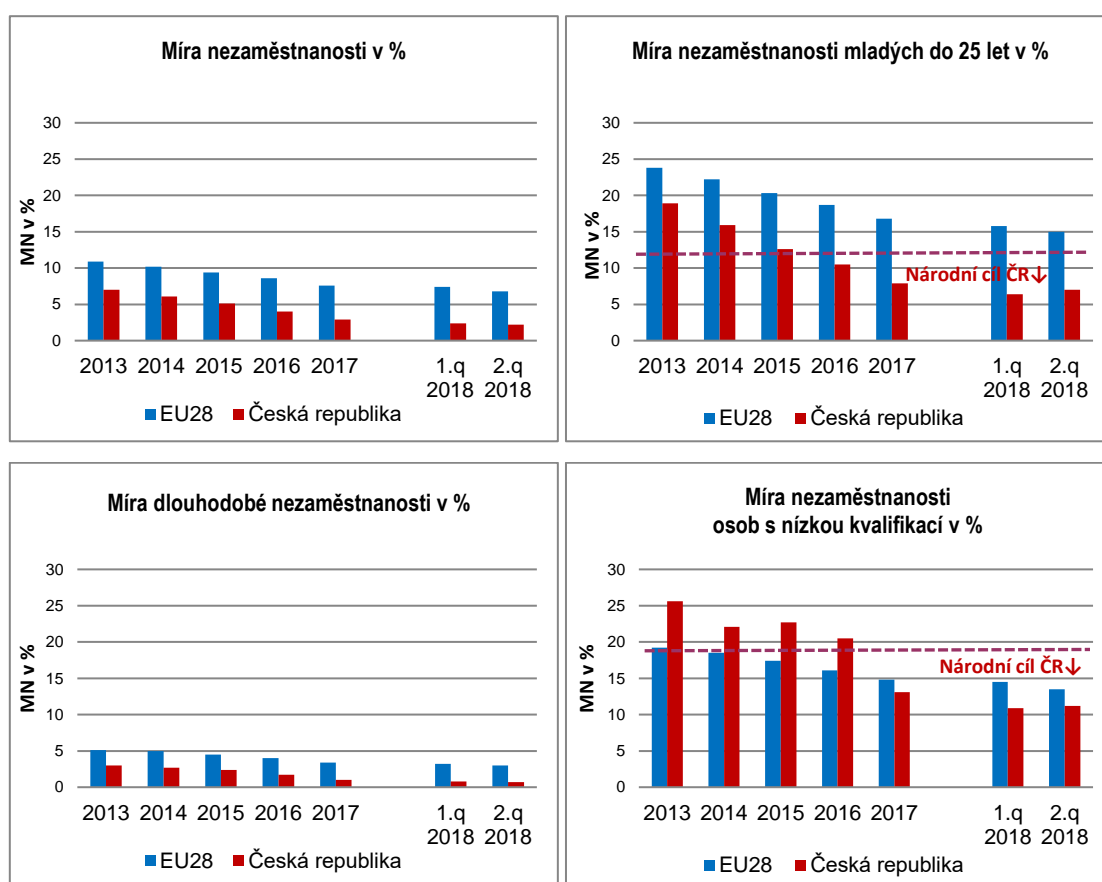
Pokud jde o **míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0–2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je národním cílem ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. **na cca 18,8 %**. V předchozích letech patřila nezaměstnanost osob s nízkou kvalifikací v **ČR** na rozdíl od celkové míry nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti mladých k nejvyšším v EU 28, v roce 2016 činila 20,5 % (7. nejvyšší v rámci EU 28), v roce 2017 se hodnota tohoto ukazatele výrazně meziročně snížila **o 7,4 p. b. na 13,1 %**, což byl **nejvyšší pokles v rámci EU 28**. **ČR** tak vykázala **podprůměrnou míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (zaujímalala až 15. místo) a současně

také **průběžně splnila stanovený národní cíl** v rámci Strategie Evropa 2020. Ve **2. čtvrtletí 2018 pokračoval pokles** míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací na **11,2 %**.

V **EU 28** se v **roce 2017** meziročně snížila o 1,3 p. b. na **14,8 %**, ve **2. čtvrtletí 2018** se dále snížila na **13,5 %**. MN osob s nízkou kvalifikací byla nejvyšší na Slovensku (28,9 %) a ve Španělsku a Švédsku (shodně 22,2 %). Nejpříznivější situace byla na Maltě a v Rumunsku, kde byl tento ukazatel pod úrovní 6,0 %.

graf č. 26

Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) po dlouhodobém nárůstu v období 2009–2013 začala v **EU 28** postupně klesat. V roce 2017 byla zaznamenána hodnota 3,4 %. Ve **2. čtvrtletí 2018** se míra dlouhodobé nezaměstnanosti snížila na **3,0 %**. **Česká republika** patří k zemím s nejnižší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, v roce 2017 zaznamenala nejnižší hodnotu 1,0 %, ve **2. čtvrtletí 2018** klesla na **0,7 %, což byla**

nejnižší hodnota v EU 28. Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost byla naměřena v Řecku (13,7 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2017 v **EU 28** hodnoty 2,0 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), ve **2. čtvrtletí 2018** se míra volných pracovních míst v EU 28 zvýšila na **2,2 %**. Míra volných míst v **ČR** v roce 2017 dosáhla hodnoty 3,9 %, ve **2. čtvrtletí 2018** vzrostla na **5,6 %**, což je nejvíce z jednotlivých zemí, které data pro tuto statistiku poskytují. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Bulharsko a Portugalsko (shodně 0,9 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje vyšší hodnoty než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii Evropa 2020 a zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných je pod průměrem EU 28. Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací byla dlouhodobě nadprůměrná, v roce 2017 se výrazně snížila a klesla pod průměr EU 28, ve **2. čtvrtletí 2018 pokles nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací pokračoval.**

VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Pozitivní ekonomický vývoj zaznamenaný od roku 2014 vyvrcholil v roce 2015 meziročním nárůstem HDP o 5,3 %. V roce 2016 tempo růstu HDP zpomalilo na 2,6 %, v roce 2017 opět zrychlilo na 4,4 %. Souběžně s růstem ekonomiky byl od roku 2014 patrný i růst zaměstnanosti, který v roce 2016 dosáhl nejvyšší hodnoty od začátku ekonomické a finanční krize. Její nárůst činil 1,9 %, stejně jako v předkrizovém roce 2007.

I přes pozitivní vývoj ekonomiky se bariérou pro významnější růst zaměstnanosti stává nedostatek vhodné volné pracovní síly. Nesoulad poptávky zaměstnavatelů po pracovnících a nabídky práce se již projevila ve **zpomalení nárůstu zaměstnanosti**, který **v roce 2017 klesl na 1,6 %** a očekává se, že **bude pokračovat i v dalším období**.

V 1. pololetí 2018 pokračoval růst HDP, v 1. čtvrtletí 2018 meziročně vzrostl o 4,4 % a ve 2. čtvrtletí 2018 o 2,4 %. Růst české ekonomiky i nadále provázel růst zaměstnanosti, v 1. čtvrtletí 2018 meziročně vzrostla o 1,7 %, ve 2. čtvrtletí 2018 o 1,9 %.

Základní informace o dalším vývoji na trhu práce podle Výběrových šetření pracovních sil (dále jen „VŠPS“) za 3. čtvrtletí 2018 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem listopadu 2018 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až koncem prosince 2018).

Další vývoj na trhu práce lze zatím pozorovat pouze z výsledků z odvětvových statistik, podle nichž meziročně **vzrostl průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanci v průmyslu v červenci 2018 o 1,3 %, v srpnu 2018 o 1,1 %**. Průmyslová produkce v červenci 2018 meziročně reálně vzrostla o 6,7 %, v srpnu 2018 o 1,9 %. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v červenci meziročně vzrostly o 11,3 %, v srpnu o 4,1 %.

Ve **stavebnictví byl v červenci 2018 zaznamenán meziroční pokles počtu zaměstnanců o 1,8 %, v srpnu 2018 se meziročně snížil o 2,1 %**. Stavební produkce se meziročně zvýšila v červenci o 14,2 %, v srpnu o 11,9 %.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů v „Makroekonomické predikci ČR, červenec 2018“ Ministerstva financí ČR (MF ČR) a ve „Zprávě o inflaci III/2018“ České národní banky (ČNB) tyto instituce předpokládají pokračování pozitivního vývoje ekonomiky. MF ČR předvídá

v roce 2018 růst HDP 3,2 %, **v roce 2019** o 3,1 %, ČNB **v roce 2018** růst HDP o 3,2 %, **v roce 2019** o 3,4 %. **MPSV** odhaduje **v roce 2018** meziroční nárůst HDP v intervalu od 3,0 % do 3,4 % a **v roce 2019** v intervalu od 2,6 % do 3,4 %.

MF ČR očekává v roce 2018 **zpomalení růstu zaměstnanosti na 1,3 %** a v roce 2019 na 0,2 %. **ČNB** ve své predikci¹¹ předpokládá **v roce 2018** růst zaměstnanosti o 1,4 %, v roce 2019 nárůst o 0,5 %. **MPSV** odhaduje **v roce 2018** nárůst zaměstnanosti o 1,5 % a v roce 2019 o 0,5 %.

Nedostatek pracovníků se odráží v **počtech volných pracovních míst** nahlášených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR. V 1. pololetí 2018 dosáhl jejich průměrný počet 255,5 tis., o 102,0 tis. více než ve stejném období minulého roku. Plynulý nárůst pokračoval i ve 3. čtvrtletí 2018, v červenci jich bylo hlášeno 310,0 tis., v srpnu 313,2 tis. a v září 316,1 tis., v průměru ve 3. čtvrtletí 2018 o 116,6 tis. meziročně více.

Významná část nově vytvářených pracovních míst jsou pracovní pozice vyžadující nízké vzdělání, což neodpovídá vzdělanostní struktuře pracovní síly a zároveň se jedná o pozice, které ve střednědobém výhledu mohou být ohroženy zánikem v důsledku dopadů 4. průmyslové revoluce (digitalizace, automatizace, robotizace). Na straně druhé je v některých profesích s požadavky na střední až vyšší kvalifikaci sledován nárůst podílu dlouhodobě neobsazených pracovních míst, a to i při relativním dostatku volné pracovní síly s touto kvalifikací. Tento kvalifikační nesoulad na trhu práce se při všeobecném nedostatku pracovní síly může stát limitujícím faktorem dalšího rozvoje trhu práce a české ekonomiky.

Počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** dosáhl v 1. pololetí 2018 průměrné hodnoty 259,7 tis., což bylo o 90,4 tis. méně než ve stejném období minulého roku. Počty uchazečů o zaměstnání po obvyklém meziměsíčním nárůstu v červenci 2018 (na 231,6 tis.) poklesly v srpnu 2018 na 230,5 tis. a září 2018 na 224,3 tis. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání se ve 3. čtvrtletí 2018 meziročně snížil o 68,3 tis.

Ve 3. čtvrtletí 2018 byl počet evidovaných uchazečů o zaměstnání nižší než hlášených volných pracovních míst. **Na jedno volné místo** připadlo v červenci, v srpnu i v září shodně 0,7 uchazeče o zaměstnání.

¹¹ V materiálu „Zpráva o inflaci III/2018“ ČNB uvádí hodnoty za jednotlivá čtvrtletí let 2018 a 2019, predikce růstu zaměstnanosti ČNB na roky 2018 a 2019 je odhadnuta na základě průměru čtvrtletí daného roku.

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhl v 1. pololetí 2018 průměrné hodnoty 3,5 %. V červenci i srpnu 2018 byla hodnota tohoto ukazatele shodně na úrovni 3,1 %, v září 2018 klesla na 3,0 %. Proti jeho dalšímu snižování bude působit rozpor mezi profesemi poptávanými zaměstnavateli a profesní strukturou uchazečů o zaměstnání. Dalším faktorem je růst podílu uchazečů o zaměstnání, kteří jsou pro uplatnění na trhu práce znevýhodněni z důvodu věku, zdravotního stavu nebo kvalifikace.

V dalším období proto očekáváme **zpomalení tempa poklesu podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu v roce 2018** na **3,2 %**, v roce 2019 se nezaměstnanost bude pohybovat v intervalu od 3,1 % do 3,4 %. **ČNB** odhaduje hodnotu tohoto ukazatele **v roce 2018** na úrovni **3,2 %** a v roce 2019 pokles na 3,0 %, **MF ČR v roce 2018** předpokládá jeho **pokles na 3,2 %** a v roce 2019 očekává další pokles na 2,8 %.

Metodické poznámky

Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje ČSÚ především z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS).

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Zaměstnaní jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat úřadů práce.

Rozdíly v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii úřadů práce a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 2. čtvrtletí 2018 necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů, v nichž bylo necelých 52 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich je více než 44 tis. respondentů ve věku 15 a více let). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti.

O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž správním obvodu má bydliště.

- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti. **Uchazečem o zaměstnání** může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona o zaměstnanosti, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává samostatnou výdělečnou činnost. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na Úřadu práce ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevylučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosažitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.
- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
 - nebyli zaměstnaní,
 - hledali aktivně práci,
 - byli připraveni k nástupu do práce, tj. během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO.

Ve 2. čtvrtletí 2018 činil průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 238,7 tis. osob, z toho 216,3 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 118,2 tis.) se tedy lišil o 120,5 tis. resp. o 98,5 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 2. čtvrtletí 2018 to bylo 18,6 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí pro nezaměstnanost (např. uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním jsou v rámci VŠPS považováni za zaměstnané, uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání jsou v případě VŠPS ekonomicky neaktivní).

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevu se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.
2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a registrovanou mírou nezaměstnanosti v ČR je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře aktivní politiky zaměstnanosti a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 2. čtvrtletí roku 2018 činil jejich počet 108,4 tis. osob, tj. o 11,7 tis. méně než ve stejném období roku 2017. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 32,8 tis. osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence úřadů práce. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, registrovaných dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (občanů ČR a občanů EU (EHP)), vedených úřady práce.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15–64 let.**

Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob:

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob (ve věku 15–64 let)} = \frac{\text{UoZ}_{15-64 \text{ let}}}{\text{P}_{15-64 \text{ let}}}$$

UoZ_{15-64 let} – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let

P_{15-64 let} – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále jako doposud vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada (viz http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady).

Seznam použitých zkratk

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ČNB	Česká národní banka
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU 28	Evropská unie (28 zemí)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GP	grantový projekt
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
HDP	hrubý domácí produkt
CHPM	chráněné pracovní místo
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	informačně poradenské středisko
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MEA	míra ekonomické aktivity
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MN	míra nezaměstnanosti
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP LZZ, OP Z	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
SIP	systemový individuální projekt/system investičních pobídek
SPNO	specifický podíl nezaměstnaných osob
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborné vzdělání
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí